

JAARVERSLAG

2010

ENEXIS

JAARVERSLAG **2010**

INHOUD

Colofon	6
Voorwoord	7
Bericht van Raad van Commissarissen	14
Strategische doelstellingen	18
Kerncijfers	20
Ons netwerk	23
Investerings in de netten	26
Innovatie	29
Duurzaam	36
CO₂-footprint	38
Veiligheid voorop	40
Klant en markt	43
Samenwerking	56
Onze medewerkers	60
Ondernemingsbreed risicomanagement	65
Belangrijke risico's	68
In-control verklaring	70
Corporate Governance	76
Organisatieprofiel	82
Financiële resultaten	90
Verkorte jaarrekening	93
Inleiding	96
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening	97
Geconsolideerde balans	98
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	100
Geconsolideerd mutatieoverzicht eigen vermogen	101
Overige toelichtingen	102
Overige gegevens	109
MVO-verantwoording	112
GRI-index	116
Personalia	118
Bijlage	122

Leeswijzer

Dit jaarverslag bevat, naast de gebruikelijke inhoud, een vijftal interviews waarin externe stakeholders en medewerkers van Enexis worden geportretteerd. Mensen die, soms zonder het zelf te beseffen, met elkaar zijn verbonden. Dankzij Enexis. Letterlijk via ons energienetwerk, of bijvoorbeeld door samenwerking in een innovatief project. Elk portret bevat een verwijzing naar de vorige of volgende persoon in de keten. Zo maakt Enexis ook in dit jaarverslag de verbinding zichtbaar.

COLOFON

Uitgave

Enexis Holding N.V.
 Postbus 856
 5201 AW 's-Hertogenbosch
 Telefoon: 088 857 77 77
 Internet: www.enexis.nl

Redactie & productie

Enexis afdeling Communicatie,
 Rob van Erp en Hemels van der Hart
 Annemarie van Hooft

Oplage

500 exemplaren

Concept & vormgeving

Hemels van der Hart

Druk

Zalsman Kampen

Grafische bewerking

Phasis Communication Works

Engelse vertaling

Phasis Communication Works

Fotografie

Hemels van der Hart
 Roel Nederveen

Een Engelse vertaling van dit jaarverslag is beschikbaar op www.enexis.nl. De Nederlandse gedrukte versie is leidend.

Snapshots

Castel Communicatie

VOORWOORD

Het jaar 2010 was voor Enexis hét jaar van de afronding van de eigendomssplitsing van Essent. Bovendien kregen diverse duurzaamheidsinitiatieven in 2010 een flinke impuls, bijvoorbeeld de infrastructuur voor Groen gas en de ontwikkeling van slimme netten. In 2010 namen we afscheid van Herman Levelink, die ruim 25 jaar Enexis en daarvoor Essent Netwerk leidde. En we verwelkomden Han Fennema als nieuwe voorzitter van de Raad van Bestuur. De Raad van Bestuur kijkt met waardering terug op 2010. De betrouwbaarheid van de netten bleef op een hoog peil en de financiële resultaten waren als gevolg van tariefsregulering lager dan over 2009, maar beter dan verwacht. Het netto resultaat na belastingen was 193,7 miljoen euro. In samenwerking met stakeholders, zoals provincies en gemeenten, kregen vele projecten vorm, wat het maatschappelijk karakter van Enexis nog eens extra onderstreept.

Na twee jaar intensieve voorbereiding kregen de laatste facetten van de splitsing van Essent in 2010 hun beslag. Drie majeure projecten maakten dat mogelijk:

- SITIS, de transitie van de essentiële informatiesystemen van Enexis van Essent/IBM naar Enexis/Getronics;
- Knexis, oplevering en ingebruikname van ons eigen klanteninformatiesysteem;
- Migratie SSC, de inhuizing van het Shared Service Center met zo'n vierhonderdvijftig medewerkers, verantwoordelijk voor meteropname, facturatie en incasso van transportkosten.

Terugtrekken Herman Levelink

Op 1 september 2010 trad Herman Levelink terug als voorzitter van de Raad van Bestuur. Hij heeft een grote bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van Essent Netwerk. En later heeft hij Enexis als een betrouwbaar en toekomstvast netwerkbedrijf neergezet. Als voorzitter van de ledenraad van de netbeheerders stond hij aan de wieg van het nieuwe marktmodel en de samenwerking tussen de netbeheerders. Voorbeelden zijn de ontwikkeling van het Centrale Aansluitingenregister en de positie van de metermarkt binnen de sector. Herman Levelink is als mens en leider van grote verbindende betekenis geweest voor zowel Enexis als de sector.

.....

Enexis heeft een goed jaar achter de rug.

Financiële resultaten

Enexis heeft over 2010 een resultaat gerealiseerd van 193,7 miljoen euro. 2010 stond in het teken van fors lagere gereguleerde tarieven, wat leidde tot een omzetsdaling van 61,3 miljoen euro. Het beleid van Enexis was er op gericht om een deel van deze omzetsdaling op te vangen met kostenbesparingen. Het gevoerde beleid heeft geresulteerd in een kostendaling van 25 miljoen euro.

Klanten

Dankzij onze robuuste netwerken en een op conditie gebaseerde onderhoudsmethodiek bleef de leverbetrouwbaarheid in 2010 op een hoog peil. De jaarlijkse uitvalduur van elektriciteit steeg enigszins als gevolg van enkele grote storingen. Voor het vijfde jaar in successie wisten we de algemene klanttevredenheid licht te verhogen, tot een 7,6. En in 2010 zijn de klanttarieven neerwaarts bijgesteld als gevolg van de regulering.

Veiligheid

“We werken veilig of we werken niet” is het leidend principe, zowel voor onze eigen medewerkers als voor de werknemers van aannemers die voor Enexis werken. Daar horen bij: veiligheidsbewustzijn en elkaar aanspreken op onveilig gedrag. Hier was in 2010 veel aandacht voor, net als voor de zogeheten toolkit-sessies en werkplekbezoeken. Helaas viel er ondanks deze inspanningen in West-Brabant een dodelijk ongeval bij een van onze aannemers te betreuren. Dit ongeval en de gelijkblijvende veiligheidsscore (DART) tonen de noodzaak aan van een nog stringenter veiligheidsbeleid, en meer specifiek, het elkaar aanspreken op veilig werken.

Duurzaamheid en innovatie

Enexis innoveert, met als doel de energiedistributie te verduurzamen. Drie speerpunten daarbij zijn:

- Inzicht verkrijgen in energieverbruik: hiervoor is in 2010 het instrument Energie in beeld voor gemeenten ontwikkeld;
- Duurzame, slimme netten: een nieuwe pilot voor smart grids in Breda werd voorbereid en er was een proefproject rond elektrisch rijden;
- Duurzaam Enexis: Enexis bouwt duurzame regiokantoren en rapporteert voor het eerst over haar maatschappelijke verantwoordelijkheid als organisatie naar de normen van het Global Reporting Initiative (GRI).

Ook zijn we trots op Han Slootweg, manager Innovatie bij Enexis, die een functie als (deeltijd-) hoogleraar smart grids aan de TU in Eindhoven aanvaardde.

Samenwerking met stakeholders

Op het gebied van duurzaamheid hebben provincies en gemeenten doelstellingen en wensen om de eigen energierekening en die van hun burgers te beïnvloeden. Enexis werkt met hen samen om,

daar waar dat kan, deze doelstellingen te faciliteren. Bijvoorbeeld met elektrisch vervoer in Noord-Brabant, het opwerken en invoeden van biogas op de gasnetten in Overijssel en Friesland.

Ook wisselt Enexis informatie uit met provincies en gemeenten om een adequate planning te kunnen opstellen voor sanering, vervanging en onderhoud van de netten. Dit gebeurt op een zodanige manier dat synergievoordelen ontstaan en er sprake is van minimale overlast voor klanten. Zo krijgt de rol van aandeelhouder, die veel gemeenten en provincies ook bekleden, een wederkerig karakter. Met elkaar kunnen we een betekenisvolle rol spelen voor de ambitie van Enexis om een betrouwbare en betaalbare energiedistributie te verzorgen en de transitie naar een duurzame energievoorziening te faciliteren.

Technisch talent

Enexis krijgt de komende jaren te maken met een grote (pensioengerelateerde) uitstroom van personeel. Kennisborging en ontwikkeling van personeel is daarom een must, net als het aantrekken van technisch talent van buiten. Daarvoor is een eigen recruitmentcenter actief. Via twee eigen vakscholen zet Enexis daarnaast in op het opleiden van vmb'ers tot monteurs.

Vooruitblik

In 2011 zal Enexis verder werken aan een betrouwbare, betaalbare, duurzame en publieksgerichte energievoorziening in haar verzorgingsgebied. Daarbij streeft Enexis ernaar dat klanten in één provincie slechts met één netbeheerder te maken hebben, zodat maatschappij, klanten en aandeelhouders van de hieruit voortvloeiende synergie kunnen profiteren. In dat kader werd in januari 2011 een voorlopige koopovereenkomst ondertekend tussen beide directies ten aanzien van de overname van Intergas Energie B.V. in het Brabantse Oosterhout. De overname past in het beleid van sectorordering van Enexis. De verwachtingen van kleinschalige proeven met slimme meters met display, die klanten inzicht geven in hun energieverbruik, zijn hooggespannen. Net als die van de eerdergenoemde pilot met smart grids in Breda. Het nettoresultaat na belastingen over 2011 zal naar verwachting hoger zijn dan in 2010, omdat de tariefsregulering de netbeheerders voor 2011 iets hogere tarieven toestaat. De kostenontwikkeling in de periode 2008-2010 was namelijk ongunstiger dan in de tariefskortingen over die periode was verondersteld.

We zijn trots op de resultaten die we in 2010 samen hebben bereikt en danken alle collega's, provincies, gemeenten en stakeholders voor hun bijdrage hieraan.

Han Fennema

Voorzitter Raad van Bestuur

René Oudejans

Lid Raad van Bestuur/CFO

.....
De leverbetrouwbaarheid blijft op een hoog peil en de klanttevredenheid stijgt structureel.

*“LEEWARDEN
ENERGIENEUTRAAL
IN 2020.”*

WETHOUDER DUURZAAMHEID
GEMEENTE LEEUWARDEN

**ISABELLE
DIKS**

AMBITIE WAARMAKEN

Leeuwarden; hoofdstad van Friesland en hart van het rayon van Enexis-monteur Grotenboer. Vanuit het prachtige stadhuis geeft wethouder Isabelle Diks invulling aan het thema duurzaamheid. Met de ambitie om voorop te lopen, zonder het contact met de inwoners en ondernemers te verliezen. Want pas als iedereen meedoet, gloort er een duurzame toekomst.

“Bij de vorming van het college hebben we, als enige gemeente in Nederland, vastgelegd dat Leeuwarden in 2020 energieneutraal wil zijn, dus onafhankelijk van fossiele brandstoffen. Dat is voor ons geen ideaal en zeker ook geen vraag. Ja, ik geef toe dat er nog een heleboel moet gebeuren, maar het kan zeker wel en we gaan ervoor. Ik durf echt hardop te zeggen dat Leeuwarden koploper is op het terrein van duurzaamheid”, zegt de wethouder ferm. De troef die ze daarvoor in handen heeft, heet biogas. “Wij hebben hier in het noorden een heleboel koeien”, zegt ze. “Het mooie daarvan is dat je met de mest van één koe vijf tot zeven huishoudens van energie kunt voorzien.”

Geen dwingende overheid

Het Verdrag van Leeuwarden werd ondertekend door 33 bedrijven en instanties.

Maar met biogas alleen, komt Leeuwarden er niet. Volgens de wethouder is milieubewustzijn al lang niet meer voorbehouden aan milieutrendsetters. “De massa komt in beweging. Gelukkig maar, want dat is de enige manier om duurzaamheid tot in de haarvaten van de samenleving te laten doordringen. Mensen en bedrijven moeten het echt zelf willen; een dwingende overheid is op dit dossier kansloos. We zitten nog in de fase van prikkels uitdelen en initiatieven een duwtje geven, maar het begint te komen.”

En prikkelen kan ze. Met de bijna 11.000 inwoners van de Oranjewijk ging ze een weddenschap aan: als de hele wijk op jaarbasis 10% energie zou besparen, dan stelde de gemeente per inwoner een euro beschikbaar voor een duurzaam doel in de wijk. Een weddenschap die de wijk glansrijk heeft gewonnen. “Sterker nog: de weddenschap bleek aanleiding voor een aantal inwoners nu maar eens een zonnepaneel aan te schaffen of extra te isoleren”, vertelt ze trots.

Kennis uitwisselen en elkaar inspireren

De inspanningen van Diks beperken zich niet tot de consument. Ook met bedrijven en maatschappelijke organisaties probeert ze tot afspraken te komen voor een concrete bijdrage aan de energiedoelstellingen van de gemeente. Het leidde afgelopen jaar op de Dag van de Duurzaamheid (11 november) tot het Verdrag van Leeuwarden. Ondertekend door 33 bedrijven en instanties. “Zij gaan allemaal mee op ons spoor van verduurzaming”, zegt ze. “Waarbij we leren van elkaar, opgedane kennis uitwisselen en elkaar inspireren. Soms word ik door bedrijven aangesproken, dat het allemaal nog wat sneller zou mogen. Die ambitie vind ik mooi, maar het is ook zaak dat we iedereen betrokken houden. Dat we bij elkaar blijven in ons streven naar een duurzame samenleving, waarbij we tegelijkertijd alle obstakels weghalen voor bedrijven die nog sneller willen.”

“WE HEBBEN ALLEMAAL HETZELFDE
BELANG BIJ DUURZAAMHEID.”

Enexis is daarbij voor de wethouder een welkome partner. “Bedrijven als Enexis hebben wij als overheid ook nodig om de doelstelling in 2020 te halen. Wanneer zij investeren in het aanleggen van een slim netwerk, dan willen wij als gemeente dat graag accommoderen. Niet alleen voor het opladen van elektrische auto's, maar ook vanuit de wens om burgers en bedrijven te helpen om zelf energie op te wekken. En te besparen. Het is goed om te zien hoe Enexis ook op dat gebied haar verantwoordelijkheid neemt. Bijvoorbeeld met 'Energie in beeld'; een instrument voor gemeenten om burgers concreet inzicht te geven in hun eigen energieverbruik. Om zo de mogelijkheden tot het aanpassen van dit – soms verspillende – gedrag 'in beeld' te brengen.” De wethouder besluit: “Het bijzondere van de ontwikkeling van duurzaamheid is, dat we er allemaal hetzelfde belang bij hebben. In de economie kan het belang van de één nog wel eens het verlies betekenen voor de ander. Maar bij verduurzaming kennen we geen verliezers. We winnen er allemaal bij als we straks in een schonere wereld wonen.”

“WE STAAN OP
EEN KEERPUNT.”

LEES HET PORTRET
VAN JORIS KNIGGE
OP PAGINA 32

BERICHT RAAD VAN COMMISSARISSEN

Aan de aandeelhouders

Met de aanbieding van het door de Raad van Bestuur van Enexis Holding N.V. opgestelde jaarverslag, waarin de jaarrekening over het boekjaar 2010 is opgenomen, spreekt de Raad van Commissarissen, gegeven het regulatorisch kader, zijn waardering uit over de resultaten en geleverde prestaties.

De jaarrekening is gecontroleerd en goedgekeurd door Ernst & Young Accountants LLP. De goedkeurende verklaring is op pagina 109 opgenomen. De verkorte jaarrekening is terug te vinden op pagina 93 tot en met 111 van dit jaarverslag.

De Raad van Commissarissen heeft de jaarrekening in zijn voltallige vergadering van 28 maart 2011 uitvoerig met de Raad van Bestuur en de accountant besproken en daarbij kennis genomen van de bevindingen van de Auditcommissie. De winstbestemming die de Raad van Bestuur voorstelt, heeft onze instemming.

Wij stellen u voor om de jaarrekening met het daarin opgenomen voorstel tot winstverdeling, rekening houdend met wettelijke en statutaire bepalingen, in uw op 20 april 2011 te houden Algemene Vergadering van Aandeelhouders ongewijzigd vast te stellen.

Samenstelling Raad van Commissarissen

In 2010 hebben zich geen wijzigingen voorgedaan in de samenstelling van de Raad van Commissarissen.

Daarmee was de raad als volgt samengesteld:

- D.D.P. Bosscher, voorzitter
- J.A.M. Theeuwes, vice-voorzitter
- F.J.M. Houben
- Mevrouw W.M. van Ingen
- R. de Jong

In 2010 zijn voorbereidingen getroffen om, in overleg met de Aandeelhouderscommissie en Ondernemingsraad, in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van april 2011 een nieuwe commissaris te benoemen als opvolger van de heer J.A.M. Theeuwes die in 2011 aftreedt.

Persoonlijke informatie over de leden van de Raad van Commissarissen is opgenomen in de Personalaparagraaf van dit jaarverslag.

Bijeenkomsten Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen kwam in 2010 zevenmaal bijeen. Geen van de leden was frequent afwezig. Bij alle vergaderingen was de Raad van Bestuur aanwezig. De heer J.P. Eydemis, manager Juridische en Algemene Zaken en secretaris van de vennootschap, fungeerde als secretaris van de Raad van Commissarissen.

Onafhankelijkheid Commissarissen

Gedurende het hele jaar waren alle leden van de Raad van Commissarissen onafhankelijk van Enexis, zoals bedoeld in de Nederlandse Corporate Governance Code. De Raad van Commissarissen is van mening dat zijn samenstelling zodanig is, dat de leden ten opzichte van elkaar en de Raad van Bestuur onafhankelijk kunnen opereren.

Invulling toezicht

Het jaar 2010 stond voor een belangrijk deel in het teken van het afscheid en de opvolging van de voorzitter van de Raad van Bestuur, de heer H. Levelink, in verband met diens pensionering. De heer J.J. Fennema is per 1 september 2010 benoemd tot voorzitter van de Raad van Bestuur. Het toezicht van de Raad van Commissarissen gedurende 2010 betrof vooral de afronding van de organisatiewijziging door de verzelfstandiging van Enexis in 2009, het vormgeven van de langetermijnstrategie, inclusief sectorordering van Enexis en de voortgang van drie belangrijke projecten (implementatie van klantsysteem Knexis, de migratie van het Essent Shared Service Center en de ICT-migratie SITIS) die nog gerelateerd waren aan de splitsing medio 2009.

Tijdens de vergaderingen en in contacten met de Raad van Bestuur heeft de Raad van Commissarissen gesproken over de strategie van Enexis, de behaalde resultaten en de plannen voor de komende periodes, besluiten die de goedkeuring van de Raad van Commissarissen behoeft en alle overige relevante zaken die onder de aandacht werden gebracht.

De financiële resultaten en de werking van de risicobeheersings- en controlesystemen binnen Enexis kwamen uitgebreid aan de orde tijdens de vergaderingen van de Raad van Commissarissen. Daarin adviseerde de Auditcommissie de voltallige Raad van Commissarissen over de belangrijkste onderwerpen.

De Raad van Commissarissen is regelmatig geïnformeerd over belangrijke technische en regelgevingsontwikkelingen door experts op de verschillende gebieden. In iedere vergadering van de Raad van Commissarissen werd het onderwerp veiligheid besproken. In de vergadering van 8 december 2010 is het Bedrijfsplan 2011 vastgesteld.

In het afgelopen jaar heeft de Raad van Commissarissen een zelfevaluatie gedaan met als doel het vergroten van de effectiviteit en het toetsen van de integriteit, de deskundigheid en onafhankelijkheid van de leden van de Raad van Commissarissen. Daarbij werd ook de wederzijdse relatie met de Raad van Bestuur en de Ondernemingsraad betrokken.

Commissies

De Raad van Commissarissen heeft twee vaste commissies: de Auditcommissie en de Remuneratie- en Selectiecommissie.

Auditcommissie

De Auditcommissie houdt toezicht op de interne risicobeheersings- en controlesystemen, financiering en financiële informatieverstrekking. De commissie adviseert de Raad van Bestuur hierover. Ook behoren de periodieke beoordeling van de externe accountant en van de Chief Financial Officer (CFO) en zijn organisatie tot het takenpakket van de Auditcommissie. De Auditcommissie was in 2010 als volgt samengesteld:

- J.A.M. Theeuwes - voorzitter
- Mevrouw W.M. van Ingen
- R. de Jong

De Auditcommissie heeft in 2010 viermaal vergaderd. Bij al deze vergaderingen was de CFO aanwezig. Bij twee vergaderingen was ook de externe accountant aanwezig. De Auditcommissie heeft alle relevante financiële zaken die aan de Raad van Commissarissen werden voorgelegd, beoordeeld en besproken. Daaronder zijn rapporten van de interne en externe accountant, jaarrekening, risicogerelateerde en financiële rapportages. Daarnaast heeft de Auditcommissie het auditplan van de externe accountant besproken en het interne auditplan 2011 vastgesteld.

Remuneratie- en Selectiecommissie

De Remuneratie- en Selectiecommissie stelt de selectiecriteria en benoemingsprocedures vast voor leden van de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur. Ze beoordeelt periodiek het functioneren van de individuele leden van de Raad van Commissarissen en de leden van de Raad van Bestuur en doet voorstellen voor de bezoldiging van individuele leden van de Raad van Bestuur, die de Algemene Vergadering van Aandeelhouders dan weer vaststelt. De Remuneratie- en Selectiecommissie was in 2010 als volgt samengesteld:

- D.D.P. Bosscher - voorzitter
- F.J.M. Houben

De Remuneratie- en Selectiecommissie heeft in 2010 vijfmaal vergaderd en overlegde daarnaast meerdere malen met externe adviseurs, kandidaat-bestuurders en de Aandeelhouderscommissie. De voornaamste onderwerpen van overleg waren de continuïteit van de bezetting van de Raad van Bestuur en het bestaande en toekomstige beloningsbeleid voor de Raad van Bestuur en hoger personeel.

Waardering

De Raad van Commissarissen hecht er waarde aan de rol van de eerste voorzitter van de Raad van Bestuur van Enexis Holding N.V., de heer H. Levelink, te benadrukken. Wij danken hem voor de wijze waarop hij het transformatieproces van voorheen Essent Netwerk tot de organisatie Enexis gedurende de afgelopen jaren heeft vormgegeven. Het bedrijf kon in die periode uitgroeien tot een gerespecteerde en toonaangevende netbeheerder.

Daarnaast danken wij de medewerkers: met een positief gevoel hebben wij de professionaliteit en betrokkenheid ervaren van de organisatie in de verdere ontwikkeling van zelfstandigheid. Het regelmatig bijwonen van het overleg tussen Raad van Bestuur en Ondernemingsraad hebben wij als positief ervaren en was voor ons van toegevoegde waarde.

De Raad van Commissarissen spreekt dan ook zijn waardering uit voor het werk dat is verricht en dankt de Raad van Bestuur en de medewerkers voor de inzet die is getoond in 2010.

28 maart 2011

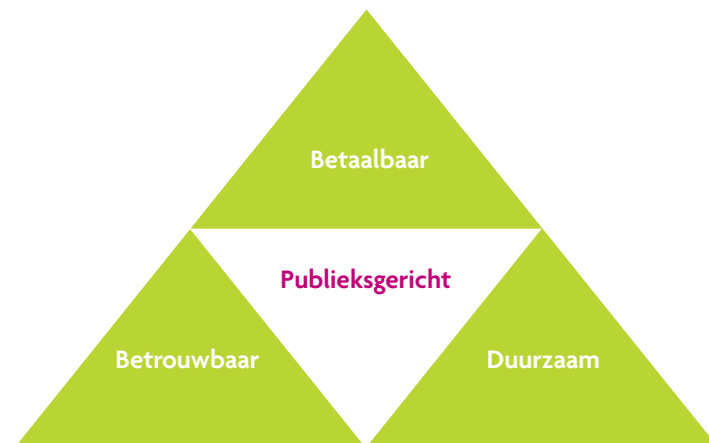
D.D.P. Bosscher, voorzitter

STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

Energie is een basisvoorziening. Consumenten en bedrijven rekenen er terecht op dat energie altijd en in voldoende mate beschikbaar is. Als vanzelfsprekend. Enexis onderkent dit en daarmee het grote maatschappelijke belang van een betrouwbare, duurzame, publieksgerichte en betaalbare energievoorziening. Het is de basis van onze activiteiten. Onze strategische doelstellingen zijn er rechtstreeks van afgeleid.

Enexis is ambitieus en wil zich ontwikkelen tot de leidende netbeheerder in Nederland. Enexis wil trots en ambitie stimuleren door op de relevante punten de beste scores te halen. Ook wil Enexis door anderen erkend worden in haar leidende positie. Deze ambities zijn vanzelfsprekend vertaald naar prestaties voor de stakeholders van Enexis.

.....
Strategische
speerpunten.

Vertrekpunten

Enexis hanteert een zorgvuldig geformuleerde visie als uitgangspunt voor haar handelen en heeft dat handelen vastgelegd in een missie.

De visie van Enexis

De maatschappij wordt zich sterker bewust van haar afhankelijkheid van energie en de consequenties van energieverbruik voor economie, leefbaarheid en klimaat. Daardoor zullen stakeholders en klanten steeds kritischer worden ten aanzien van prestaties en gedrag van energie(distributie)partners en op hun vermogen om slagvaardig te reageren op technologische ontwikkelingen en veranderende marktomstandigheden.

De missie van Enexis

Enexis stelt alles in het werk voor een duurzame, betrouwbare en betaalbare energiedistributie.

Maatschappij

Enexis speelt een leidende rol in het faciliteren van de energietransitie en speelt een actieve rol in de publieke discussie over energietransitie en voedt die discussie met haar expertise. Dat doet Enexis door bewustwording van energieverbruik te bevorderen en mee te denken over innovaties gericht op de toekomstige rol van netwerken. De betrouwbaarheid en veiligheid van de netwerken worden gehandhaafd op het huidige hoge niveau.

Individuele klanten

Enexis biedt klanten een betaalbare en betrouwbare infrastructuur met uitstekende service. Een beheerste tariefontwikkeling zorgt voor blijvende betaalbaarheid. De doelstelling is dat de gemiddeld gemeten klanttevredenheid boven de 7,5 ligt.

Medewerkers

Enexis biedt marktconcurrerende arbeidsvoorwaarden en streeft naar optimale motivatie en ontwikkeling van haar medewerkers. Enexis' doelstelling is een positie in de top 25 van aantrekkelijkste werkgevers in Nederland.

Aandeelhouders

Enexis zorgt voor een stabiel en redelijk rendement voor de aandeelhouders. Provincies en gemeenten zijn actief betrokken bij Enexis. Enexis heeft als doelstelling dat onze aandeelhouders betrouwbaarheid, duurzaamheid en publieksgerichtheid met een 8 waarderen.

Financiële basis

Een gezonde financiële basis is voorwaarde voor deze ambities. Het Enexis-beleid is gericht op behoud van de huidige ratings A flat (S&P) en Aa3 (Moody's). Deze ratings zijn een indicatie voor een gezonde financiële positie en garanderen dat Enexis toegang houdt tot geld- en kapitaalmarkten, zodat investeringen in het netwerk en de organisatie gefinancierd kunnen worden.

.....
Een betrouwbare,
duurzame,
publieks-gerichte
en betaalbare
energievoorziening
staat voorop.

KERNCIJFERS FINANCIËEL

	2010	2009	2008	2007	2006
Resultaat					
Netto-omzet	1.204,2	1.358,1	1.341,9	1.699,0	1.597,9
Kosten van inkoop	218,7	223,4	213,1	593,7	585,3
Bruto marge	985,5	1.134,7	1.128,8	1.105,3	1.012,6
Overige bedrijfsopbrengsten ¹	11,4	14,4	9,6	3,1	3,2
Bedrijfslasten exclusief afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	398,7	516,7	558,2	846,5	750,5
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen ¹	248,5	233,3	214,7	24,6	28,1
Bedrijfsresultaat	349,7	399,1	365,5	237,3	237,2
Resultaat deelnemingen	4,9	9,2	6,6	3,1	4,5
EBIT	354,6	408,3	372,1	240,4	241,7
Financiële baten en lasten	-93,8	-72,5	-175,7	32,6	26,6
Resultaat voor belastingen	260,8	335,8	196,4	273,0	268,3
Resultaat na belastingen	193,7	263,1	147,5	203,8	183,0
Balans					
Netto werkkapitaal	-86,2	0,2	25,7	122,8	760,4
Vaste activa ¹	5.059,2	4.893,6	4.586,2	4.492,0	78,7
Geïnvesteed vermogen ²	4.974,2	4.894,5	4.927,1	4.930,8	839,1
Eigen vermogen	2.963,9	2.849,1	2.236,0	1.512,0	823,0
Balanstotaal ¹	5.911,5	5.677,0	5.580,6	5.733,0	3.922,7
Ratio's					
Solvabiliteit ¹	50,1	50,19	40,07	26,37	20,98
ROIC	7,1	8,3	7,6	4,9	6,2
Return on equity	6,5	9,2	6,6	13,5	22,2
Kasstroom					
Kasstroom uit operationele activiteiten ¹	629,1	615,9	486,1	120,3	-59,0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten ¹	-412,1	-90,1	-298,1	-148,3	-19,4
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-79,0	-335,6	-205,2	7,2	8,9
Kasstroom	138,0	190,2	-17,2	-20,8	-69,5

1. Door wijziging in presentatie van de van derden ontvangen bijdragen bij investeringen in aanleg van netten en aansluitingen zijn de vergelijkende cijfers voor 2009 aangepast. Deze aanpassing heeft geen effect op vermogen en resultaat.
2. Definitie is in 2010 aangepast. Voorheen gedefinieerd als Som van Eigen vermogen plus rentedragende schulden.

Berekeningswijze financiële ratio's

EBIT	Bedrijfsresultaat plus resultaat deelnemingen.
Geïnvesteed vermogen²	Som van Vaste activa, Netto werkkapitaal en Activa aangehouden voor verkoop.
Netto werkkapitaal	Totaal vlottende activa exclusief liquide middelen (2007 en 2006 tevens exclusief rekening-courant) minus kortlopende schulden exclusief rentedragende verplichtingen.
Return on invested capital (ROIC)	EBIT gedeeld door het geïnvesteed vermogen.
Return on equity	Resultaat na belastingen gedeeld door het eigen vermogen.
Solvabiliteit	Eigen vermogen x 100% gedeeld door balanstotaal.

ALGEMEEN

	2010	2009	2008	2007	2006
Trajectlengtes (x 1.000 km)					
Elektriciteitsnet	132,3	131,0	128,6	124,3	142,3
Laagspanning	88,8	88,0	86,3	82,6	
Middenspanning	43,5	42,9	42,2	41,6	
Tussenspanning	0,1	0,1	0,1	0,1	
Gasnet	41,3	41,1	41,0	40,3	40,1
Lage druk	32,8	32,7	32,6	32,1	
Hoge druk	8,4	8,4	8,4	8,2	
Stations (x 1.000)					
E-stations	52,1	51,8	51,3	49,7	49,6
G-stations	*24,1	24,3	24,2	24,2	23,9
Aantal aansluitingen (x 1.000)					
Elektriciteit	2.631	2.610	2.596	2.518	2.477
Gas	1.908	1.899	1.892	1.788	1.770
Getransporteerde hoeveelheden					
Elektriciteit (GWh)	34.858	33.305	34.046	33.679	33.459
Gas (Mm ³)	6.959	6.003	6.109	5.564	5.891
Waarvan biogas	8,0	7,5	7,3	7,7	7,1
Productkwaliteit					
Uitvalsduur elektriciteit (in minuten)	25,1	20,0	21,8	24,2	24,5
Hoogspanning	3,8	0,4	1,6	4,3	6,2
Middenspanning	15,2	14,6	15,5	15,2	14,1
Laagspanning	6,2	5,0	4,7	4,7	4,2
Uitvalsduur gas (in minuten)					
GAS	0,7	0,4	0,7	0,9	0,4
Klanttevredenheid					
Kleinverbruik	7,9	7,7	7,6	-	-
Grootverbruik	7,2	7,2	7,0	6,7	6,5
Totaal	7,6	7,5	7,4	6,7	6,5

* Met ingang van 2010 zijn gasstations die buiten bedrijf zijn niet in de telling meegenomen.

De getransporteerde hoeveelheden gas en elektriciteit zijn weer gestegen. Het aantal aansluitingen stijgt licht.

ONS NETWERK

Zonder betrouwbare, robuuste en duurzame energienetten zou Enexis haar taken nooit kunnen vervullen. Daarom doet Enexis er alles aan om haar netwerken tot de beste energienetten in Europa te laten behoren. En dat 2,6 miljoen klanten kunnen rekenen op een veilige en betrouwbare distributie van gas en elektriciteit.

Enexis beheert haar gas- en elektriciteitsnetwerken op een verantwoorde manier. Ze zoekt daarbij het evenwicht tussen bedrijfsdoelstellingen als betrouwbaar, betaalbaar, publieksgericht en duurzaam. In de Kwaliteits- en Capaciteitsdocumenten (KCD's) beschrijft Enexis haar acties om de capaciteit en kwaliteit van het net in de toekomst op het huidige hoge niveau te handhaven. Jaarlijks stelt Enexis op basis van een Risk Based Asset Managementsysteem (RBAM) een onderhouds- en investeringsprogramma op voor de netwerken. In het verslagjaar is dit RBAM opnieuw gecertificeerd volgens de 2008 PAS 55-norm. Lloyds heeft bij de audit geen tekortkomingen geconstateerd.

Als netbeheerder wordt Enexis veelvuldig gecontroleerd door de Nederlandse toezichthouder op de energiemarkt; de Energiekamer (onderdeel van de Nederlandse Mededingingsautoriteit) en Staatstoezicht op de Mijnen. In 2010 zijn er vier audits op de KCD's geweest, maar het oordeel van de toezichthouder is op moment van verslaglegging nog niet bekend.

Enexis beheert haar gas- en elektriciteitsnetwerken vanuit de strategische ankers betrouwbaar, betaalbaar, publieksgericht en duurzaam.

	2010	2009	2008	2007	2006
Personeel					
Het aantal personeelsleden	4.061	3.791	3.511	3.536	3.477
stijgt door de verhuizing van het Shared Service Center van Essent naar Enexis.	3.718	3.490	3.246	3.264	3.214
	19,1	16,1	14,9	14,1	13,7
	0,55	0,55	0,55	-	-
	1,05	1,74	1,19	-	-
	0,68	0,88	0,74	0,77	0,78
	3,9	4,4	4,3	4,2	4,2
	12.378	9.628	9.093	7.433	1.517
	-	81	78	80	79
Hoeveelheid afval (in tonnen)					
Hergebruikt afval	6.163	4.135	5.713	9.487	7.303
Verbrand afval	1.362	1.409	1.171	1.190	1.354
Gestort afval	**308	95	173	119	107
Totaal	7.833	***5.640	7.058	10.796	8.767
Waarvan gevaarlijk afval (%)	7,5	6	9	9	9
Wagenpark					
Elektrische auto's					
100% elektrische personenauto's	17	10	-	-	-
Overige elektrische vervoersmiddelen					
100% elektrische scooter	3	3	-	-	-

* De DART-score staat voor het aantal ongevallen met als gevolg verzuim of aangepast werk per 200.000 gewerkte uren.

** De toename wordt voornamelijk veroorzaakt door asbesthoudend afval, doordat er meer asbestcementbuizen zijn vervangen.

***De verlaging in 2009 ontstond doordat minder projecten zijn uitgevoerd als gevolg van de economische situatie.

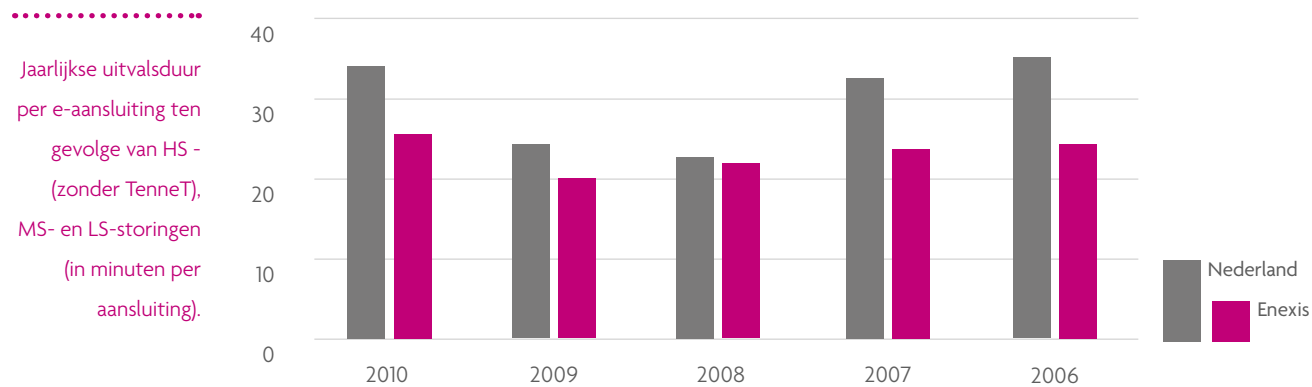
Betrouwbare netten

De belangrijkste graadmeter voor de betrouwbaarheid van energienetwerken is de uitvalduur. Dit is het gemiddeld aantal minuten/seconden per jaar per klant dat de energievoorziening onderbroken is geweest. Het elektriciteitsnetwerk van Enexis scoorde in 2010 met 25,1 minuten onder het landelijk gemiddelde van 33,7 minuten. De gasnetten scoorden in 2010 met een uitvalduur van 44 seconden per aansluiting minder goed dan het landelijk gemiddelde van 29 seconden. Een verschil dat te wijten is aan normale jaarlijkse fluctuaties.

Grote elektriciteitsstoringen

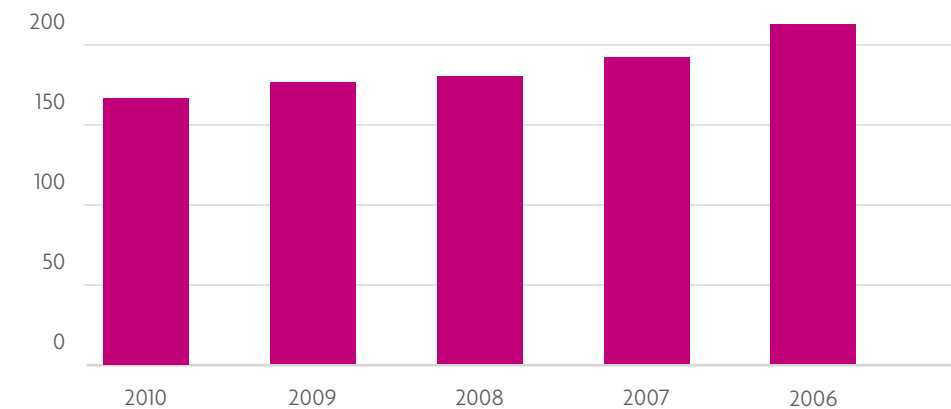
Ondanks alle beheersmaatregelen waren er in 2010 enkele grote elektriciteitsstoringen binnen de netwerken van Enexis.

- De grootste storing dupeerde 183 grootzakelijke klanten en 27.954 kleinzakelijke en huishoudelijke klanten, toen op 14 september in Aarle-Rixtel een hoogspanningstransformator uitviel. In minder dan vier uur was de energielevering hersteld.
- In Maasbracht kwamen op 19 mei 10.770 klanten zonder spanning te zitten, van wie 7.277 langer dan vier uur. Door een ongeval schakelde de hoogspanningstransformator automatisch af.
- In 's-Hertogenbosch werden op 2 november meerdere middenspanningskabels beschadigd bij het slaan van damwanden voor de omlegging van de Zuid-Willemsvaart. 9.818 klanten kwamen zonder spanning te zitten.

Veilige gasnetten

Om de veiligheid van haar gasnetten aan te geven, hanteert Enexis sinds 2007 de Veiligheidsindicator Gasnetten (VIG). De VIG geeft een indicatie over de kwaliteit van de gasnetten. De VIG legt een relatie tussen gemeten gaslekken en de (kleine) kans dat die tot explosies leiden. Vanaf 2006 neemt het gemiddeld aantal gaslekken met explosiegevaar in het Enexis-verzorgingsgebied jaarlijks af, zo ook weer in 2010.

De veiligheidsindicator is een dimensieloos getal, wat een indicatie geeft over de veiligheid van onze gasnetten. De indicator is gebaseerd op aantallen lekken per jaar, gewogen op basis van aantallen aansluitingen en netlengte. Weging van lekken vindt plaats door voor de verschillende typen lekken een statistisch verband te leggen tussen het aantal lekken en de zwaarte van incidenten, die met dat type lek in verband kan worden gebracht. Hoe lager het getal, des te beter het net.

.....

De netwerken van Enexis behoren tot de betrouwbaarste netten van Europa.

Schadepreventie

Enexis beschikt over veel ondergrondse infrastructuur. Kans op (graaf)schade aan elektriciteits- en gasnetten is aanwezig. Om die kans te minimaliseren verstrekt Enexis bij graafwerkzaamheden informatie aan het Kadaster over de ligging van haar kabels en leidingen aan andere zogeheten grondroeders. De grondroeders zelf zijn sinds de invoering van de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten (WION) verplicht om graafwerkzaamheden te melden bij het Kadaster. Door deze samenwerking met het Kadaster stijgt het aantal graafmeldingen jaarlijks aanzienlijk. In 2010 bijvoorbeeld met 25% tot 150.000 meldingen. Het aantal graafschades door Enexis-werkzaamheden liet in 2010 een lichte daling zien, maar is volgens Enexis-maatstaven veel te hoog.

Calamiteitenplan

Storingen en lekkages kunnen uitgroeien tot gevaarlijke situaties en daarmee economische of maatschappelijke schade veroorzaken voor klanten en omgeving. Daarom heeft Enexis een degelijk calamiteitenplan. Om ervoor te zorgen dat dit plan werkt in crisissituaties, onderhoudt Enexis nauw contact met hulpdiensten, zodat iedereen is voorbereid. In het verslagjaar zijn, in samenwerking met de veiligheidsregio's, acht calamiteitenoefeningen en vier voorlichtingsbijeenkomsten gehouden. Daarnaast is een grote calamiteitenoefening gehouden waar grootschalige inzet van noodstroomaggregaten voor omvangrijke uitval is geoefend.

INVESTERINGEN IN DE NETTEN

Bedrijven en particulieren wekken steeds meer energie lokaal (decentraal) op. Bijvoorbeeld met windmolens, warmtekrachtkoppeling, zonnepanelen of HRe-ketels. Deze verduurzaming van de energievoorziening betekent dat het net geschikt moeten worden gemaakt voor tweerichtingsverkeer.

Enexis investeert fors in vernieuwing en houdt het netwerk in goede conditie door adequaat onderhoud.

Enexis past een anticyclisch investeringsbeleid toe. Dat wil zeggen dat Enexis bij een achterblijvende klantvraag als gevolg van een zwakke economie, meer investeert in vervanging van (delen van) het net. Bij een aantrekkende economie richt Enexis de aandacht en inzet van mankracht en middelen op nieuwe aansluitingen en netuitbreidingen. In het verslagjaar bleek dat de investeringen ten behoeve van klanten achterbleven bij het plan. Daarom is in 2010 besloten om 10% extra te investeren in vervangingen. Dit had een positief effect op het op peil houden van de beschikbare personele capaciteit in het eigen bedrijf, bij aannemers en bij leveranciers.

Decentrale opwekking

Enexis voerde in 2010 diverse grootschalige netuitbreidingsprojecten uit om te voldoen aan de behoefte aan meer transportcapaciteit vanwege een aantal onderhanden projecten. Daarnaast is uitbreiding nodig om aan nieuwe aanvragen van decentrale opwekkers te kunnen voldoen. Door de bouw van een aantal nieuwe hoogspanningsstations nabij de tuindersgebieden Luttelgeest (gemeente Noordoostpolder), Klazienaveen (Drenthe), IJsselmuiden (Overijssel) en Californië (Noord-Limburg) ontstaat ruimte om toekomstige groei van decentraal opgewekte elektriciteit op te kunnen vangen.

Decentrale energieopwekking vraagt om intelligente netwerken die tweerichtingsverkeer ondersteunen.

Vervanging van het SCADA-systeem

Omwille van een goede, betrouwbare en betaalbare besturing van haar netwerken brengt Enexis intelligentie in die netwerken met een Distributie Management Systeem (DMS) gebaseerd op SCADA-software. In 2010 zijn alle voorbereidingen getroffen om het nieuwe SCADA/DMS-systeem voor de middenspanningsnetten in het noordelijke en zuidelijke voorzieningsgebied in 2011 uit te rollen.

	2010	2009	2008	2007	2006	
	Bruto investering	Bruto investering	Bruto investering	Bruto investering	Bruto investering	Investerings in de netten (bedragen in miljoenen euro's).
Elektriciteit						
Standaardaansluitingen	31,0	36,9	45,5	43,2	40,5	
Maatwerkaansluitingen	20,9	24,7	34,3	33,7	29,3	
Netuitbreidingen	140,8	133,9	115,2	88,0	55,8	
Reconstructies	23,4	23,7	26,1	22,2	20,8	
Vervangingen	22,9	15,4	25,6	26,0	24,2	
Overig	7,9	5,0	24,6	2,4	3,0	
Totaal Elektriciteit	246,9	239,6	271,2	215,6	173,5	
Gas						
Standaardaansluitingen	9,9	12,8	16,2	16,0	11,3	
Maatwerkaansluitingen	2,4	2,7	2,7	2,5	2,0	
Netuitbreidingen	12,2	14,4	19,0	16,7	11,2	
Reconstructies	14,5	14,8	16,8	13,9	10,0	
Vervangingen	58,1	33,9	43,7	49,5	26,1	
Overig	1,5	1,5	1,5	0,4	1,4	
Totaal Gas	98,6	80,1	99,8	99,0	62,0	Enexis investeert bruto 345 miljoen euro in vervanging en uitbreiding van de netten.
Totaal Gas en Elektriciteit	345,5	319,7	371,0	314,6	235,5	

Investerings in de netten vallen uiteen in klantgerelateerde investeringen en investeringen die Enexis zelf initieert. Onder klantgerelateerde investeringen vallen onder andere nieuwe klantaansluitingen en de netuitbreidingen die daarmee gepaard gaan. De investeringen die Enexis zelf initieert betreffen vooral vervanging van (onderdelen van) haar netten en overige uitbreidingen van het net.

Langetermijnvervangingsplannen

Voor de langetermijnvervangingsplannen werkt Enexis intensief samen met gemeenten en collega-infrabeheerders. Het doel is om ook op langere termijn een kwalitatief goede infrastructuur te behouden, met minimale kosten en minimale overlast voor de klant. Twee aspecten spelen hierbij een belangrijke rol. Ten eerste wordt, door de vervanging van energie-, water- en telecomminfrastructuur te combineren met vervangingen of renovaties door weg- of rioolbeheerders, financieel voordeel behaald en overlast beperkt. Ten tweede: door kennis en informatie over het verouderen en falen van componenten te delen, kunnen netbeheerders optimale vervangingsstrategieën voor de lange termijn ontwikkelen. In 2010 is in samenwerking met alle Nederlandse netbeheerders een project gestart om te komen tot een model, waarin de langetermijneffecten van veroudering van componenten op de betrouwbaarheid en veiligheid gesimuleerd kunnen worden. In 2011 zullen de resultaten hiervan bekend worden.

Beide vormen van samenwerking worden in 2011 voortgezet.

Winst door kennisbundeling

Binnen Enexis, maar ook in samenwerking met andere netbeheerders, is in 2010 veel gedaan aan kennisbundeling en -uitwisseling. Zo is veel informatie verzameld over het faalgedrag van componenten in zogeheten materiaaldossiers. De dossiers dienen als basis voor – tactisch en strategisch – beleid voor onderhoud en vervanging. Om te leren van calamiteiten en herhaling te voorkomen onderzoeken de negen elektriciteits- en dertien gasnetbeheerders in Nederland, verzameld in branchevereniging Netbeheer Nederland, de incidenten. Al dan niet samen met kenniscentra als KIWA of KEMA.

Samen met KEMA wordt in het landelijke spanningskwaliteitsonderzoek de kwaliteit van de spanning in geheel Nederland getoetst aan de normen. Het lukt steeds beter om alle aanwezige kennis te bundelen en er zo mede voor te zorgen dat de kwaliteit, veiligheid en betaalbaarheid van de netten ook in de toekomst op het huidige hoge niveau gehandhaafd blijven.

INNOVATIE

Enexis werkt voortdurend aan verbetering en vernieuwing van haar energienetten. En aan technieken voor het beheer. Met innovatieve projecten bereidt Enexis zich voor op de toekomstige energievoorziening en haar rol als netbeheerder daarin.

Innovatie bij Enexis dient altijd te passen bij de rol van Enexis als netbeheerder en haar positie in het geheel van de energiesector. Als projecten breder worden dan de scope van Enexis, dan zoekt Enexis er partners bij. Bijvoorbeeld commerciële energieleveranciers, toeleveranciers, bouwers, agrariërs en overheden. Innovaties vloeien voort uit de grote strategische uitdagingen van Enexis:

- Energietransitie en verduurzaming;
- Toestandsbepaling van de netten: nieuwe methoden en instrumenten ontwikkelen om zo goed mogelijk om te gaan met de veroudering van de netten;
- Verbetering van de arbeidsproductiviteit om kosten te besparen en de schaarste aan technisch personeel op te vangen.

Energietransitie en verduurzaming

Enexis is volop bezig het Mobile Smart Grid voor elektrisch vervoer te ontwikkelen. Het doel is om het netwerk (grid) zodanig efficiënt te gebruiken dat met minimale uitbreiding of aanpassing zoveel mogelijk elektrische auto's door zoveel mogelijk gebruikers kunnen worden opgeladen. Enexis wil meer weten over spreiding van de belasting van het elektriciteitsnet en het efficiënter op elkaar afstemmen van vraag en aanbod van elektriciteit. In 2010 is een geslaagde proef gedaan rond communicatie tussen oplaadpunt, de op te laden auto(s) en een smartphone. En via de Stichting e-laad.nl, waar Enexis in participeert met andere netbeheerders, wordt informatie verzameld over het e-laadgedrag van elektrische rijders en de betekenis van elektrisch rijden voor het energienetwerk. Met veel laadpunten en een slim energiedistributiesysteem erachter kan duurzaam elektrisch vervoer fors groeien.

Lokaal verbruik van decentraal geproduceerde energie beperkt het transportverlies. Op termijn reduceert het bovendien investeringen in netuitbreiding en productiecapaciteit. Vanuit die gedachte testte Enexis in 2010 in het project Smart Wash hoe consumenten zoveel mogelijk huishoudelijke apparaten kunnen laten draaien op hun eigen zonne-energie. Het project was zó innovatief, dat de benodigde technologie (user interface, van buitenaf bestuurbare wasmachine) er speciaal voor ontwikkeld moest worden; samen met partners met expertise op dit vlak.

.....
Proefprojecten
met slimme
netwerkt toepassingen
als smart grids zijn
succesvol uitgevoerd.

In het verlengde van Smart Wash liggen pilots met smart grids die meer functionaliteit bieden, zoals dynamische variabele energieprijzen. Het concept voor deze pilots is in 2010 ontwikkeld en er zijn partners bij gezocht (een commercieel energiebedrijf en een projectontwikkelaar). Implementatie van het concept volgt in 2011.

In 2010 ging Enexis verder met het 'invoeden' van groen gas op het netwerk. Dit groene gas was afkomstig van de vergistingsinstallatie Vagron van Attero in Groningen. Met biogas uit de BioNOF-leiding in Friesland – waar boeren hun vergistingsgas op kwijt kunnen – wil Enexis hetzelfde gaan doen. Enexis is een van de partijen die in 2011 mede de BioNOF (Biogasleiding Noordoost Friesland) gaat aanleggen, mits de daarvoor benodigde subsidie wordt verstrekt door het Rijk. De samenwerking met lokale en regionale overheden verloopt in dit project uitstekend.

Toestandsbepaling van bedrijfsmiddelen

Een aanzienlijk deel van de bedrijfsmiddelen van Enexis bevindt zich onder de grond. Daardoor is het niet altijd eenvoudig om de conditie van het netwerk te bepalen. Enexis (samen met andere netbeheerders) bedenkt en ontwikkelt daarom technieken om de 'toestand' en de 'restlevensduur' van de bedrijfsmiddelen zo efficiënt en nauwkeurig mogelijk te bepalen. Bijvoorbeeld met een technologie waarmee de staat van een ondergrondse elektriciteitskabel kan worden bepaald, zonder dat deze uit bedrijf hoeft te worden genomen. Enexis werkt in dit project – Smart Cable Guard – samen met Alliander, KEMA en Locamation (zie hoofdstuk Samenwerking).

Samen met GnoSys UK heeft Enexis een methode ontwikkeld om de lengte van de moleculen in kunststof componenten te meten terwijl het component op zijn plaats blijft zitten. Die molecuullengte zegt iets over de veroudering van het materiaal en daarmee over verlies aan elasticiteit. Tot nu toe moest het materiaal gedemonteerd worden en daarna in een laboratorium onderzocht worden. Na het onderzoek kon de component niet meer worden gebruikt. Nu wordt er alleen nog vervangen als dat echt noodzakelijk is.

Verbetering van de (arbeids)productiviteit

Verouderende infrastructuur en vernieuwing als gevolg van de energietransitie zorgen voor een steeds grotere claim op de inzet van Enexis-personeel. Tegelijk worden de mensen met technische ervaring schaarser, zowel in de actieve dienst als op de arbeidsmarkt. Behalve een extra inspanning op wervingsgebied betekent dit dat Enexis moet investeren in productiviteitsverhogende technieken en componenten. Enexis werkt daar samen met toeleveranciers aan.

Een voorbeeld is het vervangen van gasleidingen zonder dat daarvoor over de gehele lengte een sleuf hoeft te worden gegraven. Ondanks kinderziekten is de technische haalbaarheid van de methode bewezen. Ook de financiële haalbaarheid ziet er goed uit en – misschien wel het belangrijkste – er is sprake van productiviteitsverbetering omdat het werk met minder mensen geklaard kan worden. In 2011 wordt verder getest en ontwikkeld vooruitlopend op toepassing, naar verwachting in 2012.

LED in openbare verlichting

Gemeenten kunnen samen met Enexis en Ziut (een joint venture met Alliander) een behoorlijke besparing realiseren op hun energierekening. Dit kan door het inzetten van LED-verlichting in combinatie met dimmers in de openbare verlichting (OV). De introductie van dim- en LED-techniek stelt andere eisen aan het ondergrondse OV-net. Het (grootschalig) dimmen van straatverlichting kan leiden tot ongunstige stroomverdeling en daarmee tot hogere netverliezen. Ook het 'aanzetten' van LED- of andere nieuwe lamptypen kan problemen opleveren door de gevraagde piekstromen. Daardoor kan de totale stroomvoorziening risico lopen. Omdat deze nieuwe technieken op steeds grotere schaal worden toegepast, is Enexis druk bezig de omschakeling naar energiezuinige OV-verlichting zonder technische problemen te laten verlopen. Goede afstemming tussen gemeenten, overige betrokken partijen en Enexis is nodig en bevordert een integrale oplossing van de genoemde problemen.

.....
Met minder mensen
hetzelfde werk doen
omdat het krapper
wordt op de
arbeidsmarkt.

*“WE STAAN OP
EEN KEERPUNT.”*

INNOVATOR ENEXIS

**JORIS
KNIGGE**

NIEUWE WEGEN INSLAAN

Joris Knigge is bij Enexis de man van de innovaties. Op een manier die bij het bedrijf past: met beide benen op de grond. “Ik heb geen glazen bol.” Hij houdt de technische ontwikkelingen op het gebied van energie scherp in de gaten en zoekt naar mogelijkheden om ze concreet toe te passen. Liefst samen met anderen.

“We staan op een keerpunt”, stelt innovator Joris Knigge. “Het is tijd om de flitsende Powerpoint-presentaties achter ons te laten. We moeten nu laten zien dat het model van decentrale energieopwekking echt kan werken. De vraag naar energie blijft wereldwijd stijgen en fossiele brandstoffen raken uitgeput. Dat vraagt om nieuwe manieren van energie produceren en verbruiken. Het netwerk speelt daarin een cruciale rol.”

..... Slim energienet

Een slim energie-netwerk vergt grote investeringen, maar biedt volop kansen.

Juist daarom is het voor Enexis van groot belang om een zo realistisch mogelijke inschatting te maken van het energielandschap van de toekomst. Knigge: “De kabels die wij nu in de grond leggen, hebben een levensduur van zo’n vijftig jaar. De beslissingen die we nu nemen, hebben dus ook in 2050 nog impact. Onze rol als netbeheerder blijft daarbij dezelfde; wij moeten er voor zorgen dat de juiste hoeveelheid energie op het juiste moment op de juiste plaats belandt. Alleen de omstandigheden waaronder we dat doen, worden een stuk complexer.”

In toenemende mate zullen mensen zelf hun energie gaan opwekken. In en rond hun huis of bedrijf. En dat stelt nieuwe eisen aan het netwerk. “Iedere afnemer wordt ook producent”, vertelt Knigge. “De energie moet dus twee kanten op kunnen. En dat niet alleen, we moeten al die bewegingen ook

administratief kunnen verwerken. Zodat je straks niet alleen betaalt voor de stroom die je hebt afgenomen, maar ook geld ontvangt voor de energie die je zelf hebt teruggeleverd. Via je zonnepanelen bijvoorbeeld, of een windmolen.” Zo’n slim energienet vergt grote investeringen, maar biedt vervolgens volop kansen om kostenefficiënt met energie om te gaan. Joris Knigge schetst het huishouden van de nabije toekomst. “Met behulp van het nieuwe energienet, de slimme meter en slimme apparaten verbruiken we straks energie op het meest gunstige moment. De wasmachine bijvoorbeeld kun je zo instellen dat de was wordt gedaan als de vraag naar energie het laagst is en de prijs ervan dus ook. Of op het tijdstip waarop, volgens de buienradar, je zonnepanelen de grootste opbrengst halen.”

Tuinders als pioniers

Toekomstmuziek? Knigge glimlacht. De toekomst blijkt dichterbij dan we denken. “Op dit moment werkt Enexis samen met projectontwikkelaar Heja en energieleverancier Greenchoice aan een pilotproject in Breda, waarin we die slimme wasmachine al concreet gaan inzetten. In dat project willen we nagaan welke impact zulke apparaten hebben op het gebruik van energie door mensen. Niet alleen in technisch opzicht, maar ook wat betreft de houding van de consument. Want wat is nou de grootste drijfveer om op die nieuwe, slimme manier met energie om te gaan? Puur eventueel financieel voordeel? Of toch het aspect duurzaamheid? Dat willen we met die pilot gaan uitvinden.”

“STRAKS VERBRUIKEN WE ENERGIE
OP HET MEEST GUNSTIGE MOMENT.”

Het energielandschap van de toekomst heeft invloed op elk individueel huishouden, maar ook op het totaal van de energievoorziening. “Als we straks miljoenen plekken hebben waar energie wordt opgewekt, dan ziet de wereld er letterlijk anders uit”, aldus Knigge. “Nu al produceren tuinders bijvoorbeeld massaal hun eigen energie. Zij zijn echte pioniers. Stel nu dat er zich een grote stroomstoring zou voordoen, dan kunnen we met een slim energienet de overtollige stroom van de tuinders inzetten om regionaal de overlast van zo’n storing voor iedereen te beperken.”

In zijn zoektocht naar wat de toekomst ons brengt, probeert Knigge ook bestuurders en beleidsmakers aan de hand te nemen. Naast de realisatie van concrete projecten, steekt hij dan ook veel tijd in het delen van zijn visie tijdens seminars en andere bijeenkomsten. Het VNG congres bijvoorbeeld, waar hij onlangs ook de Leeuwardense wethouder Isabelle Diks trof. “Zij en haar collega’s in het land geven duurzaamheid in bredere zin vorm”, vertelt hij. “De energietransitie is daarvan een cruciaal onderdeel. Enexis wil daar met alle kennis en inzet aan bijdragen.”

“ONS HUIS WORDT ONS
EIGEN TANKSTATION.”

LEES HET PORTRET VAN
TEUN VERCAUTEREN OP
PAGINA 52

DUURZAAM

Wie duurzaamheid nastreeft voor zijn klanten en voor de maatschappij, kan zelf niet achterblijven. Daarom is Enexis voortdurend bezig de eigen bedrijfsvoering te vergroenen en te verduurzamen. Door zuinig om te gaan met energie (gas en licht) en andere grondstoffen (zoals papier), door leveranciers te vragen datzelfde te doen, door alle verliezen en lekken uit de bedrijfsvoering te elimineren, door de eigen afvalstroom beheersbaar te houden en door het aantal reisbewegingen van medewerkers terug te brengen.

Een duurzaam wagenpark

Mobiliteit is onmisbaar voor een netbeheerder. Werkzaamheden moeten op de meest afgelegen plekken plaatsvinden en doorgaans moet er materiaal en gereedschap mee. Enexis kiest ervoor met zuinigere auto's te rijden. In 2010 is het bedrijfswagenpark opnieuw aanbesteed. Daarbij viel de keuze voor auto's op het merk Renault. De nieuwe auto's gebruiken gemiddeld 10% minder brandstof met een lagere CO₂-uitstoot als resultaat.

Naast deze zuinige auto's, zette Enexis in 2010 drie elektrische scooters en zestien elektrische auto's (Volkswagen Golf) in, en een auto die op groen gas rijdt. Ter promotie van elektrisch vervoer rijdt er ook een elektrische Lotus Elise mee in het wagenpark. De ambitie voor 2011 is 23 elektrische auto's erbij en vijftig auto's op groen gas/aardgas. Op een totaal leasewagenpark van 750 personenauto's en 1.150 bedrijfsauto's is het een serieuze stap. Enexis wil daarnaast de volgende leaseauto's af fabriek voorbereid voor elektriciteit aanschaffen. Daarmee wordt bespaard op ombouwkosten.

Duurzame inkoop

Enexis wil niet alleen zelf duurzaam ondernemen, maar verlangt dat ook van samenwerkingspartijen en leveranciers. Bij aanbestedingstrajecten moeten alle inschrijvers daarom een Supplier Code of Conduct ondertekenen. Daarin staat wat Enexis van hen verwacht op het gebied van bijvoorbeeld arbeidsomstandigheden, milieubelasting en mensenrechten.

Bij de uitvoering van het inkoopbeleid wordt steeds meer gewerkt met multifunctionele teams waarin opdrachtgever, gebruikers, logistiek en de afdeling Inkoop zijn vertegenwoordigd. Bij elk aanbestedingstraject stelt dit team vast welke specifieke duurzaamheidseisen gesteld worden aan onder meer producten, processen en afvoer.

In 2010 zocht Enexis voor de inkopen steeds vaker de samenwerking met collega-netbeheerders. Zij hebben ook te maken met aflopende contracten en striktere duurzaamheidsbepalingen op nieuwe overeenkomsten. De intensieve samenwerking met Alliander, Stedin/Joulz en Delta Netwerkbedrijf resulteerde in het verslagjaar in het behalen van de Dutch Sourcing Award. Met name het feit dat de combinatie van bedrijven niet alleen naar het geld keek, maar juist ook naar het milieu (CO₂-uitstoot), heeft de gezamenlijke netbeheerders de prijs opgeleverd.

Om de emissie in de bedrijfsgebouwen te verminderen, is in 2010 gestart met de realisatie van twee energieneutrale bedrijfsgebouwen ter vervanging van bestaande panden. De effecten hiervan zullen in 2012 zichtbaar worden. Daarnaast wordt doorlopend geïnvesteerd in efficiëntie van de installaties in de bestaande panden, zowel door verbeteren van de operatie ervan als via vervanging.

Materiaal(her)gebruik

Enexis gaat bewust om met materialen: verantwoorde en efficiënte inzet en hergebruik van componenten. Datzelfde geldt voor ongebruikte hulpmaterialen, zodat deze in een volgend project alsnog gebruikt kunnen worden.

Bij de inkoop let Enexis op verpakkingseenheden. Door scherpe inkoop en uitbreiding van het aantal beschikbare verpakkingsgrootte, wordt de hoeveelheid ongebruikt materiaal geminimaliseerd. Bij de inkoop van nieuwe materialen wordt de milieubelasting meegewogen.

Gereedschap dat niet meer voldoet aan de kwaliteitseisen doneert Enexis aan een stichting, die het opkapt en doorstuurt naar ontwikkelingslanden.

Het afval dat dan toch ontstaat, wil Enexis zo verantwoord mogelijk verwerken. In de kerncijfers op pagina 22 staat een tabel die de ontwikkeling van de totale afvalstromen van 2006 tot 2010 weergeeft. In samenwerking met de afvalverwerker worden deze stromen gedetailleerd in beeld gebracht. Dit biedt mogelijkheden om hierop te sturen.

Verminderen en vergroenen van netverliezen

Bij het transport van elektriciteit en gas gaat een deel van die energie verloren. Dit verlies treedt met name op in kabels en transformatoren; het is een natuurkundig gegeven. Ook zijn er administratieve netverliezen die kunnen bestaan uit fraude of meetfouten. Uiteraard onderzoekt Enexis waar en hoe de verliezen optreden en wat er gedaan kan worden om ze te vermijden of te verminderen.

Om de CO₂-emissie van het totale netverlies te compenseren, heeft Enexis zogeheten groencertificaten gekocht. Zo'n certificaat vertegenwoordigt een bepaalde hoeveelheid groene energie, in het geval van de Enexis-certificaten is dat energie afkomstig van Scandinavische waterkrachtcentrales.

.....
Voor duurzaam inkopen heeft Enexis de Dutch Sourcing Award 2010 ontvangen.

.....
Enexis is gestart met de realisatie van energieneutrale bedrijfsgebouwen in Venlo en Maastricht.

CO₂-FOOTPRINT

Enexis kan met de footprint, die de hoeveelheid en diversiteit van de CO₂-emissie* aangeeft, gericht sturen op het terugdringen van die uitstoot en werken aan duurzaamheidsdoelstellingen.

Netverliezen en mobiliteit zorgen voor het grootste deel van de CO₂-uitstoot van Enexis. Voor beide onderdelen is deze uitstoot voor 2010 gecompenseerd door de aankoop van groen- en gold label certificaten.

Om de CO₂-uitstoot van Enexis zoveel mogelijk te verlagen, zijn er diverse initiatieven genomen. Zo is er bij aanbesteding van nieuwe bedrijfswagens gekozen voor een model dat 10% zuiniger is en is in het lease-beleid een restrictie opgenomen voor het energielabel van auto's.

Berijders van bedrijfs- en leaseauto's hebben een verplichte (vervolg)training rijvaardigheid gevolgd, waarin 'het nieuwe rijden' een prominente plek had. Ook is het voor ruim 400 medewerkers nu mogelijk om met collega's te videoconfereren via hun eigen computer.

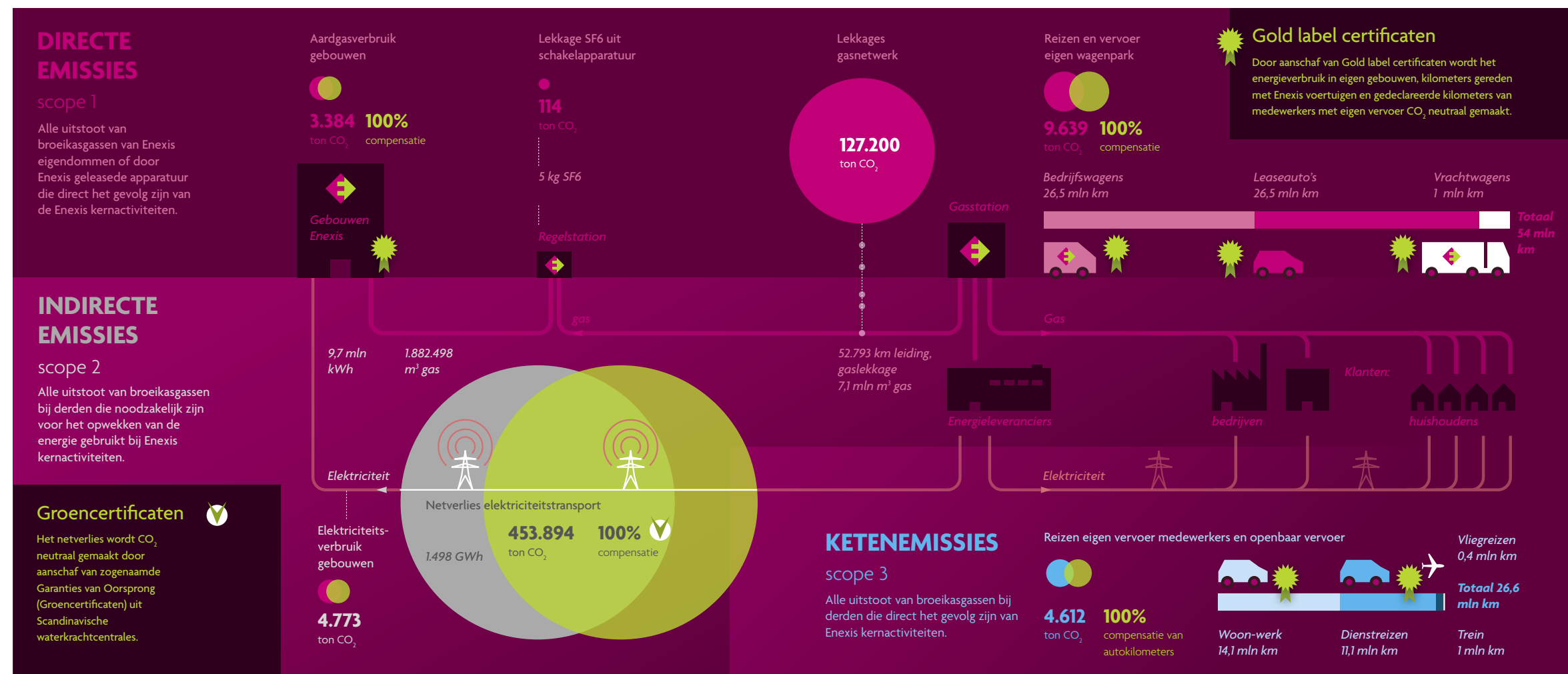
CO₂-uitstoot van netverliezen heeft een rechtstreeks verband met de hoeveelheid getransporteerde energie. Hoewel de omvang van het netverlies beperkt beïnvloedbaar is, wordt er, door het laten meewegen van de keuze van netcomponenten, gestuurd op reductie.

In 2010 is gestart met de realisatie van twee energieneutrale kantoren ter vervanging van bestaande panden. Er wordt doorlopend geïnvesteerd in efficiëntie van de installaties in de bestaande kantoren, zowel door het verbeteren van de operatie ervan als vervanging.

Totale in ton CO ₂ -equivalent	140.530
Directe emissies	458.666
Indirecte emissies	5.384
Ketenemissies	604.580
Gecompenseerd	79%

Opzet van het model
Dit model, op basis van het Greenhouse Gas Protocol, is verdeeld in drie categorieën: directe emissies, indirecte emissies en ketenemissies.

Per categorie (scope) wordt de hoeveelheid en diversiteit van CO₂-emissies inzichtelijk gemaakt en aangegeven of en hoe gecompenseerd is.

Ecofys heeft de footprint van Enexis met een positief resultaat beoordeeld, zie pagina 115.

* Enexis verbruikt geen water in haar processen. Wel wordt water verbruikt in de gebouwen. In totaal werd in 2010 in de gebouwen 22.899 m3 water verbruikt. Dit is afgevoerd via het riool.

Bovenstaande footprint beslaat de jaarlijkse uitstoot als gevolg van activiteiten van de Enexis B.V., Enexis Meetbedrijf en Enexis IP. Bij het opstellen is gebruik gemaakt van het Greenhouse Gas Protocol Corporate Standard opgesteld door het World Resources Institute.

VEILIGHEID VOOROP

Enexis heeft veiligheid hoog in het vaandel staan. Klanten, medewerkers en aannemers mogen rekenen op maximale inzet van Enexis om veilig en verantwoord te werken. Veilig werken begint met bewustwording van de risico's in je omgeving. Diverse maatregelen houden het veilig en verantwoord. Wat helaas niet wil zeggen dat er nooit wat fout gaat.

In 2009 was een krachtig statement maatgevend voor de wijze waarop Enexis omgaat met veiligheid: 'We werken veilig of we werken niet.' Dit statement heeft geleid tot een aantal maatregelen en initiatieven op het gebied van veiligheid, gezondheid, welzijn en milieu. In 2010 zette Enexis onverminderd in op veiligheid. Helaas kon niet voorkomen worden dat op 17 november toch een monteur, werkzaam voor een onderaannemer van Enexis, om het leven kwam tijdens zijn werk. Ons medeleven gaat uit naar de nabestaanden. En ook op 19 mei raakte een medewerker van een aannemer ernstig gewond door aanraking met middenspanning. Enexis betreurt deze voorvallen zeer.

Ondanks beide ongevallen werd in 2010 toch het nodige bereikt op het gebied van veiligheid en gezondheid. Enexis-medewerkers en aannemers spanden zich in om zo veilig mogelijk te werken en het aantal voorvallen te minimaliseren. Om deze inzet te belonen en goede voorbeelden met elkaar te delen, reikte Enexis in december de jaarlijkse Herman Levelink HSE Award en de Contractor Safety Award uit. De eerste award ging naar de mobiele werkcontainer. Een uitvinding waarmee schakelaars in middenspanningsruimten veilig, arbo- en milieuvriendelijk kunnen worden onderhouden, bedacht door medewerkers van Transport Noord. De Contractor Safety Award ging naar BAM Infratechniek Zuid voor haar goede performance op HSE-gebied, cijfermatig, maar ook in cultuur, beleving en beleid.

Verantwoordelijkheid

Alle medewerkers zijn er zelf verantwoordelijk voor dat zij veilig werken. Iedereen, van monteur tot leidinggevende, moet zich te allen tijde bewust zijn van eventuele risico's; voor zichzelf, anderen of voor de omgeving. Medewerkers krijgen beschermende bedrijfskleding en een degelijke uitrusting. Bij werkuitvoering worden preventieve veiligheidschecks gedaan en met trainingen wordt veiligheidsbewustzijn gestimuleerd. Enexis streeft naar een cultuur van elkaar aanspreken op onveilig gedrag. Hierbij is het juiste leiderschap van belang. Van managers en leidinggevendenden wordt een voorbeeldrol verwacht. De Raad van Bestuur van Enexis is eindverantwoordelijk voor het veiligheidsbeleid: voor de plannen en systemen, de cursussen, de materialen, de communicatie en instructie.

Samen veilig

Om het veiligheidsbewustzijn te vergroten en veilig werken te stimuleren, wordt voorafgaand aan ieder werk de veiligheid van de werkplek vastgesteld. Dit soort checks worden 'pre-job' en 'start-werk-vergaderingen' genoemd.

Medewerkers van Enexis spreken elkaar en de partners aan op gedrag. Dat mag gerust tot pittige gesprekken leiden, ook met aannemers. In de eerste helft van het verslagjaar is er concreet werk stilgelegd (uitgevoerd door een aannemer) vanwege onveilig werken.

Bij alle opdrachten speelt veiligheid een belangrijke rol. Enexis maakt in gesprekken met aannemers vooraf duidelijk wat zij verwacht, wat de spelregels zijn en waar de eigen verantwoordelijkheid van de aannemer ligt. Tijdens het werk is er regelmatig contact en worden verbeterpunten gesignaleerd en opgepakt. Bijeenkomsten met aannemers in maart en november en gezamenlijke werkplekbezoeken verscherpten de focus op veiligheid.

Op landelijk niveau zijn de veiligheidsinstructies voor het werken aan en in de nabijheid van elektrische of gasinstallaties (veiligheidsnormen BEI en VIAG) geharmoniseerd. Aannemers en netwerkbedrijven in Nederland gaan in 2011 werken volgens dezelfde instructies, zo ook Enexis. Daarnaast is een landelijke arbocatalogus ontwikkeld. Daarin staan afspraken over de manier waarop werknemers om dienen te gaan met bijvoorbeeld vervuilde grond, asbest en werken in besloten ruimtes.

.....
Enexis is voortdurend met haar aannemers in gesprek over veiligheid.

“WE WERKEN VEILIG
OF WE WERKEN NIET.”

Kabel- en leidingselectie

Een zorgpunt is het aantal ongevallen en incidenten dat in 2010 plaatsvond bij het selecteren van kabels en leidingen. Als ergens meerdere kabels naast elkaar liggen, moet eerst onderzocht worden welke spanningsloos is, zodat er veilig aan gewerkt kan worden. Als daarbij fouten worden gemaakt, kan het voorkomen dat er gewerkt wordt aan kabels waar spanning op staat. Een speciale toolbox en een uitgebreide campagne hebben dit niet in alle gevallen kunnen voorkomen. In april zijn daarom drie afspraken gemaakt: inbouwen van constante bespreekmomenten, controle van werkmethode door teammanagers en sanctie bij overtreding.

Veilig op weg

In 2010 volgden medewerkers met een lease- of bedrijfsauto een training defensief rijden. Enexis stimuleert medewerkers om slimmer te vergaderen via tele- en videoconferenties. Hiermee wordt het aantal dienstkilometers beperkt, wat zorgt voor meer veiligheid, brandstofbesparing en dus minder belasting van het milieu (minder CO₂-uitstoot).

Gezondheid en welzijn

Hoewel de gezondheid van medewerkers in eerste instantie hun eigen verantwoordelijkheid is, wil Enexis op verschillende manieren bijdragen aan een gezonde levenswijze. Zo zijn in 2010 alle rookruimten naar buiten verplaatst om het roken onder werktijd verder te ontmoedigen.

In 2010 is het Preventief Medisch Onderzoek (PMO) van start gegaan. Dit onderzoek, waar medewerkers vrijwillig aan kunnen deelnemen, levert Enexis inzicht in de gezondheid en fitheid van de medewerkers. Mede op basis daarvan kan Enexis gericht adviezen geven over gezonder leven of over sport en bewegen.

	2010	2009	2008
VGWM-resultaten			
DART-score en ongevallen 2010.			
Dodelijk ongeluk	1	0	0
DART-rate Enexis	*0,55	0,55	0,55
DART-rate Derden	1,05	1,74	1,19
Werkplekbezoeken (intern)	129%	112%	133%
OGB-meldingen (intern)	864	817	1.213
Maandrapportages	92%	92%	100%
Ontruimingsoefeningen	96%	94%	-

Enexis gebruikt een uniform ongevalregistratiesysteem, op basis waarvan de DART-score (Days Away, Restricted or Transferred) kan worden bepaald. De DART-score staat voor het aantal ongevallen met als gevolg verzuim of aangepast werk per 200.000 gewerkte uren.

* Het dodelijke ongeval op 17 november 2010 vond plaats bij een onderaannemer. Vanwege de systematiek/definitie van de DART-score kan overlijden niet tot uitdrukking worden gebracht in de DART-score (er is formeel geen sprake van verzuim).

KLANT EN MARKT

Enexis wil graag dat klanten haar ervaren als een betrouwbare, betrokken en toegankelijke energiepartner. Met een stabiel en slim netwerk én met ondersteuning en advies op het gebied van duurzaam energiegebruik werkt Enexis aan klanttevredenheid. In 2010 werden initiatieven genomen en processen verbeterd.

Vanaf augustus is Enexis de meteropname zelf gaan uitvoeren. Per dezelfde maand verricht Enexis ook de facturatie en incasso van de transportkosten aan een deel van de klanten. En de klantcontacten die uit de veranderingen voortkomen, beheert Enexis nu zelf. Voor die tijd werd dit uitgevoerd door Essent in opdracht van Enexis. Nu kan Enexis zelf de totale dienstverlening in eigen beheer uitvoeren en zelf sturen op haar prioriteiten ten aanzien van klantbeleving en klanttevredenheid.

Om dit mogelijk te maken is een nieuw klanteninformatiesysteem voor consumenten en kleinzakelijke klanten in gebruik genomen, Knexis. Met dit systeem, specifiek ingericht voor netbeheerderstaken, kan Enexis klanten beter van dienst zijn.

Maar ook zonder dit systeem kunnen dingen beter. Er werd een significante verbetering behaald in het verhuisproces voor grootzakelijke klanten. Daar werd een telefonisch contactmoment ingebouwd, een paar weken voorafgaand aan de feitelijke verhuizing. Met dat telefoontje werden klanten herinnerd aan zaken die ze met Enexis moeten regelen en welke informatie Enexis nodig heeft rondom de verhuizing. Dit stellen grootzakelijke klanten erg op prijs. Enexis gaat naar aanleiding daarvan in 2011 meerdere initiatieven nemen om (positieve) verrassingsmomenten in de meeste klantprocessen in te bouwen.

.....
Met een nieuw klant-informatiesysteem kan Enexis haar klanten beter bedienen.

De klanttevredenheid stijgt structureel.

Daarnaast zijn er veel procesinitiatieven geweest; 'afhandeling klachten en claims' bij consumenten en kleinzakelijke klanten. Er is een licht positieve tendens zichtbaar, die zich het komende jaar zal voortzetten.

De activiteiten uit 2010 die in 2011 worden voortgezet, zijn: verbetering van de inhoud van brieven, telefonisch contact meer afstemmen op de behoefte van de klant, adviseren over mogelijk preventieve maatregelen bij een storing. Daarnaast blijkt de te late facturering van de voorrijkosten een veel voorkomende klacht te zijn. Ook hier worden verbeteringen doorgevoerd.

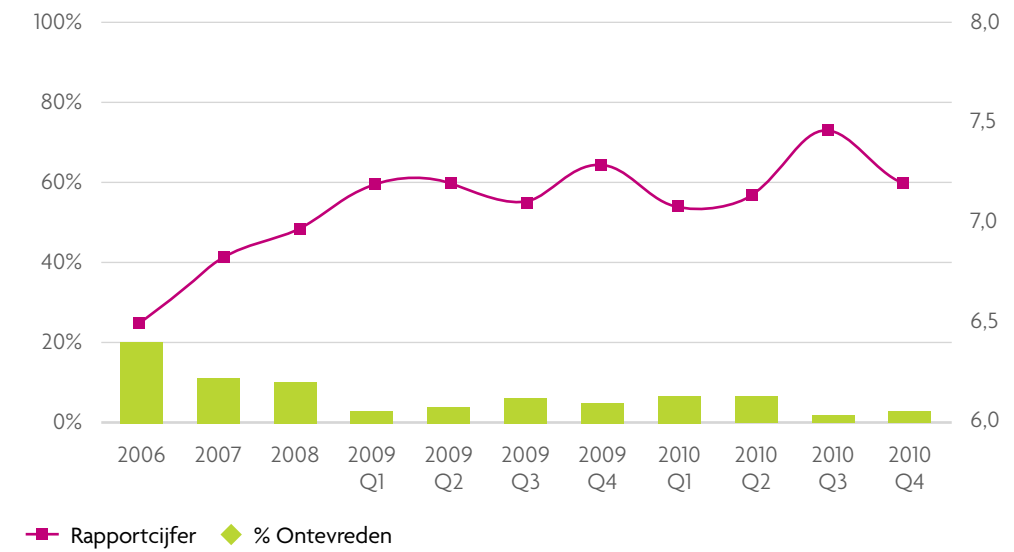
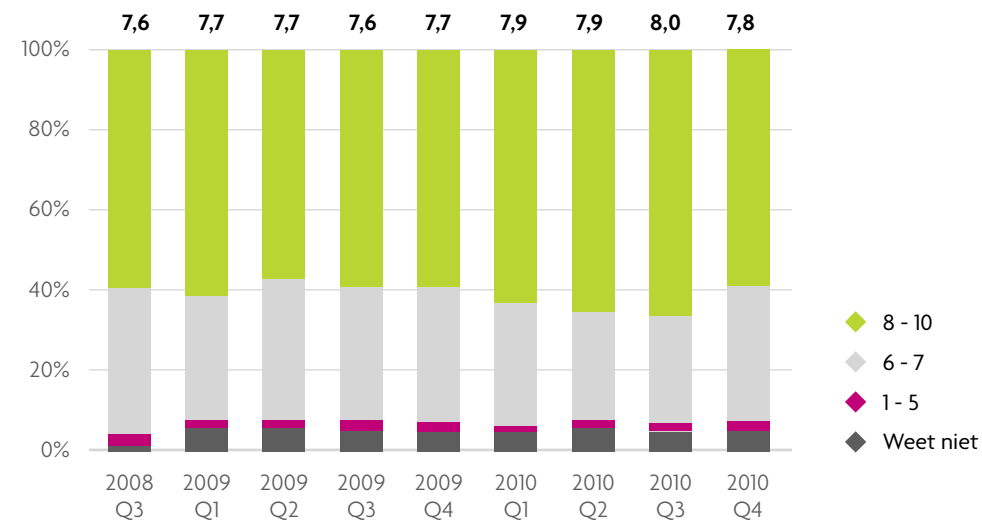
Metten = weten

Met de slimme meter draagt Enexis graag bij aan het stimuleren van verbruiksbewustzijn en energiebesparing. De slimme meter verzamelt gegevens over het energieverbruik binnen een huishouden. Dit om adviezen voor besparing terug te kunnen geven en – op wat langere termijn – intelligente levering van stroom. Naar verwachting zal de behoefte aan stroom in toenemende mate worden afgestemd op de beschikbaarheid van lokale of duurzame opwekking. Nu de Eerste Kamer de wetgeving heeft goedgekeurd zal Enexis zo spoedig mogelijk overgaan op de plaatsing van slimme meters bij nieuwbouw- en renovatieprojecten in het gehele voorzieningsgebied.

Klanttevredenheid

Met een 'gemiddeld rapportcijfer voor onze totale dienstverlening' meet Enexis de tevredenheid bij klanten. In het eerste volle Enexis-jaar 2010 was de gemiddelde algemene klanttevredenheid onder consumenten en kleinzakelijke klanten 7,9. In 2009 was dit een 7,7. Dit is een structurele stijging ten opzichte van vorig jaar. Enexis meet regelmatig de klanttevredenheid op procesniveau. En probeert deze ook continu te verbeteren.

Gemiddeld rapportcijfer totale dienstverlening door consumenten en kleinzakelijke klanten.

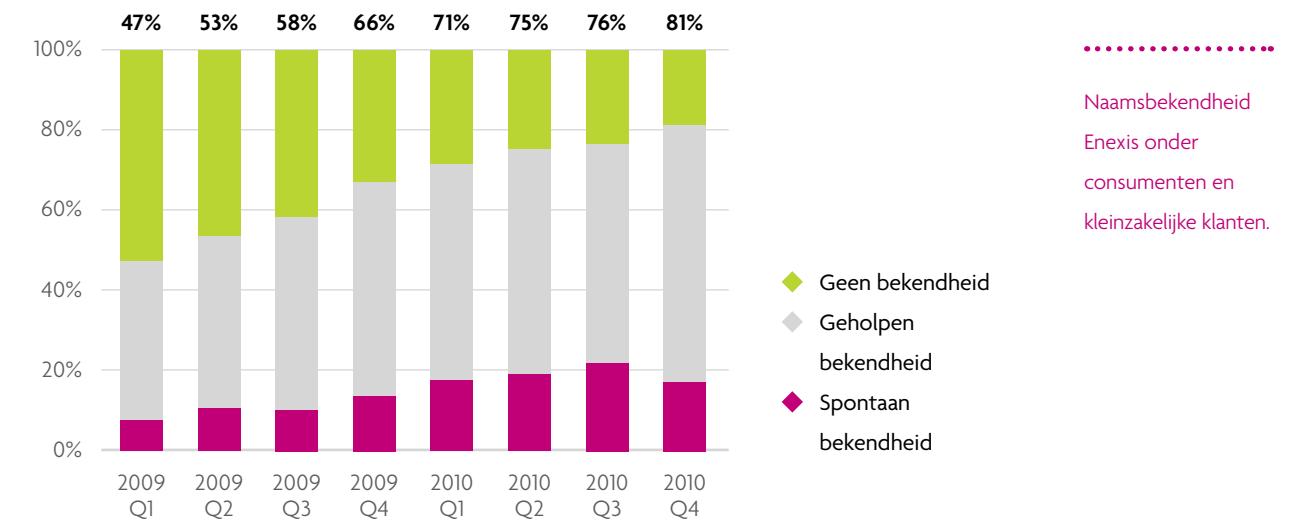

Beoordeling totale dienstverlening door grootzakelijke klanten.

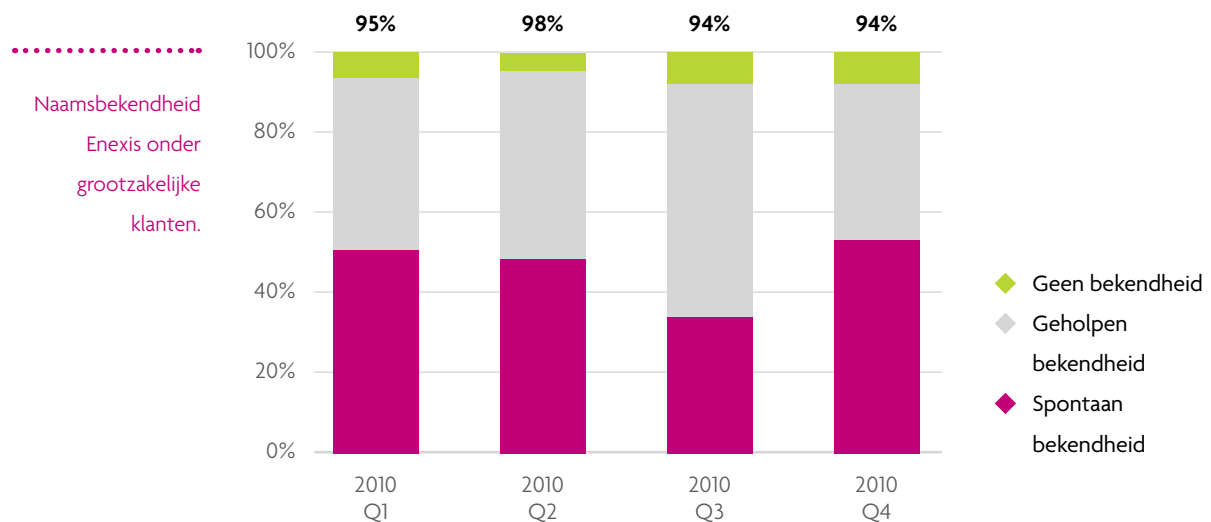
Naamsbekendheid

Als jong bedrijf wil Enexis niet alleen graag weten hoe klanten over de dienstverlening denken, maar ook of haar naam aan bekendheid wint door initiatieven en aanwezigheid op de markt. Daarom meet Enexis ieder kwartaal de spontane en de geholpen naamsbekendheid.

Onder consumenten en kleinzakelijke klanten nam de totale naamsbekendheid in 2010 weliswaar licht toe, maar zij blijft een punt van aandacht. De bekendheid onder grootzakelijke klanten handhaafde zich op een hoog niveau.

Naamsbekendheid Enexis onder consumenten en kleinzakelijke klanten.

In 2009 werd de vraag over naamsbekendheid anders gesteld. Hierdoor zijn de percentages van 2009 niet vergelijkbaar met 2010.

Kwaliteit van onze dienstverlening

Enexis realiseert zich dat kwaliteit van dienstverlening vooral in de beleving van de klant vorm en inhoud krijgt. Toch meet Enexis die kwaliteit ook op basis van een aantal objectieve criteria: acht servicenormen, gebaseerd op kwaliteitscriteria uit de Netcode. Dat is een document met normen en voorwaarden voor het gedrag van netbeheerders. Voor alle normen hanteert Enexis een minimaal prestatieniveau van 96%. In 2010 haalde Enexis dit niveau bij alle servicenormen.

		2010	2009	2008	2007
Serviceprestaties huishoudelijke en zakelijke markt (in procenten).	1 Bij storing monteur binnen 2 uur ter plaatse	98	98	97	97
	2a Afhandeling van correspondentie binnen 10 werkdagen	99	95	95	97
	2b Afhandeling van klachten binnen 10 werkdagen	98	98	98	98
	3 Afspraken met de klant gemaakt in tijdsblokken van 2 uur	99	98	98	97
	4 Werkzaamheden worden binnen 3 dagen uitgevoerd	99	97	96	94
	5 Onderhoudsafspraken worden 5 dagen van tevoren gemaakt	99	99	100	99
	6 Bij werkzaamheden met onderbreking van de energie-levering wordt 3 dagen van tevoren gewaarschuwd	98	98	99	95
	7 Offerte aangeboden binnen 10 dagen na ontvangst aanvraag	99	96	99	97
8 Op klantvragen over energieonderbreking wordt binnen 10 werkdagen gereageerd	100	100	100	100	

De klantengroep van Enexis representeert de totale Nederlandse samenleving, ook mensen uit andere landen die zich in Nederland hebben gevestigd. Enexis heeft in 2010 na onderzoek besloten om de dienstverlening aan mensen die de Nederlandse taal niet machtig zijn, te verbeteren. In 2011 wordt dit verder vorm gegeven.

Kwaliteit van de factuur

Met een correcte factuur laat een dienstverlener zien dat hij zijn zaken op orde heeft. Dienstverlener en klant zijn het eens over geleverde producten en diensten en over de kosten daarvan. Enexis vindt een correcte factuur heel belangrijk en onderschrijft de normen die de Energiekamer hiervoor heeft vastgesteld. Ten aanzien van de tijdigheid van facturatie zijn zes normen opgesteld. De Energiekamer verlangt een minimumniveau van 98% voor een positieve score op dit criterium. Ook in 2010 scoorde Enexis weer hoog op deze normen. In vrijwel alle maanden werd boven de norm van de Energiekamer gepresteerd. Alleen in de laatste drie maanden waren de scores op de tijdigheid van de voorschotnota bij inhuizing wat lager. De invoering van een nieuw klanteninformatiesysteem was daar in belangrijke mate debet aan. Het herstel heeft zich ingezet en de verwachting is dat Enexis in 2011 weer op alle items boven de normen van de Energiekamer scoort.

	2010	2009	2008	2007
In- en uithuizing elektriciteit				
Tijdigheid voorschotnota bij inhuizing	92,7	99,1	99,6	99,8
Tijdigheid eindafrekening bij uithuizing	98,4	99,9	99,9	99,0
In- en uithuizing gas				
Tijdigheid voorschotnota bij inhuizing	86,4	99,2	99,6	99,7
Tijdigheid eindafrekening bij uithuizing	98,4	99,9	99,9	99,8
Tijdigheid jaarafrekening elektriciteit				
Tijdigheid jaarafrekening gas	99,7	99,7	99,7	99,2
	99,9	99,9	99,8	99,1

Energiekamer Scorecard Enexis (realisatie in procenten).

Ontwikkeling van de tarieven

De tarieven waren in 2010 lager dan in 2009 vanwege een correctie in de efficiencyeisen die de Energiekamer oplegt aan alle Nederlandse regionale netbeheerders. Die efficiencyeisen helpen Enexis bij haar ambitie een betaalbare dienstverlener te zijn. Ook incidentele verrekeningen, bijvoorbeeld nacalculaties op basis van voorgaande jaren, beïnvloeden de tarieven. De Energiekamer stelt deze correcties vast. Bij grootverbruik is sprake van een tariefniveauwijziging, die te maken heeft met bovengenoemde punten.

Door nieuwe toepassingen wordt de slimme meter aantrekkelijker voor energiebesparing.

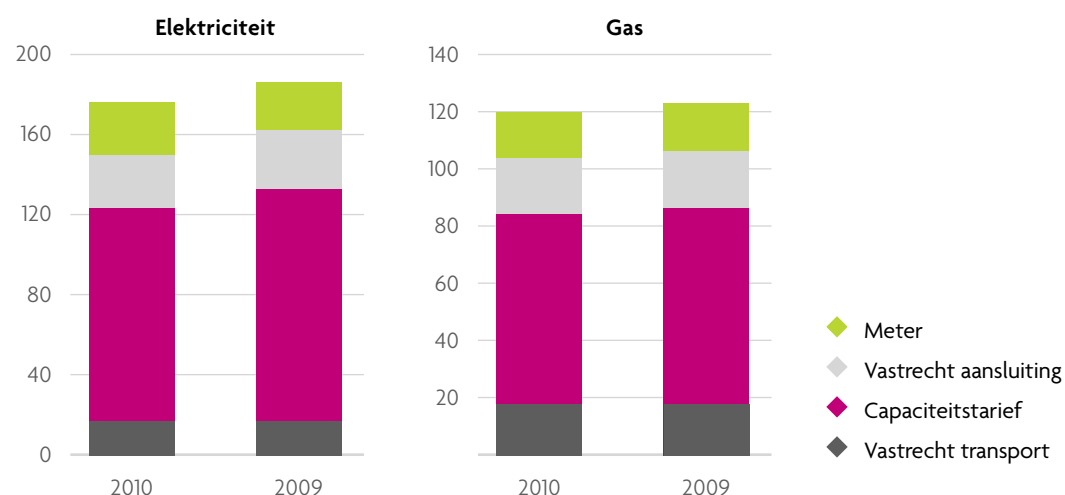
De in 2009 ingevoerde tariefstructuurwijziging Elektriciteit voor kleinverbruik (consumenten en kleinzakelijke klanten) is afgerond. Alle klanten zagen dit inmiddels op hun factuur in het zogeheten capaciteitstarief. Bepalend voor de hoogte van de transportnota is de capaciteit/aansluitwaarde van de aansluiting van de klant, niet het verbruik. De invoering is soepel verlopen.

De verschillen die voor individuele klanten zijn ontstaan door invoering van het capaciteitstarief, zijn in 2010 in voorkomende gevallen gecompenseerd. Daarvoor hebben de ministeries van Financiën en Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, samen met de energiesector, een compensatieregeling geïmplementeerd.

Daarnaast heeft Enexis klanten met een hogere aansluitwaarde gevraagd of ze die wel nodig hadden. Was een lagere aansluitwaarde voldoende, dan konden die klanten tegen gereduceerd tarief de aansluitwaarde door Enexis laten verlagen. Ruim 6.500 klanten hebben hiervan gebruikgemaakt. Met terugwerkende kracht naar 1 januari 2009 kregen zij bovendien het capaciteitstarief berekend dat hoort bij de lagere aansluitwaarde. Het teveel betaalde is teruggestort.

Klanten met een laag elektriciteitsverbruik en met een relatief hoge aansluitwaarde die niet kan worden verlaagd, kregen een tegemoetkoming. Deze geldt voor 2009 en 2010 en is in 2010 door Enexis uitgekeerd.

Gemiddelde nota huishoudelijk verbruik (kosten op jaarbasis, bedragen in euro's, exclusief BTW).

Elektriciteit Gas Totaal

Netbeheerder	Elektriciteit	Gas	Totaal
Cogas	239	168	407
Delta	220	171	391
Endinet (NRE)	203	159	362
Enexis	212	142	354
Intergas	-	177	-
Liander	215	154	369
Rendo	216	179	395
Stedin	203	156	359
Westland	240	122	362

Jaarlijkse tarieven 2010 per netbeheerder voor een huishouden in euro's, incl. BTW.

Bronnen: NMA, opgave bedrijven en gelieerde bedrijven.

Het nieuwe marktmodel

De energiesector wil de verantwoordelijkheden van leveranciers en netbeheerders met een nieuw opgesteld marktmodel transparanter maken. Ook wil de sector de afhankelijkheden tussen deze partijen verminderen. Eén maatregel uit het model, het capaciteitstarief, is in 2009 al ingevoerd (zie boven). Andere maatregelen zijn de invoering van het verplichte leveranciersmodel en wijziging van de verantwoordelijkheden in de metermarkt.

Enexis ondersteunt en wijst klanten de weg die zelf energie willen produceren.

De Eerste Kamer heeft de benodigde wetgeving in eerste instantie aangehouden, als gevolg van vragen over de slimme meter. De frequentie van uitlezen van meetdata was te hoog en de uit te lezen meetdata waren te gedetailleerd. Bovendien was de Eerste Kamer van mening dat klanten de plaatsing van de slimme meter zouden moeten kunnen weigeren. In overleg met de sector heeft de minister van Economie, Landbouw en Innovatie het wetsvoorstel aangepast. De standaard uitleesfrequentie van de slimme meter is verlaagd naar eenmaal per twee maanden, en de klant heeft keuzemogelijkheden gekregen om geen data of juist meer detaildata te laten uitlezen. Ook heeft de klant de mogelijkheid gekregen het plaatsen van een slimme meter te weigeren. In februari 2011 is het aangepaste wetsvoorstel door de Eerste Kamer aangenomen. Over de implementatieplanning van het nieuwe marktmodel vindt overleg plaats tussen het ministerie en de sector.

Keuzevrijheid

In de gewijzigde voorstellen krijgt de klant keuzevrijheid ten aanzien van de slimme meter. Er is niet langer sprake van een verplichte uitrol. De netbeheerder biedt een slimme meter vooralsnog alleen aan bij nieuwbouw, ingrijpende renovatie, reguliere vervanging én op verzoek van de klant. Later start de grootschalige uitrol. Voor klanten die geen slimme meter willen, kan de slimme meter administratief worden uitgezet. Deze kan dan niet op afstand worden uitgelezen. Indien de klant ook geen slimme meter wil die administratief uitgezet kan worden, krijgt of behoudt hij een traditionele meter.

Het wetsvoorstel regelt verder dat in de standaard situatie de netbeheerder slechts beperkt meetdata verzamelt. Vaker en meer standen verzamelen mag de netbeheerder alleen doen met 'ondubbelzinnige toestemming' van de klant. De verwachting is dat de Eerste Kamer begin 2011 akkoord zal gaan met de aangepaste voorstellen. Invoering is dan voorzien op 1 januari 2012.

www.zelfenergieproduceren.nl

In 2010 heeft Enexis een website geïntroduceerd voor klanten die zelf duurzame energie willen opwekken. Vanuit de ambitie een leidende rol te willen spelen in de energietransitie, wil Enexis die klanten wegwijs maken in het doolhof van regels en subsidies. Met de introductie van de website www.zelfenergieproduceren.nl hoopt Enexis de drempel om energieproducent te worden, voor klanten te verlagen.

Voor intern gebruik werd het Groene Loket in het leven geroepen. Het Groene Loket bundelt alle binnen Enexis aanwezige kennis over schoon en duurzaam (zelf) energie produceren en ondersteunt medewerkers bij de behandeling van vragen van klanten over duurzame initiatieven.

Energie in beeld

Enexis heeft in 2010 samen met Liander een energieverbruiksscan *Energie in Beeld* ontwikkeld voor gemeenten. Zij kunnen met deze interactieve internetapplicatie het gas- en elektriciteitsverbruik van hun inwoners visueel inzichtelijk maken en de CO₂-uitstoot monitoren. Om de privacy te beschermen, zijn gegevens niet beschikbaar op individueel niveau, maar op straat- en buurtniveau.

Overheden kunnen met *Energie in Beeld* hun energie- en/of klimaatbeleid veel effectiever vormgeven en zo hun klimaatdoelstellingen behalen. Met deze innovatieve dienst levert Enexis een bijdrage aan de energiebesparing bij gemeenten.

*“ONS HUIS WORDT
ONS EIGEN
TANKSTATION.”*

ONTWIKKELAAR ENERGIE HEJA

**TEUN
VERCAUTEREN**

GESCHIEDENIS SCHRIJVEN

Teun Vercauteren houdt zich bij projectontwikkelaar Heja bezig met nieuwe ontwikkelingen op het gebied van energie. Samen met onder anderen innovator Joris Knigge van Enexis bouwt hij vandaag al aan de woningen van de toekomst. Slimme woningen verbonden aan een slim netwerk.

De functie 'energie-ontwikkelaar' is door projectontwikkelaar Heja twee jaar geleden in het leven geroepen. Mede als gevolg van de ophef over de film *An inconvenient truth* van Al Gore. "Heja was altijd al een bureau met grote ambities op het gebied van maatschappelijke verantwoordelijkheid", vertelt Teun Vercauteren. "Maar op dat moment hebben we ook onze visie ten aanzien van klimaatneutraal werken daadwerkelijk handen en voeten gegeven. Wij geloven dat het opwekken van energie in de nabije toekomst steeds meer lokaal zal gaan gebeuren. In je eigen huis of appartementencomplex bijvoorbeeld. Die gedachte proberen we nu al in de praktijk te brengen."

Eigen energiecentrale

Dat blijkt overigens nog niet zo eenvoudig te zijn. "Het realiseren van deze nieuwe kijk op energie is lastig als je niet alle schakels in eigen hand hebt", aldus Vercauteren. "Daarom hebben we een aparte onderneming opgericht; een eigen energiebedrijf. Onder de naam 'Opgewekt' werken we aan duurzame vormen van energieopwekking. We ontwikkelen bijvoorbeeld zelf een energiecentrale die in woonwijken en wooncomplexen kan worden toegepast. Zo maken we de productie van stroom decentraal."

.....
De komst van
decentrale energie-
opwekking stelt
nieuwe eisen aan
het netwerk.

Maar daar blijft het volgens Vercauteren niet bij. "We staan voor misschien wel de grootste revolutie in de geschiedenis. Met zonnepanelen op ons dak kunnen we onze eigen energie opwekken. Niet alleen voor ons huis, maar straks ook voor onze elektrische auto. Ons huis wordt ons eigen tankstation, stel je dat eens voor! Verder kunnen we via onze mobiele telefoon de thermostaat thuis bedienen. Sterker nog: er wordt gewerkt aan applicaties voor je mobieltje, die het mogelijk maken dat de thermostaat weet dat je in aantocht bent en ervoor zorgt dat de boel thuis alvast lekker warm wordt gestookt."

**"ENERGIEOPWEKKING ZAL
STEEDS MEER LOKAAL GEBEUREN."**

In Enexis heeft Heja een partner gevonden die helpt om de lokaal opgewekte energie te distribueren. De komst van decentrale energieopwekking stelt nieuwe eisen aan het energienetwerk. De tijd van eenrichtingsverkeer is voorbij. Daarvoor in de plaats komt een intelligent netwerk, dat in staat is om vraag en aanbod optimaal op elkaar af te stemmen. Bieden je eigen zonnepanelen even te weinig energie, dan wordt het tekort aangevuld met stroom van een energiebedrijf. Of misschien van je bureaus.

Een technische, maar ook een administratieve uitdaging. "Samen met Enexis zoeken we naar de optimale aansluiting tussen innovatief bouwen en het nieuwe slimme energienetwerk", stelt Teun Vercauteren. "Zodat we het maximale kunnen halen uit wat de nieuwe technieken ons te bieden hebben.

Niet alleen als het om huizen of kantoren gaat trouwens. We praten ook over ideeën om grootschalig zonnepanelen te plaatsen in geluidsschermen langs snelwegen. Ze staan er toch en de horizonvervuiling is er ook al; laten we ze een extra bestemming geven."

Overigens beperkt de filosofie van Heja op het gebied van energie zich niet enkel tot het ontwikkelen van nieuwe snufjes. "Er is nog een enorme winst te behalen in zoiets ouderwets als energiebesparing. We zijn in de ontwikkeling van appartementen en nieuwbouwwijken al helemaal over op het drielaags glas. Dan heb ik het over nieuwbouw. Maar bedenk je eens wat we nog kunnen bereiken met die zeven miljoen bestaande huizen." De gangen van Heja staan vol met dozen. Het bedrijf staat op het punt zijn nieuwe kantoorpand aan de Overakerstraat in Breda te betrekken. Een monumentaal pand met een mooie glazen serre. "Nee, geen driedubbellaags-glas", erkent de energie-ontwikkelaar. "Bij een monumentaal pand moet je concessies doen. Wel werken we met warmte-koudeopslag." Ook privé bewoont Vercauteren een mooi oud pand. Hij wist er wat vierkante meters op het dak vrij te spelen voor een serie zonnepanelen. "Ik kan er heel gelukkig van worden als de zon schijnt en ik dan zie dat ik zoveel kilowattuur zelf geproduceerd heb. Fantastisch! Voelt een beetje als een kunstenaar, die een volgend nieuw schilderij af heeft."

**"JE ZIET DE KILOWATT-
UREN BINNENKOMEN."**

LEES HET PORTRET
VAN EELKE NUTMA
OP PAGINA 72

SAMENWERKING

Netbeheerders zoeken elkaar als gevolg van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (splitsingswet) meer op. Hun gemeenschappelijk doel is het behalen van synergievoordelen door gezamenlijk ontwikkelen, innoveren, inkopen en aanbesteden. En uniformiteit en kwaliteit van sectorprocessen vergroten. Collega-netbeheerders zijn niet de enige waarmee Enexis graag en veel samenwerkt.

Samenwerking met collega-netbeheerders

.....
Samenwerking met netbeheerders is vooral gericht op het minimaliseren van maatschappelijke kosten.

Met alle netbeheerders, ook die van water, kabel en telecom, heeft Enexis in een gezamenlijk convenant uitgesproken nadrukkelijk te zullen samenwerken als het gaat om zaken die hun maatschappelijke rol en/of de efficiency in de keten raken. Er is gekozen om te starten met het aansluitproces. Twee onderzoeken zijn uitgevoerd om de algemene kaders en uitgangspunten van het aansluitproces bij de verschillende netbeheerders inzichtelijk te krijgen. In een bijeenkomst in december is het aansluitproces vastgesteld; begin 2011 zullen er afspraken gemaakt worden hoe dit concreet in te gaan vullen.

Samenwerking met collega-energienetbeheerders

Met de beheerders van energienetten zit Enexis in Netbeheer Nederland, de brancheorganisatie van de regionale en landelijke netbeheerders. Doel van de samenwerking is het minimaliseren van de maatschappelijke kosten. Hiertoe doen de leden gezamenlijk beleidsvoorstellen en delen ze kennis over belangrijke thema's als innovatie en duurzaamheid. Netbeheer Nederland praat namens de sector met de overheid, de toezichthouder en met marktpartijen hoe de netbeheerders kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van de gas- en elektriciteitsmarkt en realisatie van de transitie naar een duurzame energievoorziening.

Ook wisselen netbeheerders intensief informatie uit met energieleveranciers over verbruikte en getransporteerde energie. Voor optimale dienstverlening aan de klant en correcte facturen is het van belang dat de gedeelde informatie actueel en correct is. In 2010 heeft Enexis samen met de andere netbeheerders en energieleveranciers veel werk verzet in de optimalisatie van databestanden.

Voor uniformiteit in aansluitprocessen is een goede database nodig. Daarom hebben de gezamenlijke regionale energienetbeheerders het Centraal Aansluitingen Register (CAR) gebouwd. Dit landelijke register vergroot de uniformiteit en kwaliteit van de sectorprocessen. Netbeheerders stappen gefaseerd in. Enexis wil dat doen per 1 januari 2013.

Met andere netwerkbedrijven en met aannemers werden ook – landelijk – de veiligheidsnormen en -instructies voor het werken aan en in de nabijheid van elektrische of gasinstallaties (BEI en VIAG) geharmoniseerd. Vanaf nu gelden voor iedereen gelijke instructies.

Regionale samenwerking

Als landelijke netbeheerder participeert Enexis in haar werkgebied in drie regionale samenwerkingsverbanden voor gezamenlijke aanleg en onderhoud van ondergrondse infrastructuur. Hiermee doet Enexis recht aan belangrijke kernwaarden: betaalbaar, duurzaam en klantgericht.

NONed

In de provincies Groningen, Drenthe en Overijssel heet dit samenwerkingsverband NONed (Noord- en Oost-Nederland). Naast Enexis nemen hieraan deel: Waterbedrijf Groningen, Waterbedrijf Drenthe, Vitens, KPN, Rendo, Cogas, Ziggo en Reggefiber. In 2010 werden de werkzaamheden in twee clusters (rond Zwolle en rond Hengelo - Haaksbergen) opnieuw aanbesteed en werd er onderzoek gedaan naar verdere professionalisering van NONed.

CTO

Samen met Vitens, Stedin, KPN, UPC, Alliander, Kabel Noord en Ziggo vormt Enexis in Friesland CTO (Centraal Technisch Overleg). CTO heeft zich in 2010 gericht op een nieuw kaderbestek samen met netbeheerders in Noord-Holland, Gelderland en Flevoland en het opstarten van de aanbesteding voor 2011.

sYnfra

In de stichting sYnfra zitten naast Enexis Brabant Water, WML, Delta, Endinet en Intergas. Er is een dienstverleningsovereenkomst met KPN en Ziggo. sYnfra coördineert in Zuid-Nederland het gecombineerd aanleggen van ondergrondse infrastructuur. Door de formele toetreding van Delta omvat het werkgebied van de samenwerking nu de drie zuidelijke provincies. Bestuurswisselingen waardoor Enexis de rol van voorzitter kreeg, de uitrol van nieuwe software (Gemma), benoeming van kernwaarden en de aanzet voor een betere relatie en samenwerking met gemeenten en aannemers kenmerkten het jaar 2010.

Samenwerking met regionale partners

Enexis is stevig verankerd in haar omgeving. Voor beheer, onderhoud en uitbreiding van netten werkt ze samen met gemeenten, waterschappen en woningcorporaties. Het doel hiervan is om samen met gemeenten en andere netbeheerders (elektriciteit, gas, water, telecom) de langetermijnplannen af te stemmen. Hierdoor worden renovatie en onderhoud van straten of wijken integraal gepland en blijft de overlast voor bewoners beperkt. Dit verloopt in veel gemeenten al naar volle tevredenheid.

De communicatie rond storingen aan de openbare verlichting is mede op verzoek van gemeenten verbeterd. Sinds najaar 2010 kunnen gemeenten storingen aan de openbare verlichting online melden en de status daarvan volgen. Enexis heeft ook met veel gemeenten gesproken over de toename van het aantal storingen door graafwerkzaamheden. En over welke preventieve maatregelen daartegen getroffen kunnen worden.

Gemeenten, provincies en Enexis faciliteren elkaar bij de transitie naar duurzame energie en werken op projectniveau vaak als partners samen. Denk aan projecten waarvoor biogasinfrastructuur nodig is, pilots met smart grids of pilots met elektrisch vervoer.

Op innovatie gerichte samenwerking

Ten behoeve van de energietransitie bouwen de gezamenlijke netbeheerders het Productie Installatieregister. In dit landelijke centrale register is alle kleinschalige decentrale energieopwekking geregistreerd. Denk aan zonnepanelen en HRe-ketels (Micro-wkk's). Deze registratie is nodig zodat netbeheerders weten waar en hoeveel energie er moet worden aan- en afgevoerd, bijvoorbeeld als er meer wordt opgewekt dan er wordt gebruikt.

e-laad.nl

Op initiatief van Enexis en met het oog op grootschalige introductie van elektrisch rijden hebben veel samenwerkende energienetbeheerders de Stichting e-laad.nl opgericht. Via e-laad.nl krijgen de netbeheerders inzicht in wat elektrisch rijden voor het Nederlands elektriciteitsnetwerk gaat betekenen en wat het oplaadgedrag van e-rijders zal zijn. Met die kennis kunnen zij bepalen hoe het elektriciteitsnet moet worden ingericht en welke investeringen moeten worden gedaan om hetzelfde niveau van betrouwbaarheid te houden, zonder onnodige investeringen te doen.

Smart Energy Collective

Van december dateert een samenwerkingsverband waarin Enexis participeert en dat gericht is op innovatie van (intelligente) energielevering en op verkleining van de kans op stroomuitval.

Ruim twintig Nederlandse bedrijven werken samen aan de ontwikkeling van intelligente energieconcepten in het Smart Energy Collective. De ontwikkeling van intelligente energiediensten en -netten via smart grids is hier het doel. Voor zover bekend, is dit het meest omvangrijke initiatief op dit vlak in Europa.

Smart Cable Guard

Samen met collega-netbeheerder Alliander, automatiseerder Locamation en energieadviesbedrijf KEMA ontwikkelt Enexis de Smart Cable Guard. Dit systeem spoort (continu) zwakke en beschadigde plekken op, bijvoorbeeld door graafwerkzaamheden. Door preventief beschadigde kabeldelen te vervangen, kunnen netbeheerders de kans op stroomuitval verkleinen.

ONZE MEDEWERKERS

.....
 Samen,
 verantwoordelijk,
 slagvaardig en
 toekomstgericht zijn
 de kernwaarden die
 de basis vormen
 voor de Enexis
 Manier van Werken.

Enexis wil de leidende netbeheerder in Nederland zijn. Dat kan Enexis niet zozeer bereiken met wat ze doet, maar wel met hoe ze het doet. De medewerkers maken hierin het onderscheid. Met de Enexis Manier van Werken geven zij hier invulling aan, met vakmanschap voorop. Als goed werkgever wil Enexis medewerkers binden en boeien door een veilige en inspirerende werkomgeving te bieden met ruimte voor ontwikkeling. Samen kostenbewust werken aan een duurzame energievoorziening. Basis voor de Enexis Manier van Werken vormen de kernwaarden samen, verantwoordelijk, slagvaardig en toekomstgericht.

Personeelsoontwikkelingen

In 2010 groeide het personeelsbestand van Enexis met tweehonderdzeventig medewerkers (228 fte's), voornamelijk afkomstig van het Shared Service Center Essent. Daar waren zij verantwoordelijk voor meteropname, facturatie en incasso van transportkosten. Het hoge percentage mannen (80,9%) in het personeelsbestand wordt vooral verklaard door het grote aantal technische functies. Toch daalde dit percentage ten opzichte van 2009 (83,9%). In 2010 is een stijging te zien in het percentage vrouwen. Van alle medewerkers die in 2010 werden aangenomen was 20% vrouw. De gemiddelde leeftijd was in 2010 47 jaar. Het ziekteverzuim was 0,5% lager dan in 2009.

“HET AANTAL VROUWEN
 DAT BIJ ENEXIS WERKT STIJGT.”

	Man	Vrouw	Ultimo 2010	
Fte's	3.102	616	3.718	Personeel.
Aantal	3.287	774	4.061	
Leeftijdscategorie	Man	Vrouw	Totaal	
19 jaar of jonger	10	1	11	Leeftijdsopbouw.
20 t/m 24 jaar	58	21	79	
25 t/m 29 jaar	178	61	239	
30 t/m 34 jaar	219	82	301	
35 t/m 39 jaar	259	80	339	
40 t/m 44 jaar	362	143	505	
45 t/m 49 jaar	496	188	684	
50 t/m 54 jaar	651	104	755	
55 t/m 59 jaar	777	87	864	
60 jaar en ouder	277	7	284	
Totaal 2010	3.287	774	4.061	

Uit het overzicht blijkt dat ongeveer 7% van het personeelsbestand de pensioengerechtigde leeftijd zal bereiken in de komende 5 jaar en 28% binnen 10 jaar. Dit zijn veelal technische medewerkers.

Arbeidsmarktbenadering

Enexis stak in 2010 veel energie in het verwerven van een sterkere arbeidsmarktpositie. De naamsbekendheid nam toe en Enexis profileerde zich als aantrekkelijke werkgever. Dit zorgde ervoor dat de instroom op hbo- en wo-niveau op peil kwam. In oktober startte een eerste groep managementtrainees met een nieuw ontwikkeld programma. Met jonge instroom op hoog niveau werkt Enexis concreet aan de opvolging van het management. Ook startten er twee groepen technische professionals. Zij worden breed ontwikkeld om hun inzetbaarheid te vergroten.

De StoringsWachtDienst (SWD) van Enexis heeft de komende vier tot vijf jaar naar verwachting tweehonderd nieuwe collega's nodig. Die moeten geworven worden. Tegelijkertijd moeten 'knelpunten' als werkdruk, werktijden, leeftijd en ervaring worden aangepakt. Samen met de SWD-medewerkers is een aanpak ontwikkeld die onder andere voorziet in de werving en doorstroming van jonge nieuwe collega's. De inzet van een eigen Recruitmentbureau maakt het mogelijk om ook de instroom op mbo-niveau te versterken. Mede door dit (interne) bureau was het mogelijk de Vakschool op te starten. De Vakschool dient twee doelen: zelf medewerkers opleiden tot mbo-niveau én talentvolle jongeren een kans geven op een functie bij Enexis. Verder zijn de contacten met het onderwijs, de ROC's en hbo-instellingen gecontinueerd. In 2011 gaat Enexis op deze voet verder om dreigend tekort aan goede technische mensen op te vangen.

Het Recruitmentbureau zorgt ook voor de lokale verankering van de Enexis-vestigingen. Door te werven in samenwerking met lokale bedrijven, door deelname aan lokale beurzen en door samenwerking met het CWI. Vacatures voor monteursfuncties worden in lokale dagbladen gepubliceerd.

Leerlingen voor de Enexis Vakschool, waar Enexis laaggeschoolden/werklozen opleidt tot monteur op mbo-niveau, worden via de UWV-kantoren geworven.

Topkader wordt niet specifiek geworven in de lokale gemeenschap op belangrijke bedrijfslocaties.

Enexis heeft hier ook geen doelstelling, omdat van deze mensen wordt verwacht dat zij regelmatig de regio's bezoeken. Om reistijden te verkleinen wordt steeds meer tijds- en plaatsafhankelijk gewerkt.

Goed werkgeverschap

Enexis heeft een hoog ambitieniveau en werkt gericht aan een plaats bij de beste werkgevers van Nederland. In 2010 wist Enexis zich, ondanks een daling op de ranglijst, te handhaven in de top 25 beste werkgevers. Een goede werkgever heeft niet alleen aantrekkingskracht op toekomstige medewerkers, maar weet ook de huidige medewerkers te binden en boeien.

Leiderschapsontwikkeling

Goed leiderschap is een speerpunt in de strategie van Enexis. Goed leiderschap stelt mensen in staat bindend en sturend te zijn voor het realiseren van organisatiedoelstellingen. Professionaliteit en voorbeeldgedrag van leidinggevend zijn essentieel, maar ook van projectmanagers, specialisten en adviseurs. Daarom zijn in 2010 leergangen binnen het leiderschapscollege ontwikkeld en van start gegaan voor deze groepen. De animo voor de leergangen is groot en de evaluaties zijn zeer positief.

Training en opleiding

Enexis wil in de toekomst haar maatschappelijke opdracht realiseren met medewerkers die werken volgens de Enexis Manier van Werken. Dit vraagt ander gedrag van leidinggevend, daarom zijn de bestaande programma's binnen het leiderschapscollege getoetst en aangepast.

Enexis investeert actief in vaktechnische opleidingen en trainingen voor de eigen medewerkers en medewerkers van aannemers. Enexis Training & Opleiding heeft in 2010 ruim twaalfduizend cursisten opgeleid. Ruim tweeduizend daarvan waren extern. De cursisten namen deel aan in totaal bijna 950 klassieke trainingen en bijna dertig verschillende soorten e-learnings. Naast veiligheidstrainingen en technische praktijktrainingen is in 2010 gestart met het Enexis Leerplein, waar medewerkers zich kunnen inschrijven op competentiegerichte en functionele trainingen. Deze trainingen kunnen via e-learning gevolgd worden. In 2010 is ook het bestaande traineeprogramma uitgebreid met verschillende disciplines, te weten management trainees en technisch specialisten.

Voor de introductie van nieuwe medewerkers is er het programma 'Kern van Enexis'. Dit programma biedt modules die aspecten van de organisatie behandelen, zoals omgeving, branche, klant en strategie. Het is belangrijk dat nieuwe medewerkers zich snel thuis voelen.

Medewerkers volgden gemiddeld veertig uur opleiding in 2010. Dit is meer dan in eerdere jaren. Ongeveer 40% van de trainingen bij Enexis zijn veiligheidstrainingen. In het verslagjaar volgde een groot deel van de medewerkers van Infra Services herhalingscursussen van de BEI (Bedrijfsvoering Elektrische Installaties). De cijfers zijn niet helemaal vergelijkbaar met eerdere jaren: een andere manier van urenverantwoording heeft tot een significante stijging van het aantal geboekte opleidingsuren geleid.

Gezondheidsbeleid

Het ziekteverzuimpercentage was in 2010 3,9% en bleef daarmee onder de norm van 4,5% uit het bedrijfsplan. Dit cijfer voldeed aan de verwachting.

Traditioneel gezondheidsbeleid is gericht op het voorkomen van gezondheidsschade en het inrichten van een veilige werkplek. Met name door de vergrijzing komt hier verandering in. Werknemers moeten van overheidswege in de toekomst langer doorwerken. Om deze reden en geïnspireerd door een SER-rapportage (Sociaal Economische Raad) is Enexis in 2010 gestart met de uitwerking van een nieuw gezondheidsbeleid. Daarin is naast aandacht voor de traditionele benadering van verzuim ook aandacht voor gezondheidsbevordering gericht op het optimaliseren van de motivatie, productiviteit en vitaliteit van medewerkers.

.....
Enexis zet structureel stevig in op werving en (interne) opleiding om de forse uitstroom van pensioengerechtigde medewerkers te compenseren.

Beloningsbeleid en Arbeidsvoorwaardenwinkel

Enexis heeft in 2010 een nieuw – modern en toekomstgericht – beloningsbeleid ingevoerd.

De speerpunten van dit beleid zijn meer flexibiliteit en snellere doorstroming binnen inkomensklassen. Modern en toekomstgericht zijn ook de arbeidsvoorwaarden. In de Arbeidsvoorwaardenwinkel hebben medewerkers de mogelijkheid om een deel van hun totale inkomen te besteden aan door hen zelf te kiezen arbeidsvoorwaarden (tijd, geld of een fiets).

Medezeggenschap

Medewerkers kunnen invloed uitoefenen op het beleid van Enexis via de Ondernemingsraad (OR).

Naast de op 30 maart 2010 nieuw gekozen OR, zijn er vier Bedrijfsonderdeelcommissies (Infra Services, Customer Relations, Staven en Infra Products) en een pilot bij Asset Management.

Verder zijn er vier vaste commissies: Financiën, SB&O (Sociaal Beleid & Organisatie), VGWM (Veiligheid, Gezondheid, Welzijn en Milieu) en DB-OR (Dagelijks Bestuur).

In 2010 hebben acht reguliere overlegvergaderingen plaatsgevonden.

ONDERNEMINGSBREED RISICOMANAGEMENT

De maatschappij verlangt dat bedrijven onnodige risico's voor hun klanten en hun omgeving voorkomen en dat ze voldoen aan normen, wet- en regelgeving. Dit geldt zeker voor een publieke organisatie als Enexis. Met haar risicomanagement beoogt Enexis te waarborgen dat de belangrijkste risico's voor de bedrijfsdoelstellingen worden geïdentificeerd en inzichtelijk worden. Vervolgens kunnen passende beheersmaatregelen genomen worden.

Risicomanagement is een belangrijk onderdeel van het besturingsmodel van Enexis. Het richt zich met een brede invalshoek op alle facetten van de onderneming; van strategische en operationele risico's tot de betrouwbaarheid van (financiële) rapportages en het voldoen aan wet- en regelgeving. Enexis beschikt over een geaccordeerd risicomanagementbeleid en een Risico Management Governance.

Doelstellingen

Ondernemingsbreed risicomanagement zorgt voor betere besluitvorming(sprocessen). Immers, tijdige signalering van risico's en correcte rapportage maken het mogelijk om adequaat te reageren op in- en externe ontwikkelingen. Dat biedt meer zekerheid voor het behalen van de bedrijfsdoelstellingen en daarmee het vertrouwen van en goede relaties met aandeelhouders, klanten, medewerkers en de maatschappij.

Organisatie

Lijn- en projectmanagers op alle niveaus in de organisatie zijn zelf verantwoordelijk voor het identificeren van risico's en het nemen van maatregelen. Risicospecialisten ondersteunen hen bij het kwantificeren, beperken en bewaken van de risico's. Deze decentrale verantwoordelijkheid is een essentieel element van de gehele risicobenadering.

Op centraal niveau is een Risico Management Comité (RMC) ingericht, dat de implementatie van risicomanagementbeleid bewaakt. In het RMC zitten naast een delegatie van het Management Team, deskundigen op het gebied van risicomanagement.

.....
De vertrouwens-
relatie met
maatschappij,
klanten,
medewerkers en
aandeelhouders is
gebaat bij goed
risicomanagement.

Risico & Control Raamwerk

Het geheel van procedures, interne controlesystemen om bedrijfsrisico's te identificeren en de genomen (bij)sturingsmaatregelen heet het 'Risico & Control Raamwerk'. De belangrijkste elementen van het Risico & Control Raamwerk van Enexis zijn:

- Het **Enexis Governancemodel**. Het geheel van statuten, reglementen, richtlijnen en procedures gericht op de besturing van Enexis Holding N.V.
- Het **Risk based Asset Managementsysteem**. Op basis van een Strategisch Asset Management Plan worden jaarlijks de onderhouds- en investeringsprogramma's bepaald en worden maatregelen genomen om de risico's te beheersen en te reduceren.
- De **Businessplanning & controlcyclus**. Enexis hanteert een strategische plancyclus van vijf jaar. Jaarlijks worden voor de onderneming als geheel en per bedrijfsonderdeel meerjarige businessplannen opgesteld. Strategie en plannen worden aan de veranderende omgeving getoetst. Op basis hiervan wordt het nieuwe jaarplan opgesteld.
- Enexis stelt twee keer per jaar een **State of the Risk** op. Hierin wordt op basis van kennis en inzicht van de primaire en stafafdelingen een overzicht gegeven van de voornaamste risico's, inclusief (voorgenomen) maatregelen.
- Het **Interne Control Framework** van Enexis, waarin de belangrijkste risico's en beheersmaatregelen zijn vastgelegd. Door veranderingen in de interne en externe omgeving van Enexis ontstaan steeds nieuwe risico's. Het identificeren hiervan is een continuproces. Tweemaal per jaar wordt de effectiviteit van de beheersmaatregelen door de organisatie zelf beoordeeld en onderbouwd aan de hand van steekhoudend bewijs.
- De jaarlijkse bevestiging van de Raad van Bestuur en het verantwoordelijke management van de betrouwbaarheid van de financiële rapportage in de vorm van interne **Letters of Representation** (LoR).
- De bevoegdheidsniveau- en procuratieregeling, waarin is vastgelegd dat contracten met een waarde of risico boven bepaalde bedragen moeten worden geaccordeerd door de directeur of afdelingsmanager, de Raad van Bestuur of de Raad van Commissarissen.

- Het **informatiebeveiligingsbeleid**, dat omschrijft hoe informatiebeveiliging binnen Enexis georganiseerd is, inclusief een 'Basisbeveiligingsniveau', dat de minimale normen beschrijft op het gebied van beschikbaarheid, vertrouwelijkheid en integriteit van informatie, gebaseerd op **best practices** uit ISO/IEC 27002.
- Beleid op het gebied van **Business Continuity** en **uitwijkplannen** voor de meest cruciale informatiesystemen.
- **Crisismanagementplannen en -organisatie** gericht op het organisatiebreed opvangen van incidenten en crisissen.
- Het **verzekeringsbeleid** en het handboek verzekeringen.
- De **Project Portfolio Review Board**, die bewaakt dat Enexis de juiste projecten uitvoert.
- De **certificeringen** binnen diverse bedrijfsonderdelen op het gebied van onder meer kwaliteit (PAS 55/ISO-9000) en veiligheid (VCA).
- Het uitvoeren van **audits** door de Interne Accountantsdienst, conform het door de Raad van Bestuur en de Auditcommissie vastgestelde auditplan. De auditbevindingen en -rapportages worden besproken met de Raad van Bestuur en de Auditcommissie. Opvolging van de bevindingen van in- en externe audits wordt periodiek aan de Raad van Bestuur gerapporteerd.
- Het **VGWM-beleid** en de **VGWM-afdeling**. Veiligheid is een randvoorwaarde bij Enexis. Het beleid is erop gericht dat iedereen zo gezond mogelijk is en blijft en dat het milieu zo min mogelijk wordt belast door werkzaamheden. De VGWM-afdeling adviseert en ondersteunt Enexis bij het in de praktijk brengen van VGWM-aspecten in de organisatie.

Compliance

Binnen Enexis adviseert de afdeling Strategie & Regulering over de interpretatie van de Elektriciteitswet 1998, de Gaswet en de van deze wetten afgeleide secundaire regelgeving. Daarnaast fungeert deze afdeling als interne toezichthouder op de naleving van de hiervoor genoemde wet- en regelgeving. Waar aanvankelijk verwacht werd dat het aantal adviesvragen aan de afdeling in 2010 zou dalen, is dit in 2010 juist gestegen. Dit is vooral een gevolg van nieuwe (product)ontwikkelingen binnen Enexis, onder andere in het kader van innovatie en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Enexis heeft in 2010 enkele malen proactief de externe toezichthouder (NMa-Energiekamer) ingelicht. Zo berichtte Enexis onder andere over meetresultaten naar aanleiding van spanningswisselingen (dips) in Hoogezand. Maar ook over te verwachten tijdelijke performanceproblemen in het berichtenverkeer als gevolg van de wisseling van klantinformatiesysteem (Knexis).

Achteraf is gebleken dat deze proactieve signalering naar de NMa-Energiekamer positief is ontvangen. Compliance is gebaseerd op betrouwbaarheid en verantwoordelijkheid. Proactief informeren past daarbij.

BELANGRIJKE RISICO'S

Reguleringsmodel

Uitgangspunt van de Energiekamer is dat netbeheerders een redelijk rendement moeten halen op het geïnvesteerde vermogen bij een efficiënt kostenniveau. Het reguleringsmodel van de Energiekamer is voor de komende drie jaar vastgesteld. Eventuele aanpassingen in dit model blijven op langere termijn een potentieel risico.

Daarnaast wordt Enexis mogelijk geconfronteerd met hogere inkoopkosten als de bezwaren van TenneT tegen haar reguleringsregime worden gehonoreerd.

Veiligheid en storingen

Veiligheidsrisico's voor publiek, medewerkers en aannemers zijn nooit helemaal tot nul te reduceren. Deze risico's worden door Enexis gestructureerd en weloverwogen beperkt. Het asset management van Enexis kent een integrale benadering en is volledig risico gebaseerd. Zo voert Enexis een 'condition based' onderhoudsprogramma uit en een op risico's gebaseerd programma voor de geleidelijke vervanging van niet onderhoudbare bedrijfsmiddelen en voor het opsporen van gaslekken. Er zijn diverse bewustzijnsprogramma's en medewerkers en aannemers worden gehouden aan strikte procedures voor veilig werken.

Het voorkomen van storingen kent een vergelijkbare benadering. Risico's van stroom- en gasonderbrekingen worden in kaart gebracht en uit de mogelijkheden om deze risico's te reduceren worden de meest kosteneffectieve risicoreducties geselecteerd en uitgevoerd. Voor het opheffen van storingen beschikt Enexis over een eigen en goed opgeleide eerste- en tweedelijnsstoringsdienst. Bovendien wordt het crisismanagement op basis van oefeningen en werkelijke gebeurtenissen steeds verder geperfectioneerd.

Opvangen verloop technisch personeel

De komende jaren gaat een groot aantal personeelsleden met pensioen. Met name de uitstroom van technisch personeel en het daarmee verdwijnen van kennis is een risico. De verwachting is dat de arbeidsmarkt voor technici steeds krappere wordt. Door efficiëntere werkprocessen zal Enexis minder personeel nodig hebben (10 tot 15%), maar het werk zal ook toenemen, waardoor er toch een grote vervangingsbehoefte bestaat.

Om te zorgen voor voldoende instroom maakt Enexis werk van werving met een Recruitmentbureau en de nodige arbeidsmarkt- en arbeidsmarktcommunicatie-activiteiten. Daarnaast is een eigen mbo-vakschool opgericht en is een nieuw stagebeleid geïntroduceerd.

Datakwaliteit

Door ontbrekende of niet actuele data kunnen fouten optreden in bedrijfsprocessen. Ook bestaat het risico dat investeringsbesluiten worden genomen op verkeerde uitgangspunten en dat de kwaliteit van de data niet voldoet aan de eisen van de Energiekamer en het Staatstoezicht op de Mijnen. Het verbeteren van de datakwaliteit heeft veel aandacht binnen Enexis. De netbeheerder beschikt over een data-atlas waarin de data die beschikbaar moeten zijn, gedefinieerd zijn. Er lopen diverse projecten gericht op het controleren, aanvullen en verbeteren van data.

'IN-CONTROL'-VERKLARING

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor de opzet en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem van Enexis. Dit systeem heeft als doel het bewaken van de realisatie van strategische en operationele doelstellingen, de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving en het naleven van wet- en regelgeving.

Het interne risicobeheersings- en controlesysteem van Enexis is verankerd in het Risico & Control Raamwerk. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het raamwerk geen absolute zekerheid kan geven ten aanzien van het realiseren van de ondernemingsdoelstellingen, of dat materiële fouten, verliezen, fraude of overtreding van wet- en regelgeving niet zullen voorkomen in de processen en de financiële verslaggeving. Het raamwerk wordt regelmatig geëvalueerd en doorontwikkeld.

De Raad van Bestuur heeft de opzet en werking van het Enexis Risico & Control Raamwerk gedurende 2010 geëvalueerd, mede op basis van de business control-informatie, de 'Letters of Representation', de rapportages van de Interne Accountantsdienst en de managementletter van de externe accountant.

Ondanks het feit dat in 2010 verbeteringen zijn doorgevoerd op het gebied van de interne beheersing is in 2011 extra aandacht nodig voor:

- Tijdige, juiste en volledige asset-informatie binnen projecten;
- Verbetering van de effectiviteit en het beleggen van verantwoordelijkheden in het inkoopproces.

Met inachtneming van voorgaande is de Raad van Bestuur van mening dat het interne risicobeheersings- en controlesysteem van Enexis ten aanzien van beheersingsdoelstellingen op het gebied van financiële verslaggeving in 2010 naar behoren heeft gewerkt en dat het een redelijke mate van zekerheid geeft dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat.

Op grond van voorgaande zijn wij van mening dat wij hiermee voldoen aan de best practice-bepalingen II.1.3, II.1.4 en II.1.5 van de Code Corporate Governance. Het hiervoor vermelde is tevens besproken met de Auditcommissie van de Raad van Commissarissen, in aanwezigheid van de externe en interne accountant.

Rosmalen, 28 maart 2011

De Raad van Bestuur

J.J. Fennema

Voorzitter Raad van Bestuur

R. Oudejans

Lid Raad van Bestuur/CFO

*“JE ZIET DE KILOWATT-
UREN BINNENKOMEN.”*

KLANT VAN ENEXIS

**EELKE
NUTMA**

MENSEN EN ORGANISATIES VERBINDEN

Enexis verbindt mensen en organisaties. Letterlijk natuurlijk, via haar energienetwerk. Maar ook op talloze andere manieren. We stellen Eelke Nutma aan u voor. Klant van Enexis in het Friese Wytgaard.

Het Friese platteland zoals je het je voorstelt. Hier en daar de contouren van een boerderij of het huis van een verre buur. Buiten dat, een oneindig uitzicht over weilanden en af en toe het silhouet van een solitaire boom. Een doodlopende weg leidt naar het huis van de familie Nutma. De kippen scharrelen lieflijk over het erf en trotseren vandaag parmantig de storm en de regen. De wind giert letterlijk rond het huis.

Zonnepanelen

Enexis hielp Nutma met advies door het woud van subsidies.

Sinds september is Eelke Nutma de trotse eigenaar van acht zonnepanelen. Ze liggen verdekt opgesteld op het dak van de aanbouw, dat door het voorhuis bijna volledig aan het blikveld van passanten wordt onttrokken. "Nee, kritiek over horizonvervuiling zal ik niet snel krijgen", lacht Nutma. "Aanvankelijk wilde ik meer panelen plaatsen, maar omdat ik ze op deze manier zo mooi uit het zicht heb kunnen houden, hebben we toch maar besloten het hierbij te laten."

Binnen in de keuken snort de houtkachel. "Vanuit energieoogpunt is het zeker niet verstandig om hier te wonen", zegt Nutma, terwijl hij de tussendeur achter zich dicht trekt en kijkt naar hoe de regen bruut tegen de ramen slaat. "We vielen eenentwintig jaar geleden voor dit plekje. We zitten ver van alle voorzieningen af; hebben geen gasaansluiting, geen aansluiting op het riool en natuurlijk ook geen kabeltelevisie. Ik wil niet zeggen dat we leven als kluizenaars, maar de omstandigheden maken dat we heel bewust leven." Zonnepanelen stonden dan ook al heel lang op het verlanglijstje van Nutma. Ze passen mooi in de traditie van zelfredzaamheid die het leven op het Friese platteland al vele generaties kenmerkt. "Het verhaal begint eigenlijk al in 2009", vertelt Nutma. "En heel eerlijk gezegd: het was nogal een gedoe. Voor de panelen moet je flink in de buidel tasten. Je zou er een mooie middenklasse auto voor kunnen kopen. Dus is het fijn dat er allerlei subsidiemogelijkheden zijn. Maar om daarvoor in aanmerking te komen, moet je door nogal wat procedures heen."

Duurzame ontwikkeling

Enexis hielp Nutma met telefonisch advies door het woud van subsidies. Hij bleek bepaald niet alleen in zijn zoektocht. Steeds meer particulieren en bedrijven willen zelf hun energie gaan opwekken. Niet alleen via zonnepanelen, maar bijvoorbeeld ook met een windmolen of via het stoken van biomassa. Daarom heeft Enexis op 21 juni 2010 de website www.zelfenergieproduceren.nl gelanceerd, waar alle relevante informatie te vinden is. Na de installatie van de zonnepanelen in huize Nutma, heeft monteur Peter Grotenboer van Enexis de elektriciteitsmeter vervangen. "We hadden nog een analoge meter", vertelt Nutma, "en die is niet toegerust voor zulke moderniteiten. Je staat er niet bij stil, maar als je gedeeltelijk zelf energie opwekt, ben je in één klap consument en producent geworden. Het netwerk moet in staat zijn om stroom te leveren van het energiebedrijf als je dat nodig hebt en energie af te nemen als je zonnepanelen meer produceren dan je zelf verbruikt. De nieuwe slimme meter van Enexis zorgt ervoor dat alles keurig wordt bijgehouden."

"JE BENT IN ÉÉN KLAP CONSUMENT ÉN PRODUCENT TEGELIJKERTIJD."

De zonnepanelen van Nutma zijn pas sinds afgelopen september actief. De eerste zomer moeten ze dus nog meemaken. En hij verheugt zich daar al op. "Zelfs als nu de zon schijnt, zie je de kilowatturen al binnenkomen", glundert hij, "en heb je direct een vermindering op de energierekening. Kun je nagaan wat er gebeurt als het echt mooi weer wordt." Zijn persoonlijke enthousiasme brengt Nutma ook in zijn werk tot uiting. Als directeur van de stichting Doarpswurk richt hij zich op het stimuleren en in stand houden van de sociale samenhang en de leefbaarheid van het Friese platteland. Dit voorjaar start de stichting onder de naam 'Netwerk duurzame dorpen' met het initiatief om bewoners te stimuleren om waar het kan bij te dragen aan duurzame ontwikkeling. De ambitie van de provincie Fryslân is om in 2020 volledig CO₂-neutraal te zijn en daar wil Doarpswurk graag aan bijdragen.

"IN ONS VAK IS HET DE ERVARING DIE TELT."

LEES HET PORTRET VAN PETER WILLEM GROTENBOER OP PAGINA 86

CORPORATE GOVERNANCE

Enexis Holding is een naamloze vennootschap volgens Nederlands recht. Het zogenaamde structuurregime is op Enexis van toepassing. Enexis wil maximale openheid en transparantie bieden over haar organisatiestructuur, handelen, doelen en resultaten. Enexis heeft daarom besloten de Corporate Governance Code op vrijwillige basis toe te passen.

.....
Enexis past de
Corporate
Governance Code
vrijwillig toe.

Een goede corporate governance is belangrijk voor het verwezenlijken van de strategische doelstellingen. De code benadrukt de verantwoordelijkheid die bedrijven hebben voor maatschappelijke aspecten van ondernemen. Die sluit goed aan bij de strategische doelstellingen van Enexis op gebied van duurzaamheid, betrouwbaarheid, betaalbaarheid en publieksgerichtheid.

Hoewel Enexis geen beursonderneming is, past zij de Corporate Governance Code¹ – voor zover van toepassing en mogelijk – op vrijwillige basis toe. De Raad van Bestuur (RvB) en de Raad van Commissarissen (RvC) hebben daartoe besloten vanwege de omvang van de onderneming, de maatschappelijke functie van Enexis op het gebied van energievoorziening en omdat Enexis transparantie hoog in het vaandel heeft staan.

¹ Versie december 2008 / Commissie Frijns

Niet van toepassing

Omdat Enexis een niet-beursgenoteerde Nederlandse naamloze vennootschap is, met (lagere) overheden als aandeelhouder, zijn de volgende bepalingen niet van toepassing:

- II.2.4 - II.2.7 (opties);
- III.7.1 - III.7.2 (aandelen als bezoldiging commissarissen);
- III.8.1 tot en met III.8.4 (one-tier bestuursstructuur);
- IV.1.1 (quorumeisen bij besluiten tot het ontnemen van bindend karakter aan voordrachten bij niet-structuurvennootschappen);
- IV.1.2 (specifieke stemrechten op financieringspreferente aandelen);
- IV.1.7 (registratiedatum uitoefening stem-/vergaderrecht);
- IV.2.1 tot en met IV.2.8 (certificering van aandelen);
- IV.3.1 tot en met IV.3.4 (analisten);
- IV.3.11 (overzicht beschermingsmaatregelen in jaarverslag);
- IV.4.1 tot en met IV.4.3 (institutionele beleggers).

De RvB en de RvC hebben onderling besloten van welke best practice-bepalingen uit de Corporate Governance Code wordt afgeweken. Onder andere vanwege het respecteren van bestaande overeenkomsten en afspraken bij de afsplitsing van Essent wordt (deels) afgeweken van de volgende bepalingen:

- II.1.1 (maximale benoemingstermijn bestuurders);
- II.2.12 tot en met II.2.14 (betreffende publicatie remuneratierapport).

Verder is gekozen voor een gecombineerde Remuneratie- en Selectiecommissie en wordt bewust afgeweken van:

- III.5 (instellen van aparte Remuneratiecommissie en een Selectie- en Benoemingscommissie).

De governancestructuur van Enexis

De twee belangrijkste pijlers voor een goede corporate governance zijn een goed ondernemingsbestuur en een goed toezicht daarop. De RvB, de RvC en de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) zijn hiervoor verantwoordelijk, ondersteund door een effectief stelsel van maatregelen voor risicobeheersing, interne controle en Accountantscontrole.

De verhoudingen tussen RvB, RvC, AVA en diverse commissies zijn vastgelegd in reglementen, statuten en een convenant. Deze documenten zijn gepubliceerd op de website van Enexis, www.enexis.nl.

De Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur is collectief verantwoordelijk voor het besturen van Enexis. De taken van de RvB zijn onder andere het vaststellen van de operationele en financiële doelstellingen, de strategie die moet leiden tot realisatie van de doelstellingen en de geldende randvoorwaarden. Dit alles onder goedkeuring van de RvC en AVA en binnen de statutaire bepalingen.

De RvB is verantwoordelijk voor de naleving van alle relevante wet- en regelgeving, de beheersing van de risico's verbonden aan de ondernemingsactiviteiten en voor de financiering van de onderneming. Daarnaast is de RvB, samen met de RvC, verantwoordelijk voor de corporate governancestructuur van Enexis en het naleven van de Corporate Governance Code.

Leden van de RvB worden benoemd door de RvC, die tevens een van de leden benoemt tot voorzitter en een ander tot Chief Financial Officer (CFO). In 2010 bestond de RvB uit twee leden, tot 1 september was de heer Herman Levelink voorzitter en vanaf 1 september de heer Han Fennema. De heer René Oudejans was CFO in heel 2010. De leden van de RvB verdelen onderling de werkzaamheden en stellen die verdeling vast in overleg met de RvC.

De RvB handelt volgens een eigen reglement dat zoveel mogelijk aansluit op de Corporate Governance Code en dat is goedgekeurd door de RvC. Dit reglement bevat onder andere procedures voor samenstelling, taken en bevoegdheden, vergaderingen en besluitvorming. Een overzicht van de RvB-leden is opgenomen in de personaliaparagraaf achterin dit jaarverslag.

Leden van de RvB worden beloond conform het bezoldigingsbeleid van de vennootschap, dat moet worden vastgesteld door de AVA. Per RvB-lid stelt de RvC, op voorstel van de Remuneratie- en Selectiecommissie, de hoogte van de bezoldiging vast. Gegevens over de bezoldiging van de RvB zijn vermeld in de verkorte en uitgebreide jaarrekening.

De Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen houdt toezicht op het beleid van de RvB ten aanzien van onder andere de realisatie van de ondernemingsdoelstellingen, de strategie en de risico's die verbonden zijn aan de ondernemingsactiviteiten. Tevens controleert hij de opzet en werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen en het financiële verslaggevingsproces.

De RvC handelt volgens een eigen reglement, waarin samenstelling, commissies, taken en bevoegdheden, vergaderingen en besluitvorming zijn vastgelegd. Uit zijn midden stelt de RvC twee permanente commissies samen: een Auditcommissie en een gecombineerde Remuneratie- en Selectiecommissie. Ook voor deze commissies bestaan reglementen, waarin samenstelling, taakopdracht en de wijze waarop de commissie haar taak uitoefent, zijn vastgelegd.

Leden van de RvC ontvangen een honorarium dat wordt vastgesteld door de AVA. Naast hun honorarium hebben zij recht op vergoeding van reis- en verblijfkosten die zij maken in de uitoefening van hun functie. Gegevens over de bezoldiging van de RvC zijn vermeld in de verkorte en uitgebreide jaarrekening.

Algemene Vergadering van Aandeelhouders

Het hoogste besluitvormingsorgaan binnen Enexis is de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

In haar jaarlijkse vergadering behandelt zij onder andere:

- het schriftelijke jaarverslag van de RvB;
- de decharge van de RvB en de RvC;
- de vaststelling van de jaarrekening en de bepaling van de winstbestemming;
- de strategie van de vennootschap;
- eventuele (voorgenomen) benoemingen van leden van de RvB of de RvC.

De RvB en de RvC zijn verplicht de AVA alle informatie te verschaffen die zij wenst, tenzij een belang van de vennootschap zwaarwegend is.

De AVA heeft om functionele en praktische redenen bepaalde bevoegdheden toegekend aan een Aandeelhouderscommissie. Deze commissie, bestaande uit zeven leden, bevordert de slagvaardigheid en effectiviteit van de besluitvorming binnen de AVA.

De commissieleden ontvangen voor hun werkzaamheden geen vergoeding. Hun taken zijn beschreven in de statuten van Enexis en hun werkwijze is vastgelegd in een convenant tussen de RvB, de RvC en de Aandeelhouderscommissie dat door de AVA is goedgekeurd.

De externe accountant

De AVA benoemt de externe accountant. De RvC doet daarvoor een voordracht, en steunt daarbij op advies van zowel de Auditcommissie als de RvB. Belangrijk voor de voordracht zijn de ontwikkelingen in de relatie met de externe accountant, in het bijzonder diens onafhankelijkheid. Hierover rapporteert de RvB jaarlijks aan de RvC en de AVA.

Ten minste eenmaal in de vier jaar beoordeelt de RvB het functioneren van de externe accountant. De RvB deelt de belangrijkste conclusies mee aan de RvC en de AVA, die daarmee de voordracht tot benoeming van de externe accountant kan beoordelen.

De externe accountant wordt uitgenodigd deel te nemen aan de vergadering(en) van de Auditcommissie, waarin de conceptjaarrekening, de financiële paragraaf van het jaarverslag en het accountantsverslag worden behandeld. De Auditcommissie ziet toe op de relatie met de externe accountant, in het bijzonder:

- beoordeelt zij de onafhankelijkheid, bezoldiging en de eventuele niet-controlewerkzaamheden van de externe accountant voor de vennootschap;
- stelt zij de betrokkenheid vast van de externe accountant met de inhoud en publicatie van de financiële verslaggeving door de vennootschap – anders dan de jaarrekening;
- neemt zij kennis van onregelmatigheden met betrekking tot de inhoud van de financiële verslaggeving, zoals die moeten worden gemeld door de externe accountant;
- bespreekt zij het jaarlijkse auditplan van de externe accountant.

Interne accountantsdienst

Binnen Enexis functioneert een interne accountantsdienst: Internal Audit. Deze afdeling heeft een onafhankelijke functie en verschaft aanvullende zekerheid aan het management en de RvB omtrent de beheersing, effectiviteit, efficiency en compliance van de bedrijfsvoering. Internal Audit evalueert ook de processen met betrekking tot beheersing, risicomanagement en besturing (governance).

Internal Audit functioneert onder verantwoordelijkheid van de voorzitter van de RvB. De Auditcommissie houdt toezicht op de dienst en adviseert de RvB over de rol en het functioneren; in het bijzonder stelt deze commissie het auditplan vast en neemt ze kennis van beraadslagingen en bevindingen.

Het auditplan komt tot stand in overleg met de externe accountant en de RvB en is onder andere gebaseerd op de risicorapportages en de controlebevindingen. De externe accountant neemt ook kennis van de bevindingen van Internal Audit.

ORGANISATIE- PROFIEL

Ruim 2,6 miljoen gezinnen, bedrijven en overheden in Groningen, Friesland, Drenthe, Flevoland, Overijssel, Noord-Brabant en Limburg zijn voor de levering van hun elektriciteit en gas aangewezen op de netwerken van Enexis. Een belangrijke verantwoordelijkheid.

Enexis verzorgt de distributie van energie en de aanleg, het onderhoud, het beheer en de ontwikkeling van de energietransport- en distributienetten in grote delen van bovengenoemde provincies.

Organisatiestructuur

Om deze taken efficiënt en effectief te kunnen uitvoeren, heeft Enexis de volgende organisatiestructuur gekozen:

De Holding

Hieronder zijn alle werkmaatschappijen juridisch samengebracht. Het gaat om de netbeheeractiviteiten en een aantal commerciële kernversterkende activiteiten.

Enexis Holding N.V. is een naamloze vennootschap. Van de aandelen van Enexis is ongeveer 74% in handen van de provincies Groningen (6,0%), Drenthe (2,3%), Overijssel (18,7%), Flevoland (0,02%), Noord-Brabant (30,8%) en Limburg (16,1%).

De overige circa 26% van de aandelen is in handen van 121 Nederlandse gemeenten in de genoemde provincies en in Friesland. Het aantal gemeentelijke aandeelhouders nam in 2010 met negen af door gemeentelijke herindelingen.

Aandelenkapitaal

Het maatschappelijk aandelenkapitaal van de vennootschap bedraagt 300 miljoen euro.

Dit betreft 300 miljoen aandelen van elk 1 euro. Hiervan zijn ultimo 2010 149.682.196 aandelen geplaatst en volgestort.

De netbeheerder

Onder Enexis B.V. zijn de aktivabedrijven waarin de netten van Enexis zitten, als dochterbedrijven samengebracht. Daarnaast participeert Enexis B.V. in EDSN, dat zorgt voor het berichtenverkeer tussen de diverse regionale en landelijke netbeheerders, leveranciers en meetbedrijven, en in ZEBRA Gasnetwerk B.V., dat de gaspijpleiding tussen Zelzate (België) en Moerdijk beheert.

Kernversterkende activiteiten

De commerciële activiteiten van Enexis worden uitgevoerd door:

- Enexis Meetbedrijf B.V.: dit bedrijf levert voor zakelijke klanten verbruiksgegevens van elektriciteit en gas aan leveranciers, netbeheerders en handelspartijen. Het levert ook meetdataprodukten, waarmee klanten een beter inzicht in hun energieverbruik hebben. Ten slotte levert, plaatst en onderhoudt het Meetbedrijf de hiervoor vereiste meetinstallaties.
- Enexis Infra Products B.V.: in het bijzonder de afdeling Intermediate van dit bedrijf levert hoog- en middenspanningsinstallaties en totaaloplossingen voor de elektriciteitsvoorziening van grootverbruikklanten (ontwerp, beheer, onderhoud en advies). Onder Enexis Infra Products valt ook de deelneming ZiuT B.V., een joint venture met Alliander waarin de openbare-verlichtingsactiviteiten van Enexis zijn ondergebracht.
- Enexis Vastgoed B.V.: beheert de onroerende zaken van Enexis die niet aan een aktivabedrijf toebehoren.

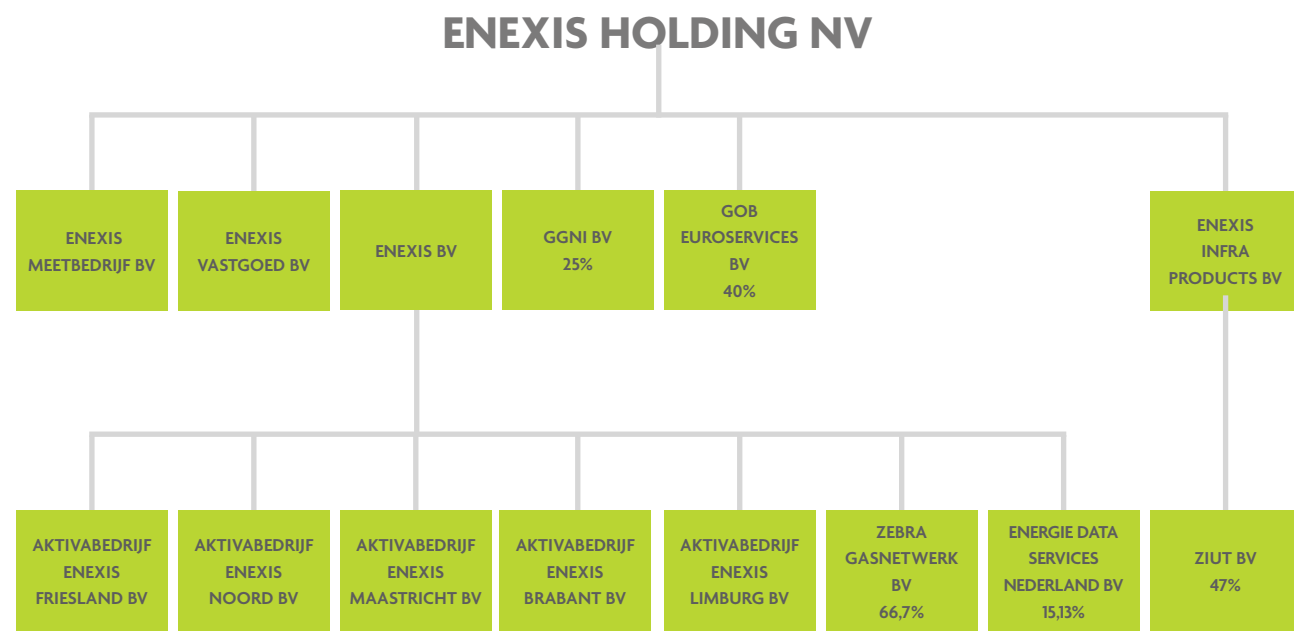
Deze ondernemingen kunnen op basis van een dienstverleningsovereenkomst (DVO) rekenen op ondersteuning door de stafafdelingen.

.....

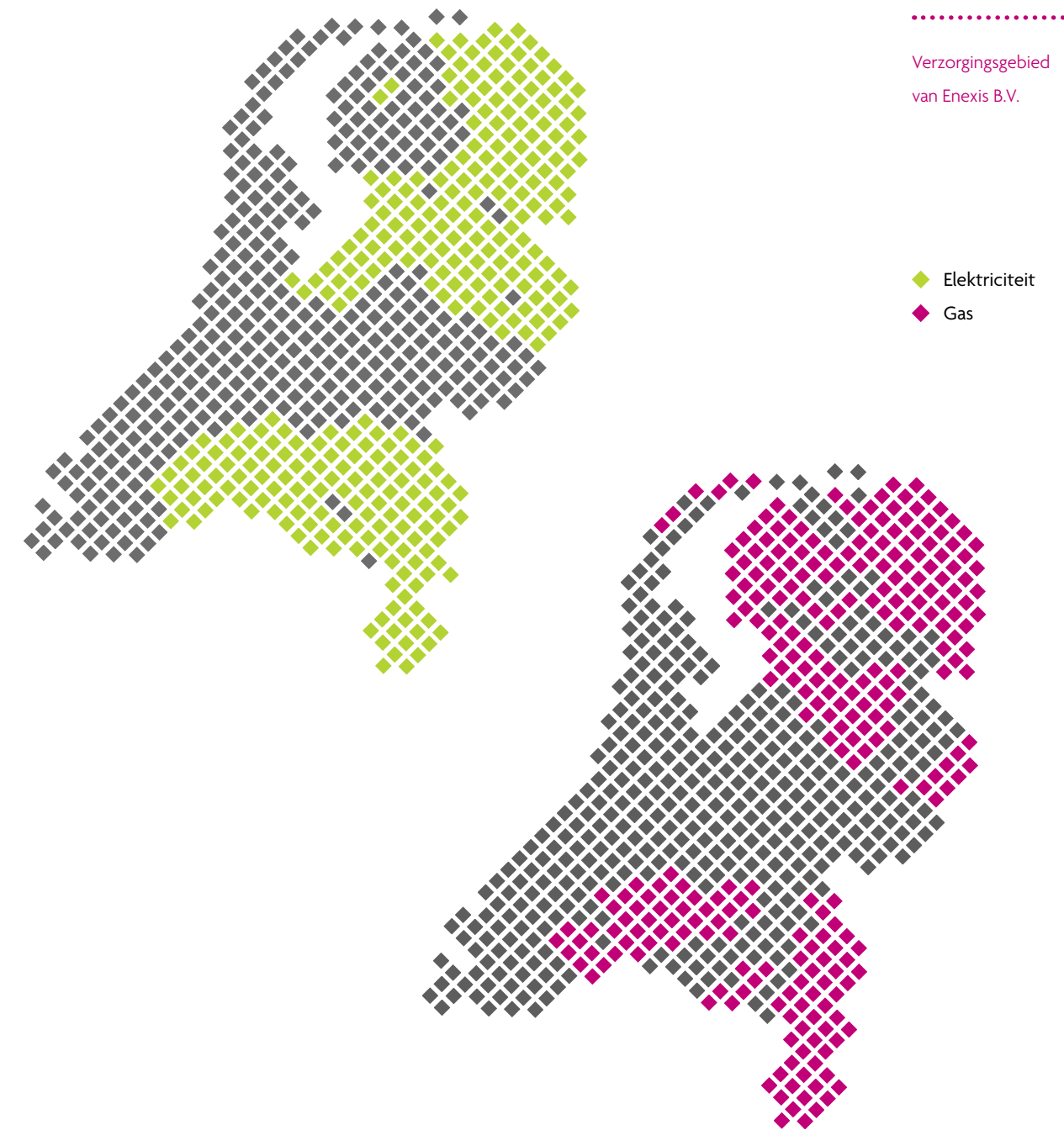
Enexis heeft de netbeheerders-activiteiten apart georganiseerd van de commerciële activiteiten.

.....
 Organogram
 Enexis Holding N.V.

.....
 Verzorgingsgebied
 van Enexis B.V.

*“IN ONS VAK IS HET
DE ERVARING DIE TELT.”*

STORINGSMONTEUR ENEXIS

**PETER WILLEM
GROTENBOER**

DE KLANT IS KONING

Monteur Peter Willem Grotenboer is een van de gezichten van Enexis. Als klant in Friesland kun je hem zomaar op bezoek krijgen. In geval van een storing, of bijvoorbeeld om een digitale meter te plaatsen ter ondersteuning van je gloednieuwe zonnepanelen. Zoals onlangs bij Eelke Nutma in Wytgaard. Geen wonder dat aandacht voor de klant zijn tweede natuur is geworden.

“Mijn werk beperkt zich eigenlijk voornamelijk tot de meterkast”, vertelt Grotenboer. “Tegenwoordig alleen nog maar tijdens kantooruren, want gezien mijn leeftijd hoef ik geen avonddiensten meer te draaien.” Hij is wat je noemt ‘de oude rot in het vak’ en kan inmiddels bogen op meer dan dertig jaar werkervaring. “Nog ooit begonnen bij Frigas”, zegt hij en somt vervolgens alle tussenliggende eigenaren van het energienetwerk moeiteloos op.

Onderhoud

Veiligheid is van
cruciaal belang.

In Friesland, de regio waarin hij werkzaam is, kent hij het netwerk zo’n beetje uit zijn hoofd. Net als de meesten van zijn ervaren collega’s. Hij ziet zo nu en dan met lede ogen aan hoe zo’n doorgewinterde collega met pensioen gaat en daarbij zijn kennis voorgoed mee naar huis neemt. Gelukkig is Enexis erg actief op de arbeidsmarkt om nieuw talent aan zich te binden. “Al moeten die dan nog veel leren”, zegt hij stellig. “Iedere dag leer ik zelf nog! En niet alleen over de nieuwste technische snufjes. In ons vak is het de ervaring die telt. Het netwerk kennen en doorleven.” “Als het erop aankomt, is de meterkast maar een klein kastje”, zegt Grotenboer met enige zelfspot. “Ik moet met regelmaat een meter vervangen,

een drukregelaar maken of een gaslekkage verhelpen.” Over de vraag wat nou de grootste oorzaak is van schades in dat kleine kastje, is hij duidelijk. “Onderhoud! Ik vraag weleens aan de mensen thuis: ‘hebben jullie je aardlekschakelaar ooit gecontroleerd?’ Dan kijken ze me raar aan, maar eigenlijk zou je dat iedere maand moeten doen. Druk die knop in en gewoon testen die dingen.”

Veiligheid cruciaal

De basis van zijn werk zit in de techniek, maar de vreugde komt uit mensen. “Elke klant waar ik op bezoek kom, is weer anders”, stelt hij. “Ik kom bij mensen die zeggen: ‘meneer u komt er wel uit hè?’ Ze laten me alleen in hun huis vol met antiek. Dat voelt als groot vertrouwen. Ik zie het dan ook als mijn plicht om dat waar te maken. Klanten zijn er niet voor mij, maar ik ben er voor de klanten. Soms lijkt mijn werk zelfs op dat van een sociaal werker. Krijg ik in een paar minuten een leven vol leed over me heen. Mensen schrikken daar vervolgens zelf van en excuseren zich voor hun loslippigheid. Ik zeg dan: ‘mevrouw, u bent het kwijt en ik ben het straks toch weer vergeten.’ Soms wordt Grotenboer zelf als veroorzaker van het leed gezien. Wordt hij geconfronteerd met de boosheid en het verdriet van mensen die worden afgesloten vanwege wanbetaling. Al komt dat de laatste tijd wat minder vaak voor. “De sociale instanties zijn alerter geworden op mensen met betalingsproblemen. Ook Enexis speelt daarin een actieve rol. Gelukkig maar.”

*“SCHOENEN, STOFZUIGERS,
STRIJKPLANKEN, ALLES KOM JE TEGEN.”*

In zijn werk als monteur is veiligheid cruciaal. Zijn eigen veiligheid en die van anderen. “Een kwestie van je kop erbij houden. Nooit gaan lopen haasten; altijd werken alsof de spanning erop staat. Dan ben ik voorzigtiger en werk ik beter.” Daarom kan hij zich ook zo opwinden over mensen die willens en wetens met ‘zijn’ netwerk lopen prutsen. Bijvoorbeeld met als doel om ongemerkt een hennepplantage te runnen. “Ik hoef maar aan de leidingen in de meterkast te voelen om te weten hoe laat het is. Als die erg heet zijn, dan klopt er iets niet. Meestal komen we dat overigens al veel eerder op het spoor, omdat we een onregelmatigheid in het net constateren. Levensgevaarlijk wat sommige mensen doen.” Gelukkig zijn het de uitzonderingen op de regel. Peter Willem Grotenboer geniet nog dagelijks van zijn werk. “Het is een mooi en vrij beroep. Ik toer elke dag door de provincie; vanmorgen ben ik nog in Heeg geweest, Oosterwolde en Lemmer. Op kantoor zouden de muren echt op me af komen.” Lachend besluit hij: “Zelfs na al die jaren kan ik me nog steeds verbazen over wat ik in de meterkasten tegenkom. Schoenen, stofzuigers, strijkplanken; soms lijkt onze meter danig in de weg te hangen.”

*“LEEUWARDEN ENERGIE-
NEUTRAAL IN 2020.”*

LEES HET PORTRET
VAN ISABELLE DIKS
OP PAGINA 10

FINANCIËLE RESULTATEN

Geconsolideerde jaarrekening

Enexis heeft over 2010 een resultaat gerealiseerd van EUR 193,7 miljoen. 2010 stond in het teken van fors lagere gereguleerde tarieven, wat leidde tot een omzetsdaling van EUR 61,3 miljoen. Het beleid van Enexis was erop gericht om een deel van deze omzetsdaling op te vangen door middel van kostenbesparingen. Het gevoerde beleid heeft geresulteerd in een kostendaling van EUR 25,0 miljoen.

Resultaatontwikkeling

Ten opzichte van 2009 is het bedrijfsresultaat afgenomen van EUR 399,1 miljoen naar EUR 349,7 miljoen. Deze daling van EUR 49,4 miljoen is het gevolg van een lagere brutomarge van EUR 152,2 miljoen deels gecompenseerd door lagere bedrijfskosten van EUR 102,8 miljoen. De financiële baten en lasten zijn per saldo EUR 21,3 miljoen ongunstiger dan in 2009. Het resultaat uit deelnemingen is eveneens EUR 4,3 miljoen lager. Dit alles heeft ertoe geleid dat het resultaat na belastingen ten opzichte van het vorige verslagjaar met EUR 69,4 miljoen is verminderd.

Brutomarge

De brutomarge is met EUR 152,2 miljoen afgenomen. Na eliminatie van de 2009-omzet van het in november 2009 aan Ziut¹ overgedragen Enexis Lighting B.V. en Lighting View B.V. en enkele in 2009 als bijzonder aangemerkte posten (eenmalige teruggave van TenneT en opbrengst verkoop UMTS-masten aan TenneT) resteert een daling van de brutomarge met EUR 48,7 miljoen. De daling van de omzet wordt grotendeels verklaard door prijsdalingen, als gevolg van door de Energiekamer opgelegde X-factoren op de energietransporttarieven. Daartegenover vertonen de inkoopkosten na normalisatie voor bijzondere posten in 2009, een daling van EUR 17,4 miljoen, grotendeels veroorzaakt door eenmalige posten. Voordelige prijsverschillen op de netverliezen worden gecompenseerd door nadelige prijsverschillen bij de aan TenneT betaalde transporttarieven.

¹ De in november 2009 aan Ziut overgedragen Enexis Lighting B.V. en Lighting View B.V. zijn voor onderstaande bedragen in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening 2009 van Enexis Holding N.V. betrokken (bedragen * EUR1 miljoen).

Brutomarge		65,4
Personeelskosten	15,6	
Afschrijvingskosten	0,7	
Kosten uitbesteed werk, materialen, andere externe kosten	42,7	
Overige bedrijfskosten	1,3	
Totaal bedrijfskosten		60,3
Financiële baten en lasten		-0,1
Resultaat voor belasting		5,2

Bedrijfskosten

De bedrijfskosten zijn gedaald met EUR 102,8 miljoen. Na eliminatie van de 2009-kosten van het in november 2009 aan Ziut B.V. overgedragen Enexis Lighting B.V. en Lighting View B.V. resteert een daling van EUR 37,5 miljoen. Dit is het saldo van een daling van de operationele kosten met EUR 57,8 miljoen en een stijging van de afschrijvingskosten met EUR 15,2 miljoen. De daling van de operationele kosten is voor EUR 25,0 miljoen het gevolg van het verder vervolg geven aan het in 2009 ingezette efficiencyprogramma, de in 2009 uitgekeerde compensatie 'korting eigen producten' van EUR 12,7 miljoen, een positief effect van mutaties in voorzieningen van per saldo EUR 30,5 miljoen en enkele in 2009 gemaakte kosten met een incidenteel karakter in verband met de verzelfstandiging van Enexis. Daartegenover staat een verhoging van de uitgaven voor beleidsspeerpunten zoals duurzaamheid, diverse initiatieven zoals e-laad, duurzaamheidspilots (o.a. Rode loper en Smart Grid), vakscholen en traineeprogramma ter waarde van EUR 12,3 miljoen.

De afschrijvingskosten zijn met EUR 15,2 miljoen gestegen als gevolg van een toegenomen investeringsniveau – voor een deel in IT-systemen – en door hogere bijzondere waardeverminderingen als gevolg van desinvestering van netdelen bij vervanging en reconstructies. Dit wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de stijgende vervangingsinvesteringen.

Financiële baten en lasten

Het saldo van de financiële baten minus lasten is met EUR 21,3 miljoen verslechterd ten opzichte van het vorige jaar. Ten opzichte van 2010 waren in 2009 de ontvangen rentevergoedingen hoger in verband met ontvangen rente met betrekking tot de overdracht van het hoogspanningsnetwerk aan TenneT. De rentelasten zijn ten opzichte van het vorige jaar gestegen omdat in een deel van 2009 werd geleend tegen variabele lage rente terwijl in heel 2010 een vaste rente werd betaald over leningen met een vaste looptijd.

Resultaat na belastingen

Het resultaat na belastingen is met EUR 69,4 miljoen afgenomen van EUR 263,1 miljoen in 2009 naar EUR 193,7 miljoen in 2010.

Kasstroom

De kasstroom uit operationele activiteiten bedraagt EUR 629,1 miljoen positief. De kasstroom uit investeringsactiviteiten bedraagt EUR 412,1 miljoen negatief. Per saldo resteert een kasstroom vóór financieringsactiviteiten van EUR 217,0 miljoen positief.

De kasstroom uit financieringsactiviteiten bedraagt EUR 79,0 miljoen negatief. Dit betreft voornamelijk de aan de aandeelhouders uitgekeerde dividenden over 2009. Per saldo resteert een kasstroom voor doorlopende activiteiten van EUR 138,0 miljoen, met welk bedrag de liquide middelen toenemen tot EUR 330,2 miljoen positief. Deze middelen zijn voor een groot deel vastgelegd in deposito's.

**VERKORTE
JAARREKENING
2010**

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	96
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening	97
Geconsolideerde balans	98
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	100
Geconsolideerd mutatieoverzicht eigen vermogen	101
Overige toelichtingen	102
Bijzondere posten	102
Niet uit de balans blijkende verplichtingen en activa	104
Beloning bestuurders en Raad van Commissarissen	106
Overige gegevens	109
Controleverklaring	109
Winstbestemming	110
Gebeurtenissen na balansdatum	111

INLEIDING

Enexis Holding N.V., gevestigd te Rosmalen, is verantwoordelijk voor de aanleg, het onderhouden, het beheer en de ontwikkeling van de distributienetten voor elektriciteit (kabels en leidingen) en gas (buizen en leidingen) en daaraan verwante activiteiten. De verwante diensten betreffen met name kernversterkende, niet-gereguleerde activiteiten op het gebied van meetdiensten, openbare verlichting, de verhuur van middenspanningsinstallaties en de aanleg en het beheer van particuliere energie-distributienetten.

Enexis Holding N.V. is een naamloze vennootschap. Van de aandelen van Enexis wordt ca. 74% gehouden door 6 Nederlandse provincies en ca. 26% door 121 Nederlandse gemeenten.

De door Enexis Holding N.V. opgestelde en door Ernst & Young Accountants LLP gecontroleerde jaarrekening is op 28 maart 2011 ter ondertekening aangeboden aan de Raad van Commissarissen. De door de Raad van Commissarissen getekende jaarrekening wordt op 20 april 2011 ter vaststelling aangeboden aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

De functionele valuta van Enexis Holding N.V. is de euro. Alle bedragen zijn, tenzij anders vermeld, opgenomen in miljoenen euro's.

Om de leesbaarheid van de jaarrekening van Enexis Holding N.V. te vergroten, is een verkorte geconsolideerde jaarrekening van Enexis Holding N.V. in het jaarverslag opgenomen. De volledige geconsolideerde en vennootschappelijke versie van de jaarrekening is beschikbaar via www.enexis.nl.

Enexis Holding N.V. hanteert als grondslagen voor waardering en resultaatbepaling de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals aanvaard binnen de Europese Unie. Voorts is de jaarrekening opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

Bij het opstellen van de jaarrekening worden bepaalde schattingen en veronderstellingen gedaan die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. Verschillen tussen de werkelijke uitkomsten, de gedane schattingen en veronderstellingen zijn van invloed op de bedragen die in toekomstige periodes worden gerapporteerd.

Door het management gehanteerde veronderstellingen, aannames en schattingen zijn met name van invloed op de waardering van materiële en immateriële vaste activa (levensduren en restwaarden), de noodzaak tot bijzondere waardeverminderingen van materiële en immateriële vaste activa, de waardering van eventuele latente belastingvoordelen, debiteuren (noodzaak tot eventuele waardeverminderingen), personeelsvoorzieningen (actuariële veronderstellingen) en overige voorzieningen en de verantwoording van netto-omzet (als gevolg van over het jaar gespreide facturatie bij kleinverbruik).

GECONSOLIDEERDE WINST-EN-VERLIESREKENING

	2010	2009
Netto-omzet uit hoofde van leveringen van goederen en diensten	1.204,2	1.358,1
Kosten van inkoop	218,7	223,4
Brutomarge	985,5	1.134,7
Overige bedrijfsopbrengsten ¹	11,4	14,4
Totaal brutomarge inclusief overige bedrijfsopbrengsten	996,9	1.149,1
Personeelskosten	220,4	260,7
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen ¹	248,5	233,3
Kosten uitbesteed werk, materialen en andere externe kosten	164,9	239,8
Overige bedrijfskosten	13,4	16,2
Totaal bedrijfskosten	647,2	750,0
Bedrijfsresultaat	349,7	399,1
Resultaat deelnemingen	4,9	9,2
Financiële baten	5,0	15,5
Financiële lasten	98,8	88,0
Financiële baten en lasten	-93,8	-72,5
Resultaat vóór belastingen	260,8	335,8
Belastingen	67,1	72,7
Resultaat na belastingen²	193,7	263,1

Bedragen in miljoenen euro's.

1. Door wijziging in presentatie van de van derden ontvangen bijdragen bij investeringen in aanleg van netten en aansluitingen zijn de vergelijkende cijfers voor 2009 aangepast. Deze aanpassing heeft geen effect op vermogen en resultaat.
2. Het in 2010 gerealiseerde resultaat bedraagt EUR 1,29 per aandeel (2009: EUR 1,76). Het Resultaat van het boekjaar 2010 betreft louter gerealiseerde resultaten.

GECONSOLIDEERDE BALANS (VOOR VOORSTEL WINSTBESTEMMING)

	31 december 2010	31 december 2009
Activa		
Materiële vaste activa ¹	4.938,2	4.795,3
Immateriële vaste activa	85,3	63,1
Deelnemingen	32,9	32,5
Overige financiële vaste activa	2,8	2,7
Vaste activa	5.059,2	4.893,6
Vorraden	16,7	15,3
Vorderingen	504,2	575,2
Liquide middelen	330,2	192,2
Vlottende activa	851,1	782,7
Activa aangehouden voor verkoop	1,2	0,7
Totaal activa	5.911,5	5.677,0

¹ Door wijziging in presentatie van de van derden ontvangen bijdragen bij investeringen in aanleg van netten en aansluitingen zijn de vergelijkende cijfers voor 2009 aangepast. Deze aanpassing heeft geen effect op vermogen en resultaat.

	31 december 2010	31 december 2009
Passiva		
Geplaatst en gestort aandelenkapitaal	149,7	149,7
Agioreserve	2.436,3	2.436,3
Algemene reserve	184,2	0,0
Resultaat van het boekjaar	193,7	263,1
Eigen vermogen	2.963,9	2.849,1
Rentedragende verplichtingen (langlopend)	1.910,9	1.912,0
Voorzieningen (langlopend)	58,1	67,0
Vooruitontvangen bijdragen in aanleg van netten en aansluitingen ¹	290,3	217,3
Latente belastingen	65,7	26,8
Langlopende verplichtingen	2.325,0	2.223,1
Handelsschulden en overige te betalen posten	571,9	562,2
Rentedragende verplichtingen (kortlopend)	15,5	14,5
Winstbelasting	17,5	0,4
Voorzieningen (kortlopend)	17,8	27,7
Kortlopende verplichtingen	622,7	604,8
Totaal passiva	5.911,5	5.677,0

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

	2010	2009
Resultaat na belastingen	193,7	263,1
Afschrijvingen, amortisaties en bijzondere waardeverminderingen	242,6	229,1
Ontvangen bijdragen in aanleg en aansluitingen ²	78,9	114,9
Mutaties voorzieningen, operationeel werkkapitaal en overige	113,9	8,8
Kasstroom uit operationele activiteiten	629,1	615,9
Investeringen materiële vaste en immateriële vaste activa ²	-411,8	-414,5
Mutatie activa en verplichtingen aangeboden voor verkoop	-0,5	314,5
Verwerving deelneming	-0,2	
Mutatie van financiële vaste activa	-0,2	0,9
Opbrengst verkoop deelnemingen	0,0	6,7
Opbrengst verkoop vaste activa	0,5	2,3
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-412,1	-90,1
Kasstroom voor financieringsactiviteiten	217,0	525,8
Mutatie rentedragende verplichtingen	-0,1	-335,6
Uitbetaald dividend	-78,9	-
Extra eigen vermogensstorting ¹	-	350,0
Aflossing bruglening ¹	-	-350,0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-79,0	-335,6
Totaal kasstromen	138,0	190,2
Netto liquide middelen begin boekjaar	192,2	2,0
Netto liquide middelen ultimo boekjaar	330,2	192,2

¹ De Extra eigen vermogensstorting en de Aflossing bruglening hebben niet geresulteerd in kasstromen.

² Door wijziging in presentatie van de van derden ontvangen bijdragen bij investeringen in aanleg van netten en aansluitingen zijn de cijfers voor 2009 aangepast. Deze aanpassing heeft geen effect op vermogen en resultaat.

GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT EIGEN VERMOGEN

	Aantal gewone aandelen	Aandelenkapitaal	Agio-reserve	Algemene reserve	Resultaat boekjaar	Totaal eigen vermogen
Stand per 1 januari 2009	20.000	0,020	1.023,6	1.064,9	147,5	2.236,0
Bestemming resultaat 2008	-	-	-	147,5	-147,5	0,0
Kapitaalstorting involge aanwijzing van de minister van Economische Zaken ¹	-	-	350,0	-	-	350,0
Terugname van aandeelhouder	-20.000	-0,020	-1.373,6	-1.212,4	0,0	-2.586,0
Uitgifte en volstorting aandelenkapitaal ²	149.682.196	149,7	2.436,3	-	-	2.586,0
Resultaat na belastingen 2009	-	-	-	-	263,1	263,1
Stand per 31 december 2009	149.682.196	149,7	2.436,3	0,0	263,1	2.849,1
Stand per 1 januari 2010	149.682.196	149,7	2.436,3	0,0	263,1	2.849,1
Bestemming resultaat 2009	-	-	-	184,2	-184,2	0,0
Dividenduitkering over 2009 ³	-	-	-	-	-78,9	-78,9
Resultaat na belastingen 2010	-	-	-	-	193,7	193,7
Stand per 31 december 2010⁴	149.682.196	149,7	2.436,3	184,2	193,7	2.963,9

¹ Ingevolge een aanwijzing van de minister van Economische Zaken d.d. 26 mei 2009 in het kader van de Splitsing (de Aanwijzing) is EUR 350 miljoen door de Aandeelhouder ingebrachte lening omgezet in eigen vermogen.

² Akte van Levering van aandelen in het kapitaal van Enexis Holding N.V. ten titel van uitkering ten laste van de reserves.

³ De in 2010 aan aandeelhouders betaalde dividenduitkering over 2009 bedraagt EUR 0,53 per aandeel (2009: n.v.t.).

⁴ Per ultimo 2010 bedroeg het totaal eigen vermogen per aandeel EUR 19,80 (2009: EUR 19,03).

Bedragen in miljoenen euro's.

OVERIGE TOELICHTINGEN

BIJZONDERE POSTEN

Onder de bijzondere posten worden baten en lasten opgenomen, die naar mening van het management niet direct voortvloeien uit de reguliere bedrijfsuitoefening en/of die qua aard en omvang, omwille van een betere analyse van de resultaten, apart dienen te worden beschouwd. Als ondergrens wordt hierbij EUR 5 miljoen gehanteerd.

Onder het bedrijfsresultaat zijn de volgende bijzondere posten opgenomen:

	2010	2009
Genormaliseerd bedrijfsresultaat (excl. bijzondere posten)	333,0	377,9
<i>Lasten:</i>		
Compensatie 'korting eigen producten' voor alle medewerkers		-12,7
Vorming voorzieningen voor reorganisatie/overdracht personeel		-12,8
<i>Baten:</i>		
Vrijval voorzieningen voor reorganisatie/overdracht personeel	5,8	
Afwikkeling inkoop TenneT	5,7	12,7
Vrijval voorziening fiscale risico's	5,2	
Afkoop gedeelde omzet UMTS-masten		29,0
Gedeeltelijke vrijval CBL-voorziening		5,0
Saldo bijzondere posten in het bedrijfsresultaat	16,7	21,2
Gepresenteerd bedrijfsresultaat (inclusief bijzondere posten)	349,7	399,1

Bedragen in miljoenen euro's.

Het effect van nevenstaande posten op het resultaat na belastingen is als volgt:

	2010	2009
Resultaat na belastingen (exclusief bijzondere posten)	181,3	247,3
Saldo bijzondere posten onder het bedrijfsresultaat	16,7	21,2
Belastingdruk over bijzondere posten	-4,3	-5,4
Resultaat na belastingen (inclusief bijzondere posten)	193,7	263,1

Bedragen in miljoenen euro's.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN EN ACTIVA

Ontwikkeling Cross Border Leases in 2010

Eind 2010 resteert nog 1 netwerk CBL bestaande uit 1 individuele transactie.

Sinds 1998 zijn CBLs aangegaan op Enexis-gasnetten in de provincies Drenthe, Friesland, Groningen, Limburg (inclusief het gasnet in Maastricht), Noord-Brabant en Overijssel en op het elektriciteitsnet van Enexis in Maastricht. Van deze transacties resteert thans nog een CBL inzake het gasnetwerk in Maastricht.

De CBLs zijn aangegaan met onder meer Amerikaanse investeerders en Nederlandse en buitenlandse financiers en garantieverstrekters. Voor het aangaan van de CBLs zijn door de Amerikaanse investeerders veelal aparte rechtspersonen opgericht, onder meer in de vorm van trusts. Ook Enexis heeft haar CBL ondergebracht in een apart dochterbedrijf van het aktivabedrijf Enexis Maastricht B.V.

Op CBLs zijn voorwaardelijke en onvoorwaardelijke rechten en verplichtingen van toepassing. Op basis van de bij de Splitsing, op 30 juni 2009, overeengekomen Kruisgarantiestructuur staan Essent N.V. en Enexis B.V. over en weer garant voor vrijwel al deze verplichtingen, zowel wat betreft de resterende Netwerk CBLs als de (Essent) commerciële CBLs. Dit met inbegrip van aan Amerikaanse investeerders en sommige andere partijen verschuldigde bedragen bij beëindiging, zoals die hierna worden beschreven. Verder zijn, op 30 september 2009, aanvullende overeenkomsten gesloten, die onder meer betrekking hebben op de onderlinge aansprakelijkheidsverhoudingen en vrijwaringen, en de oprichting van een CBL-fonds ter dekking van eventuele CBL-beëindigingskosten. Dit fonds is gefinancierd door RWE en de aandeelhouders van Enexis.

De structuur van de daartoe aangegane transacties zorgt ervoor, dat de rechten en verplichtingen onder de CBLs, net als in voorgaande jaren, niet in de balans van Enexis zijn opgenomen.

Het aantal CBLs die betrekking hebben op de aan Essent N.V. toebehorende commerciële activa en welke vallen onder de Kruisgarantiestructuur, betreft 1 CBL bestaande uit 6 individuele transacties.

In goed overleg met de investeerder is het mogelijk een CBL voortijdig te beëindigen. De laatste jaren wordt vanwege diverse omstandigheden veelvuldig gebruikgemaakt van deze optie tot vrijwillige vervroegde beëindiging.

Het kan ook zijn dat CBLs (onvrijwillig) vervroegd beëindigd worden, als zich bepaalde, in de contracten gedefinieerde gebeurtenissen voordoen. Zo kan een vervroegde beëindiging onder meer het gevolg zijn van het in gebreke zijn van de lessee of het tenietgaan van het actief.

Als zich een onvrijwillige vervroegde beëindiging zou voordoen, kan de betreffende Enexis CBL-vennootschap, en daarmee ook Enexis B.V. en Essent N.V. (Essent N.V. onder de werking van de Kruisgarantiestructuur), aansprakelijk gesteld worden voor de betaling van beëindigingsvergoedingen en andere gerelateerde schadeloosstellingen en financieringskosten aan de Amerikaanse investeerders en/of andere betrokken CBL-partijen. Enexis kan de door haar gemaakte kosten voor zowel vrijwillige als onvrijwillige vervroegde beëindigingen terugvorderen bij het CBL-fonds.

Enexis heeft in 2010 1 CBL (2 transacties) vrijwillig vervroegd beëindigd, hetgeen verklaart waarom de hierna vermelde waarden met betrekking tot CBL-verplichtingen dit jaar verder zijn afgenomen.

Per 31 december 2010 beliep het totaal van het eigen vermogensdeel voor de nog resterende netwerk CBL (hetgeen verschuldigd zou zijn in geval van vervroegde beëindiging) US dollar 26,9 miljoen (31 december 2009 US dollar 86,1 miljoen). Een deel van het aldus verschuldigde bedrag wordt afgedekt door apart gezette financiële instrumenten (beleggingen) tegen de waarde op het moment van een eventuele vervroegde beëindiging. De waarde van deze instrumenten is per 31 december 2010 geraamd op US dollar 16,9 miljoen (31 december 2009: US dollar 52,4 miljoen).

De contractueel overeengekomen CBL-huurverplichtingen voor de komende jaren worden in de navolgende tabel weergegeven:

	2011	2012	2013	2014	2015 >	totaal	
CBL-huurverplichtingen:	9,6	3,6	3,6	3,6	29,2	49,6	Bedragen in miljoenen US dollars.

Onder het nog resterende CBL-contract zijn pand- en andere zekerheidsrechten verstrekt op de onderliggende activa. Deze activa hebben per 31 december 2010 een boekwaarde van circa EUR 17 miljoen (31 december 2009: EUR 42 miljoen).

Onder de voorwaarden van de CBL-contracten zijn, bij het aangaan van deze contracten, Letters of Credit en/of andere garantie-instrumenten verstrekt ten gunste van bepaalde CBL-contractpartijen. Per 31 december 2010 was er door financiële instellingen ten gunste van partijen voor een bedrag van circa US dollar 11,8 miljoen aan Letters of Credit verstrekt voor de netwerk-CBL. Per ultimo 2009 was het bedrag aan verstrekte LC's voor netwerk-CBLs circa US dollar 34 miljoen.

BELONING BESTUURDERS EN RAAD VAN COMMISSARISSEN

Beloning bestuurders

De salarissen van de leden van de Raad van Bestuur van Enexis Holding N.V. zijn gepresenteerd op basis van de individueel overeengekomen contracten. In afwachting van aangekondigde definitieve wetgeving ('Wetsontwerp normering uit publieke middelen gefinancierde beloning topfunctionarissen'; in januari 2011 is het wetsontwerp ter beoordeling aan de Tweede Kamer aangeboden) is in overleg met de Aandeelhouderscommissie nog geen beloningsbeleid voor de leden van de Raad van Bestuur vastgesteld. Daarom is de per 1 september aangetreden nieuwe voorzitter van de Raad van Bestuur, de heer Fennema, door de Aandeelhoudersvergadering benoemd voor 2 jaar op basis van een tijdelijke arbeidsovereenkomst; het tijdelijk contract loopt tot 1 augustus 2012 met de mogelijkheid voor de heer Fennema om het contract te verlengen in lijn met het dan mogelijk vastgestelde beloningsbeleid. In de arbeidsovereenkomst van de heer Fennema is een basissalaris van EUR 290.000 op jaarbasis (salaris inclusief vakantietoeslag) overeengekomen en geen variabel inkomen.

Met de stijging van het inkomen van de heer Oudejans in 2010 ten opzichte van 2009 (4,91%) is invulling gegeven aan de afspraken in het bestaande contract over zijn salarisontwikkeling. Het basissalaris op jaarbasis (salaris inclusief vakantietoeslag) van de heer Oudejans in 2010 bedraagt volgens de arbeidsovereenkomst EUR 209.423 met een variabele beloning van maximaal 35% van het basissalaris op jaarbasis.

Het basissalaris van de heer Levelink bedraagt in 2010 volgens de arbeidsovereenkomst op jaarbasis EUR 252.178 (salaris inclusief vakantietoeslag) met een variabele beloning van maximaal 35% van het basissalaris op jaarbasis.

Ten einde inzicht te geven in de ontwikkeling van de beloning van de leden van de Raad van Bestuur wordt een tabel getoond. De tabel geeft de beloning zoals die op grond van de prestaties over het jaar is vastgesteld. Voor het jaarlijkse variabele inkomen is dit het jaar waarop het betrekking heeft. In de tabel is de beloning van de leden van de Raad van Bestuur in 2010 gepresenteerd op basis van het brutoloon (inclusief sociale lasten). In voorgaande jaarverslagen werd het loon exclusief sociale lasten gepresenteerd; de vergelijkende cijfers over 2009 zijn dienovereenkomstig aangepast.

	2010	2009
J.J. Fennema¹		
Basissalaris (salaris inclusief vakantietoeslag)	120.834	
Werkgeversbijdragen ⁴	3.341	
Pensioenkosten ²	19.658	
	143.833	
H.J. Levelink³		
Basissalaris (salaris inclusief vakantietoeslag)	168.118	249.065
Werkgeversbijdragen ⁵	16.687	3.553
Variabel inkomen ⁶	50.015	63.213
Pensioenkosten ²	31.458	47.085
	266.278	362.916
I.M. Oudejans		
Basissalaris (salaris inclusief vakantietoeslag)	209.423	199.619
Werkgeversbijdragen ⁷	10.808	10.367
Variabel inkomen ⁸	54.178	50.663
Pensioenkosten ²	32.946	31.429
	307.355	292.078
Totaal	717.466	654.994

Bedragen in euro's.

Naast bovenstaande bezoldiging ontvangen de leden van de Raad van Bestuur een vaste kostenvergoeding op jaarbasis van EUR 3.600 voor de heren Fennema en Levelink en EUR 3.300 voor de heer Oudejans.

Voor toelichting voetnoten zie pagina 108.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

1. De dienstbetrekking van de heer Fennema ziet op de periode 1 augustus tot en met 31 december 2010.
2. Betreft werkgeverslasten pensioenregeling zoals in rekening gebracht door het pensioenfonds; de bijdrage van de bestuurder is niet meegenomen.
3. De dienstbetrekking van de heer Levelink ziet op de periode 1 januari tot en met 31 augustus 2010. Het variabele inkomen over 2010 is evenals het variabel inkomen over 2009 in 2010 uitbetaald.
4. De werkgeversbijdragen voor de heer Fennema bedragen in 2010 EUR 3.341 (EUR 967 werkgeversbijdrage levensloop en EUR 2.374 werkgeversbijdrage sociale lasten).
5. De werkgeversbijdragen voor de heer Levelink bedragen in 2010 EUR 16.687 (EUR 2.476 werkgeversbijdrage sociale lasten, EUR 12.935 uitbetaalde restant-verlofuren, EUR 1.035 vakantietoeslag over uitbetaalde verlofuren en EUR 241 werkgeversbijdrage ziektekostenverzekering).
6. Het variabel inkomen over 2010 is bij de heer Levelink vastgesteld op 85% van zijn maximaal te bereiken variabele inkomen van 35%, op basis van een schatting van de uitkomsten van de Balanced Scorecard op het moment van zijn pensionering.
7. De werkgeversbijdragen voor de heer Oudejans bedragen in 2010 EUR 10.808 (EUR 6.269 werkgeversbijdrage sociale lasten, EUR 3.769 werkgeversbijdrage levensloop, EUR 680 flexbudget en EUR 90 gezondheidsbudget).
8. Het variabel inkomen over 2010 is bij de heer Oudejans vastgesteld op basis van de uitkomsten van de Balanced Scorecard Enexis over 2010 van 73,9% van zijn maximaal te bereiken variabele inkomen van 35%.

Beloning Raad van Commissarissen

Het honorarium voor de leden van de Raad van Commissarissen is gebaseerd op de gangbare belonings-systematiek waarbij het uitgangspunt van marktconformiteit wordt gehanteerd. De vergoedingen bedragen ingaande juli 2010 op jaarbasis: voorzitter EUR 24.944, lid EUR 16.900. Daarnaast bedraagt de commissie-beloning ingaande juli 2010 op jaarbasis: voorzitter EUR 5.075, lid EUR 4.568.

Het honorarium wordt jaarlijks per 1 juli aangepast op basis van de algemene collectieve stijgingen op mediaanniveau uit het HAY compensation report.

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van het honorarium van de individuele leden van de Raad van Commissarissen, gesplitst in het honorarium voor lidmaatschap en commissies. De commissies (Audit- en Remuneratie- en Selectie) zijn in 2009 in het leven geroepen.

Naam	Lidmaatschap	Commissies	Totaal beloning	
			2010	2009
Bedragen in euro's.				
D.D.P. Bosscher	24.760	5.038	29.798	27.288
F.J.M. Houben	16.775	4.534	21.309	20.325
Mevr. W.M. van Ingen	16.775	4.534	21.309	20.325
J.A.M. Theeuwes	16.775	5.038	21.813	20.825
R. de Jong	16.775	4.534	21.309	20.325
Totaal	91.860	23.678	115.538	109.088

Naast bovenstaande bezoldiging ontvangen de commissarissen een vaste kostenvergoeding op jaarbasis van EUR 2.000 voor de voorzitter en EUR 1.500 voor de leden van de Raad van Commissarissen.

Aan: de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en de Raad van Commissarissen van Enexis Holding N.V.

Bijgesloten verkorte jaarrekening, bestaande uit de verkorte balans per 31 december 2010, de verkorte winst- en verliesrekening, het verkorte mutatieoverzicht eigen vermogen en het verkorte kasstroomoverzicht over 2010 met bijbehorende toelichtingen, zijn ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening van Enexis Holding N.V. te Rosmalen per 31 december 2010. Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij die jaarrekening in onze controleverklaring van 28 maart 2011. Desbetreffende jaarrekening en deze verkorte versie daarvan, bevatten geen weergave van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden sinds de datum van onze controleverklaring van 28 maart 2011. De verkorte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en BW 2 Titel 9. Het kennisnemen van de verkorte jaarrekening kan derhalve niet in de plaats treden van het kennisnemen van de gecontroleerde jaarrekening van Enexis Holding N.V.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de verkorte jaarrekening in overeenstemming met de grondslagen zoals gehanteerd in de jaarrekening 2010 van Enexis Holding N.V.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de verkorte jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands Recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810, 'Oprachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten'.

Oordeel

Naar ons oordeel is de verkorte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening van Enexis Holding N.V. per 31 december 2010 en in overeenstemming met de grondslagen zoals gehanteerd in de jaarrekening 2010 van Enexis Holding N.V.

Maastricht, 28 maart 2011

Ernst & Young Accountants LLP
namens deze

w.g. drs. P.L.C.M. Janssen RA

WINSTBESTEMMING

Statutaire bestemming van het resultaat

Overeenkomstig de statuten staat de winst, voor zover die niet wordt gereserveerd, ter vrije beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (artikel 36.2).

Over de boekjaren 2009 en 2010 dient conform het Splitsingsplan, ten minste zeventig procent (70%) van de in het betreffende boekjaar behaalde winst (voor zover aanwezig) te worden gereserveerd (artikel 36.6). Grondslag voor het uit te keren dividend is de vastgestelde uitkeerbare winst na belastingen exclusief materiële non-cash boekwinsten.

Voorstel bestemming resultaat boekjaar 2010

De winst-en-verliesrekening sluit met een resultaat van EUR 193,7 miljoen.

Op basis van bovengenoemde minimum-eis aan reservering is de voorgestelde winstbestemming als volgt:

	2010	2009
Resultaat	193,7	263,1
Reservering ten gunste van de Algemene reserve	135,6	184,2
Voorgestelde dividenduitkering	58,1	78,9

De voor 2010 voorgestelde dividenduitkering bedraagt EUR 0,39 per aandeel (2009: EUR 0,53).

Het voorstel voor winstbestemming is niet in de balans per 31 december 2010 verwerkt.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Op 25 januari 2011 hebben Enexis en Intergas Holding voorlopige overeenstemming bereikt over de overname van Intergas Energie B.V., eigenaar en beheerder van een gasdistributienetwerk in Midden- en West-Brabant met circa 148.000 aansluitingen. De overnamesom, gebaseerd op de ondernemingswaarde, bedraagt 200 miljoen euro welke door Enexis uit eigen liquide middelen wordt gefinancierd. Intergas had over het boekjaar 2009 een omzet van bijna 30 miljoen euro. Bij Intergas werken ruim 60 medewerkers.

De aandeelhouders dan wel hun vertegenwoordigers en ondernemingsraden van beide partijen, de minister van EL&I en eventueel de Nederlandse Mededingingsautoriteit, moeten hun goedkeuring nog geven aan het plan. Het streven is om de transactie voor eind mei 2011 af te ronden.

MVO- VERANTWOORDING

.....
Enexis rapporteert voor het eerst gestructureerd en volgens richtlijnen over haar maatschappelijke verantwoordelijkheid.

In dit jaarverslag rapporteert Enexis voor het eerst op gestructureerde manier over Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO). Hiermee onderstrepen we het belang dat we hechten aan het verankeren van MVO in onze bedrijfsvoering. En gaan we op weg naar een betrouwbare, betaalbare én duurzame energievoorziening. Bij de uitwerking van de duurzaamheidsrapportage is intensief gebruikgemaakt van de rapportagerichtlijnen van het Global Reporting Initiative.

Het Global Reporting Initiative (GRI) is een wereldwijde non-profitorganisatie die wil bijdragen aan duidelijkere en beter vergelijkbare bedrijfsrapporten. De verslaglegging over economische, ecologische en sociale prestaties dient, net als financiële verslaglegging, aan bepaalde eisen te voldoen. GRI biedt organisaties de beginselen en indicatoren om hun economische, ecologische en sociale activiteiten te meten en te rapporteren. Samen vormen deze de basis van duurzaamheidsverslagen. Kijk op www.globalreporting.org voor meer informatie over indicatoren en normen.

Aan de hand van de GRI-richtlijnen hebben wij de activiteiten en resultaten van Enexis geëvalueerd en vastgesteld dat het – met meer dan twintig prestatie-indicatoren – aan de zogeheten GRI B-norm voldoet. Omdat duurzaamheid bij Enexis volledig is geïntegreerd in de bedrijfsvoering, komen de verschillende indicatoren van de duurzaamheidsrapportage verspreid door het verslag aan de orde. De GRI-index op pagina's 116 en 117 geeft aan waar de indicatoren terug zijn te vinden en kan dienen als leeswijzer.

Een centraal en belangrijk onderdeel van de milieurapportage is de footprint. Deze geeft de uitstoot van broeikasgassen door Enexis weer. De grafische uitwerking van Enexis' footprint staat op de pagina's 38 en 39. Enkele indicatoren uit de GRI-rapportage zijn zo specifiek dat ze in dit aparte katern 'MVO-verantwoording' zijn opgenomen, verdeeld over drie thema's: Medewerkers, Klant en Markt, en Omgeving.

DEEL 1: MEDEWERKERS

Samenstelling personeelsbestand

Enexis is actief in verschillende regio's in Nederland. Onderstaande tabel toont de herkomst van het personeelsbestand, gebaseerd op de woonplaats.

Land	Provincie	Bepaalde tijd	Onbepaalde tijd	Totaal	
België		1	7	8	Totale personeelsbestand naar arbeids-overeenkomst en regio.
Duitsland		–	4	4	
Nederland					
	Drenthe	3	211	214	
	Flevoland	–	7	7	
	Friesland	7	153	160	
	Gelderland	3	26	29	
	Groningen	21	566	587	
	Limburg	27	991	1.018	
	Noord-Brabant	98	1.201	1.302	
	Overijssel	41	683	724	
	Utrecht	–	3	3	
	Zeeland	–	3	3	
	Zuid-Holland	–	2	2	
Totaal		201	3.860	4.061	

CAO en salarissen

95% van de medewerkers valt onder de CAO Energie. Conform deze CAO hanteert Enexis een inkomenstabel waarvan de startsalarissen marktconcurrerend zijn. Het gemiddelde salaris van vrouwelijke werknemers is 3.120 euro, van mannen 3.577 euro. Dit is deels te verklaren uit de lagere gemiddelde leeftijd van de vrouwen die in dienst zijn en deels uit een iets lagere inschaling van het type functies die zij bekleden. Enexis hanteert de opzegtermijnen krachtens het Burgerlijk Wetboek.

Trainingen mensenrechten

Enexis hecht veel waarde aan het trainen en opleiden van de eigen mensen. Gemiddeld hebben medewerkers in 2010 veertig uur training of opleiding gevolgd. Hierin zijn geen specifieke trainingen gericht op de verschillende aspecten van mensenrechten uitgevoerd. Binnen de kernactiviteit is een zeer beperkt risico op incidenten op dit gebied. Er is wel een nieuwe gedragswijzer voor medewerkers opgesteld, waarin ethisch handelen speciale aandacht krijgt. Deze richtlijn was eind 2010 gereed.

“ENEXIS VOLDOET MET MEER DAN TWINTIG
PRESTATIE-INDICATOREN AAN DE GRI B-NORM.”

DEEL 2: KLANT EN MARKT

Nieuwe aansluitingen

Op grond van de Elektriciteitswet geldt voor elektriciteit een aansluitplicht. De netbeheerder heeft een vastgesteld gebied waarin hij exclusief actief is en de netbeheerder moet ook binnen dat gebied voor iedereen die daarom verzoekt een aansluiting realiseren.

Voor gas is die aansluitplicht er nog niet. Waarschijnlijk zal op korte termijn, op grond van een aangepaste Gaswet ook voor gas een vergelijkbare regeling zijn zoals die geldt voor elektriciteit. Er zal echter geen aansluitplicht gelden in onrendabele gebieden en daar waar een warmtenet aanwezig is.

De diensten van Enexis worden uitgevoerd onder de Algemene Voorwaarden. Hiernaar wordt verplicht verwezen in elke offerte die richting klant gaat. De algemene voorwaarden zijn te raadplegen via http://www.enexis.nl/site/voorwaarden/sitevoorwaarden/algemene_voorwaarden.jsp en op te vragen via de klantenservice.

Communicatie

In 2010 is voor digitale mailings naar klanten nieuwe wetgeving ingegaan. Klanten moeten sindsdien specifiek toestemming geven aan bedrijven om (digitale) mailings te verzenden. Enexis heeft deze wetgeving geïmplementeerd in haar marketingcommunicatie, door middel van een zogeheten opt-in, waarin de klanten expliciet hebben moeten aangeven of ze in de toekomst nog mailings van Enexis willen ontvangen.

.....
Enexis handelt en levert conform voorwaarden die voor klanten goed te vinden of gemakkelijk op te vragen zijn.

DEEL 3: OMGEVING

Subsidies

Enexis maakte in 2010 gebruik van de diverse subsidieregelingen. Een van die regelingen is 'ESF 2007-2013 actie D' (Europees Sociaal Fonds) die zich richt op verbetering van de arbeidsmarktpositie voor werkenden. Met deze regeling kan onder bepaalde voorwaarden 40% van de kosten van trainingen gesubsidieerd worden.

Enexis komt daarnaast in aanmerking voor een EOS (Energie Onderzoek Subsidie) van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Deze subsidie wordt verstrekt voor projecten in het kader van uitbreiden van de kennis over energie-efficiency en duurzame energie in Nederland.

Voor de geplande energieneutrale nieuwbouw in Maastricht en Venlo probeert Enexis in aanmerking te komen voor de hiervoor geldende subsidieregelingen (Energie en Milieu Investerings Aftrek, EIA en MIA).

Naleving wetgeving

Markttoegang is sinds vele jaren neergelegd in wet- en regelgeving. Enexis heeft geen rechtszaken lopen in verband met geschillen over markttoegang. Enexis heeft geen boetes en/of sancties opgelegd gekregen vanwege niet-naleving van wet- en regelgeving.

In 2010 zijn geen geregistreerde sancties of boetes bekend als gevolg van het overtreden van de milieuwetgeving. Ook hebben geen significante lozingen plaatsgevonden.

.....
De subsidies waar Enexis gebruik van tracht te maken, zijn grotendeels voor duurzame initiatieven.

Kwaliteitsbeoordeling CO₂-footprint:

De footprint van Enexis (zie pagina 38/39) is gevalideerd door Ecofys.

Ecofys is een onafhankelijk, toonaangevend kennis- en innovatiebedrijf actief op het gebied van duurzame energie, energie-efficiëntie en klimaatverandering. Ecofys heeft op basis van de audit de volgende verklaring afgegeven:

Ecofys heeft de broeikasgasvoetafdruk van Enexis onafhankelijk gevalideerd op de aspecten scope, calculatiemethodologie, documentatie en procedures en rapportage en het oordeel is positief.

De verplichte scope 1 en scope 2 broeikasgasemissies conform het GHG Protocol zijn volledig en correct berekend. De facultatieve scope 3 emissiebronnen die door Enexis momenteel worden meegenomen zijn volledig gebaseerd op werkelijk gemeten data.

ECOFYS

“GEMIDDELD VOLGDE DE ENEXIS-MEDEWERKER
IN 2010 VEERTIG UUR TRAINING OF SCHOLING.”

GRI-INDEX

Indicator	Omschrijving	Pagina
EU3	Aantal huishoudelijke en zakelijke aansluitingen	21
EU4	Lengte van transport- en distributielijnen	21
EU6	Capaciteitsplanning gericht op korte en lange termijn beschikbaarheid en betrouwbaarheid van elektriciteit	23
EU15	Percentage medewerkers dat in aanmerking komt voor pensioenregeling over 5 en 10 jaar naar functiegroep en regio	61
EU16	Beleid en voorwaarden met betrekking tot gezondheid en veiligheid van werknemers en (onder)aannemers	41
EU21	Noodplannen, trainingsprogramma's, en plannen voor herstel van schade	25/68
EU24	Maatregelen om problemen vanwege taal, cultuur, laaggeletterdheid en handicaps te voorkomen, om toegang tot en bevordering van veilig energieverbruik te ondersteunen	47
EU26	Percentage van de bevolking in het voorzieningsgebied dat niet wordt aangeslote	114
EU28	Frequentie van uitval	24
EU29	Gemiddelde uitvalduur	24
EC4	Significante financiële steun van een overheid.	115
EC5	Verhouding standaard aanvangssalaris en lokaal minimumloon	113
EC7	Procedures voor lokale personeelwerving en aandeel van het topkader dat afkomstig is uit de lokale gemeenschap op belangrijke bedrijfslocaties	62
EN1	Totale hoeveelheid gebruikte materialen naar gewicht of volume	37
EN3	Direct energieverbruik door primaire energiebron	38/39
EN4	Indirect energieverbruik door primaire bron	38/39
EN6	Initiatieven ten behoeve van energie-efficiënte of op duurzame energie gebaseerde producten en diensten, evenals verlagingen van de energie-eisen als resultaat van deze initiatieven	29/30/31/ 50/51
EN7	Initiatieven ter verlaging van het indirecte energieverbruik en reeds gerealiseerde verlaging	37
EN8	Totale wateronttrekking per bron	38
EN16	Totale directe en indirecte emissie van broeikasgassen naar gewicht	37
EN17	Andere relevante indirecte emissie van broeikasgassen naar gewicht	38/39
EN18	Initiatieven ter verlaging van de emissie van broeikasgassen en gerealiseerde verlagingen	36/37
EN19	Emissie van ozonafbrekende stoffen naar gewicht	38/39
EN22	Totaalgewicht afval naar type en verwijderingsmethode	37
EN23	Totaal aantal en volume van significante lozingen	115
EN28	Monetaire waarde van significante boetes en totaal aantal niet-monetaire sancties wegens niet naleven van milieuwet- en regelgeving	115

Indicator	Omschrijving	Pagina
EN29	Significante milieugevolgen van het transport van producten en andere goederen en materialen die worden gebruikt voor de activiteiten van de organisatie en het vervoer van personeelsleden	38/39
LA1	Totale personeelsbestand naar type werk, arbeidsovereenkomst en regio	113
LA4	Percentage medewerkers dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt	113
LA5	Minimale opzegtermijn(en) in verband met operationele veranderingen, inclusief of dit wordt gespecificeerd in collectieve overeenkomsten	113
LA6	Percentage van het totale personeelsbestand dat is vertegenwoordigd in formele gezamenlijke arbo-commissies van werkgevers en werknemers die bijdragen aan de controle op en advies over arbo-programma's	64
LA7	Letsel-, beroepsziekte-, uitvaldagen- en verzuimcijfers en het aantal werkgerelateerde sterfgevallen per regio	42
LA10	Gemiddeld aantal uren dat een werknemer per jaar besteedt aan opleidingen, onderverdeeld naar werknemerscategorie	63
LA14	Verhouding tussen basissalarissen van mannen en vrouwen per medewerkerscategorie	113
HR1	Percentage van en totaal aantal aanmerkelijke investeringsovereenkomsten waarin clausules over mensenrechten zijn opgenomen of waarvan de naleving van de mensenrechten is getoetst	36
HR3	Totaal aantal uren personeelstraining over beleid en procedures betreffende aspecten van mensenrechten die relevant zijn voor de activiteiten, met inbegrip van het percentage van het personeel dat de trainingen gevolgd heeft	113
SO1	Aard, reikwijdte en effectiviteit van alle programma's en methoden die de effecten van de activiteiten op gemeenschappen bepalen en beheren, waaronder vestiging, activiteiten en vertrek	8/58
SO5	Standpunten betreffende publiek beleid en deelname aan de ontwikkeling ervan, evenals lobbyen	36
SO7	Totaal aantal rechtszaken in verband met markttoegang en uitkomst daarvan	115
SO8	(Geldwaarde van de) boetes en sancties vanwege niet-naleving van wet- en regelgeving	115
PR3	Type informatie over producten en diensten dat verplicht wordt gesteld door procedures en het percentage van belangrijke producten en diensten die onderhevig zijn aan dergelijke informatie-eisen	114
PR5	Beleid ten aanzien van klanttevredenheid, met inbegrip van resultaten van onderzoeken naar de klanttevredenheid	44
PR6	Programma's voor de naleving van wetten, standaarden en vrijwillige codes met betrekking tot marketingcommunicatie, waaronder reclame, promotie en sponsoring	114

PERSONALIA

RAAD VAN BESTUUR

Han Fennema

Voorzitter Raad van Bestuur Enexis Holding N.V.

Han Fennema (12 september 1964) is sinds 1 september 2010 voorzitter van de Raad van Bestuur van Enexis Holding N.V. Tevens is hij bestuurder van Enexis B.V. De heer Fennema bekleedde verschillende functies in de energiewereld. Bij Exxon Mobil had hij diverse functies op het gebied van ICT, finance, logistiek en joint venture management. Daarna was hij directeur strategie bij Eneco Holding en vervolgens statutair directeur van Eneco Netbeheer. Vervolgens was hij lid van de Raad van Bestuur en COO van Eneco Energie. De heer Fennema is lid van het Algemeen Bestuur van de Stichting e-laad.nl.

René Oudejans

Lid Raad van Bestuur/CFO Enexis Holding N.V.

René Oudejans (27 oktober 1961) is sinds april 2008 lid van de Raad van Bestuur/CFO van Enexis Holding N.V. De heer Oudejans bekleedde verschillende financiële functies, waaronder die van corporate controller bij Unisource Group en financieel directeur Europa bij Global Crossing en Cable & Wireless Global Europe, voordat hij overstapte naar de energiewereld. Vanaf november 2003 was hij manager finance bij het toenmalige Essent Retail. Van mei 2006 tot maart 2008 was hij directeur corporate finance & control Essent N.V. Vanaf 2009 is de heer Oudejans tevens lid van de Raad van Commissarissen van Ziut B.V.

D.D.P. Bosscher

De heer Bosscher (30 januari 1945) is vanaf 2008 voorzitter van de Raad van Commissarissen en aftredend in 2012. De heer Bosscher is tevens voorzitter van de Remuneratie- en Selectiecommissie. De voormalig Director Technology & Development bij Sappi Fine Paper plc. heeft de Nederlandse nationaliteit.

F.J.M. Houben

De heer Houben (19 februari 1939) is herbenoemd als commissaris in 2008 en aftredend in 2012. Hij is lid van de Remuneratie- en Selectiecommissie. De heer Houben was Commissaris van de Koningin in de provincie Noord-Brabant. Hij is tevens voorzitter van de Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeraars. Hij heeft de Nederlandse nationaliteit.

Mevrouw W.M. van Ingen

Mevrouw Van Ingen (1 maart 1958) is benoemd als commissaris in 2008 en aftredend in 2012. Zij is lid van de Auditcommissie. Mevrouw Van Ingen is bestuurder van Nysingh advocaten – notarissen N.V. Daarnaast is zij commissaris bij FC Twente en Rabobank Apeldoorn en Omgeving. Zij is tevens voorzitter van de Fanny Blankers-Koen Games en vice-voorzitter van de Industriële Kring Twente. Zij heeft de Nederlandse nationaliteit.

R. de Jong

De heer De Jong (24 september 1948) is benoemd als commissaris in 2008 en aftredend in 2012. Hij is lid van de Auditcommissie. De heer De Jong, voormalig CFO Essent N.V. is tevens voorzitter van de Raad van Commissarissen EAH Holding B.V. (Thialf), commissaris USG People N.V., commissaris APX-ENDEX, bestuurslid van de Stichting Aandelenbeheer BAM Groep en lid Raad van Toezicht van het Waarborgfonds voor de Zorgsector. Hij heeft de Nederlandse nationaliteit.

J.A.M. Theeuwes

De heer Theeuwes (17 april 1944) is herbenoemd als commissaris in 2007 en aftredend in 2011. Hij is vice-voorzitter van de Raad van Commissarissen en voorzitter van de Auditcommissie. De heer Theeuwes is emeritus hoogleraar bedrijfseconomie aan de TU/e en directeur van Thema Holding B.V. Ook is hij bestuurslid van de Stichting Leergang Bedrijfskunde, bestuurslid van de Stichting Kunst en Cultuur, lid van de adviescommissie Stichting voor Industriebeleid en Communicatie en voorzitter van de Raad van Advies van Every Angle Software Solutions B.V. Hij heeft de Nederlandse nationaliteit.

COMMISSIES RAAD VAN COMMISSARISSEN

Auditcommissie

J.A.M. Theeuwes - voorzitter
Mevrouw W.M. van Ingen
R. de Jong

Remuneratie- en Selectiecommissie

D.D.P. Bosscher - voorzitter
F.J.M. Houben

AANDEELHOUDERSCOMMISSIE

De Aandeelhouderscommissie bestaat uit afgevaardigden van provincies en gemeenten.
De leden worden benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Mevrouw C.W. Jacobs, Gedeputeerde Noord-Brabant
T.W. Rietkerk, Gedeputeerde Overijssel
J.W.M.M.J. Hessels, Gedeputeerde Limburg
W.J. Moorlag, Gedeputeerde Groningen, vertegenwoordiger Drenthe en Flevoland
J.H. van der Laan, Burgemeester Noorderveld (VEGANN)*
A.M.J. Cremers, Burgemeester Beek (VEGAL)**
L.W.L. Pauli, Wethouder gemeente 's-Hertogenbosch, vertegenwoordiger Brabantse Gemeenten

* 26/10/2010 afgetreden en waargenomen door B. Arends, Wethouder gemeente Emmen

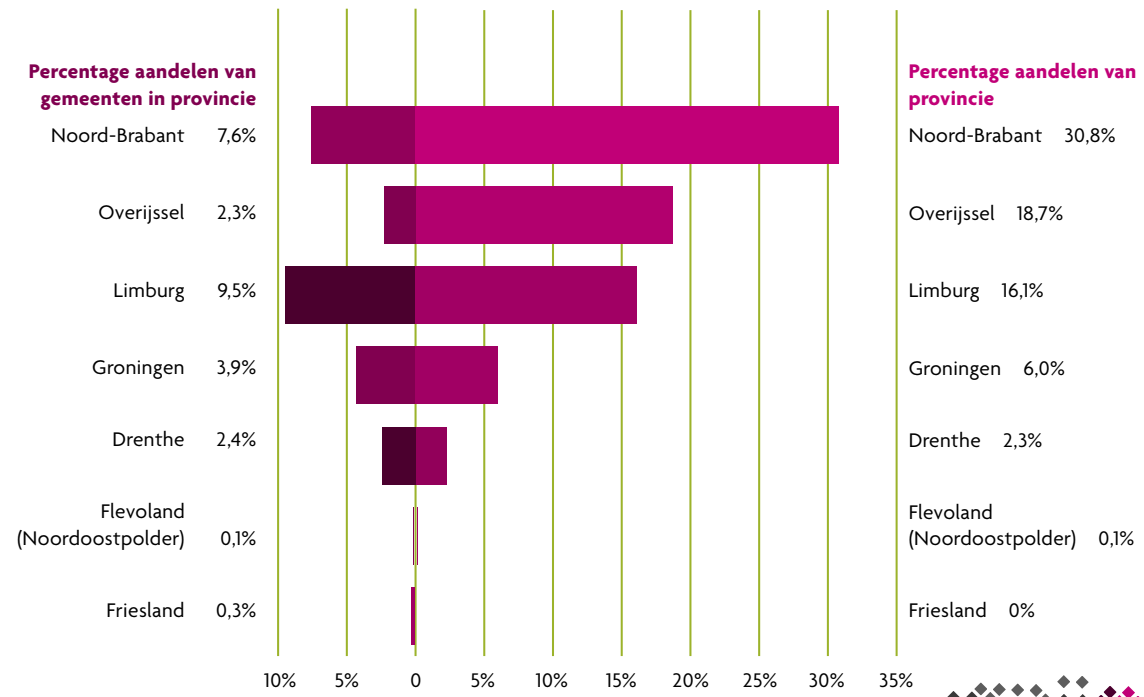
** 23/11/2010 afgetreden en waargenomen door mevrouw C.A.M. Hanselaar-van Loevezijn, Burgemeester Roerdalen

ONDERNEMINGSRAAD

W. Camfferman, voorzitter
J.F.N.M. Custers, ambtelijk secretaris
A.R. van den Bos, secretaris
E.H.J.M. Verhoeven, plaatsvervangend voorzitter
P.J.M. Doreleijers, plaatsvervangend secretaris
G.H.M. van Bragt (tot 30 maart 2010)
W. van Broeck (tot 30 maart 2010)
D.J. Brokken
G.J. van Diggelen
J.J.H.J. Haans
L.J.W.R. Hamers (vanaf 21 januari 2010 tot 30 maart 2010)
H.J. Helfferich (vanaf 21 januari 2010 tot 30 maart 2010)
H.B. Hulzebosch
A.C.M. ter Laare
A.B.P.F. Marcelis (tot 30 maart 2010)
Y. van Nielen (vanaf 8 april 2010)
H. Reinders (tot 30 maart 2010 en vanaf 18 mei 2010)
Mevrouw C.S. Scholten (vanaf 8 april 2010)
F.E.M. Schonewille
J.A.W. Sluyter (vanaf 8 april 2010)
A.G. Snijder (vanaf 8 april 2010)
L.S.R. Venema (tot 30 maart 2010)
A.J.M. Vollenbroek
P.W. Weldam
Mevrouw A. Woldinga
P.J.A. Wijsman (vanaf 8 april 2010 tot 17 mei 2010)

BIJLAGE

Aandelen Enexis van gemeenten en provincies

ENEXIS

ENEXIS HOLDING NV

Postbus 856

5201 AW 's-Hertogenbosch

088 - 857 77 77

www.enexis.nl

